

sauine uel cū galbano. et fiat suppositorius qđ pbatum ē. Itē suffumigiuꝝ ex aloë in ola cō busto p embocū ī ano receptū. postea tenta de spargula ī ano missa emoroydas purgat. Itē suffumigiuꝝ de cotula fetida rubea mēastro ci clamine et gith in uino bulita emoroydas pro uocat. Item elbus niger et gith puluerizatam et cum suco cepe et melle mixtum puocat emoroydas si liniatur ex eis. Quod si emoroyde imoderate fluxerit stringantur hoc modo. ut ut seruemus dictuꝝ Ipo. affo. 6^a pticula Emoroydas sanāti atiquas et. unde si quinqꝝ uene emoroydales fuerit aperte. Quatuor claudāt et una dimittat aperta. Si uero tres una apta dimittatur et due claudātur. Omnis cīm flux⁹ san. ut ayt Sa. ē pternaturā preter fluxuꝝ san. emoroydaꝝ narium et mestruoruꝝ moderatus. Huiusmodi eis moderatus fluxus nō est sedā dus. Cum uero naturā debilitat et fit imodera tus. tunc sedandus est et statim spāliter cum per multū tēpus fluxerit huiusmōi emoroyde Et cum pa. icipit pdere appetitū. Et tunc sedatur hoc modo ille fluxus. fiat electuariū R. se. porozū. 3. iii. mirabolanoꝝ indorū cū butiro ua cino frizorū se. feniculi anisi an. 3. ii. se. nastur cu. 3. iii. cīnamomi. 3. quai tā zuchari ros. librī. de hoc electuario def̄ quolibet sero ad quātitatē nucis cū uino decoc. floriz tassī barbasi. et cīnamomi. Itē dentur. vii. uel. viii. de istis pilulis optimis ad hoc i sero. R. limatiaꝝ que stant supra folys cōbustaz. 3. vii. karabe. 3. iii. bdeli. 3. iii. mirobolanoꝝ indorū belicorū ēbli eorū an. 3. x. conficiātur cum suco pori. Itē recipiant hoc fumigiuꝝ per embocū. R. turbit arsenici rub. anacardioꝝ ana. puluerizat̄ur et su prae carbones ardentes phiciātur et pa. sumuꝝ recipiat per embocū. Item fiat suppositoriuꝝ tale ad hoc optimū. R. thuris balaustie galla rum antimonii aluminis acatiae ana. terātur et cū mucilagine gumī arabici uel draganti conficiātur et supponantur. Experimentuꝝ magistri mei ad cōstringēduꝝ emoroydas. comedant omni mane flores tassibarba. cum uitello ouimica panis et alijs tamē in maiori quātitate de floribus ponāt et in sero accipe lapidem molarē et calefacias ipsum fortiter in igne donec rubescat. deinde frondes tassibar. sup aspergas et pa. sumuꝝ recipiat in ano sedens in scampno pforato. Itē utat quotidie syrupo facto ex

uino decoc. filipendule et melle quia pcerto ipse emoroydas cōstringit. Fumigū optimū et probat̄ ad emoroydas cōstringendū. R. tassi bar. nulegi calami absinthii coriole acori radicis cōsolide misoris et foliorū eius an. M. 3. omnia in uino ru. bul'. uel in aqua pluiali et pa. sumuꝝ diu ex eis recipiat. deinde in eis se deat quousqꝝ fuerit ifrigidate. deinde pul. pinee cōbuste saluic mirti et atramēti ana. supra ipsas uenas asperge. quia statī p certo cōstrīget. Experimentuꝝ probat̄ ad emoroydas cōstringendū. decoquat̄ calendula in suco porrō et supra epithimeꝝ quia pro certo statim restringit pbatuꝝ ē. Itē gumi hedere et granum cū quo restringit scarlatū cuꝝ oleo cocta. si ex illo oleo uenule ungantur statim restrin git. pīc ē liquida super inuncta idem opatur. Itē micelite cum trifera ferrigenea uel athanasia cuꝝ suco quinquenerie seu coriole arthemisie uel portulace ī potu date emoroyd. p fluxuꝝ stringunt. uentose ēt in renibus posite et in anchis cum scarificatione et san. extracto miromodo ualent et spāliter si ex eā ca. fluxerint. Syrupus ad emoroydas cōstringēdas probat̄. R. pipinelle ra tassi bar. ecta medula an. zuchari ro. et mell'. q. s. sumat omni die de syru po isto. et herbas predictas cum ouis et farina in crapul'. uel crispelis quotidie cōedūt. Itē fiat fomentuꝝ probat̄ ad hoc. R. marubij radicis tassi bar. origini mentastri corticis casta nearū radicis cucurb. sicce solearum uetustaz combustarum picis grece cupularū glandium corticū mali granati balau. ana. omnia hec puluerizentur et super carbones ponāt. uel in ace to forti bul'. et pa. sumuꝝ recipiat per embocum et ex ea ipso aceto lauet se. postea cum oleo lini imingatur. et pul. aprofici et malamacie ana in ola combustorum addita pauca uernice super aspergatur quia pro certo constringit. Unguentum optimū stephonis ad fluxum emoroydaꝝ constringēdum. R. antimoni plumbi se. pori litargiri omniū per se hustorum ana. puluerizē tur omnia et cum oleo de sc. lini conficiantur. et emoroydarum uenulas intange. Ellud ungue itū ad idem. R. plumbi husti puluerizati olibani litargiri gūi arabici cerussa an. 3. ii. tēpetur cū oleo lini ul'ro. ī mortario de plūbo quo niaꝝ est mirabile. Ellud ad idem fac unguentum ex fauorolis que reperiuntur sub lapidi

bus litargiro cera & oleo lini uel ros. et utere.

Item iungantur butiro uel oleo & deinde pul. solee ueteris desuper aspergatur postea siccum sicut aptam desuper ligia quia emoroydas cum siccum curabis hoc modo probatum est. Emplastrum ad eum ore ydas constringendas quod super anchas & renes obzponi. R. san. dra. lapidis emathitis boli concularum marinorum incensaꝝ olibani masticis bdeli balau. colofonie corticum mali granati ana. 3. i. minus quarta accipe partum de pul. dictarum rerum & super asperge emoroydis. & de alio fac emplastrum cum oleo lini uel communis & cera. & ipsum supradictis locis pone.

Item fumigium tassibarba. filicis foliorum pori calendule radicis celsi & mali granati aces tosi in uino uel aqua puluerizatorum coctorum & postea si pa. in predicta aqua sedeat miromodo ualet ad hanc pass.

Deditio. frater Joannes ostendit mihi quandaz herbaz. q̄ ha bet frondes q̄si in modū yue sed subtiliores multum & acutiores sed non pilose. sicut sūt folia yue & nascit inter lapides & parietes q̄ qui ligauerit in brachali suo. & eam secum detulerit cum ipsa fuerit exiccata exiccabuntur oēs uene emoroydales. & ulterius san. nō emitēt. Experiuntur magistri Michaealis scoti ad omne genus siccum in anno seu emoroidarū accipientur tegule rubee & antiquate cōfracte & igniātur fortis in igne & aspergantur desuper acetō fortissimo. & desuper asperge post sulfur puluerizatum & pīscella pforata sit sedens & illū accipiat sumū ī anno. postea fac ēpl'z de pul. simi colubini. cōbusti in igne ī acetō fortis īmixto. & ponat super fiducum & teneatur dictum emplastrum ibi per noctem mane uero accipe siccum lapacii acuti foliorū rubi & mentastri an. & in his siccis. ītinge bombacē & supone quādo ibit ad asellā. dein de eum foliis tassi bar. annis tergat et ex suco ipsius madefiat. & hoc fiat per plures dies & curabitur. Ad tumorē emoroydaz cumule abrotani cōtrite cū melle ca. cataplasmetur. Itēz pul. tassi bar. contriti uel cōbusti & cum melle m. xii & emplast rati. et etiā comedē multipli ter ualet. Dixit mihi domin⁹ abas sancti. Pauli de setia q̄ quidā habuit emoroydas intus & maximū dolores patiebat cōtinne accepit plā

taginez & tassum bar. ana cōtrinit ea aliqual' & super posuit ano ter in die renouando dictuz emplastrum & ter in nocte infra paucos dies liberatus est. Electuarū magistri Nicolai ad emoroidas restrigendū. R. mirabolorum emblicoꝝ kebulorū ana. 3. v. spicē squinanti ciperi piperis ameos olibani an 3. ii. scorie ferri infuse in acetō per ebdomadā unā. & postea torrefacte. 3. xv. coficiant hoc modo. R. kebulorum. xx. emblicoꝝ. xxx. terātur & coquuntur in librē. iii. aque donec ad unā redeant. deinde colentur & colature addat zucharū ros. & mellis ana. libr. 5. & fiat electuarū de quo quolz mane in aurora detur. q̄stittate nucis. Unguentuz pbatuz ad dolorez & ardorez emoroydarū & siccū. R. licii draganti psiliū ccruse an. 3. 5. medule bouine. 3. iij. frondū iusquiamī M. 5. olei ros. 3. quatuor omnia insimul. 2fice. & adde ultimo uitelum oui assūm unū. Item R. ccruse lace cere al. olei uiol. ana. 3. ii. fiat unguetum & tollit dolorem. Emplastruz de poris nō transplantatis coctis in aqua & pistatis cuꝝ oleo sedat dolorem. Similiter lingua canis uel bisnalia. Si dolor fit cum calore fortis fiat emplastrum cum herbis frigidis ut uiol. lactu. oleo ro. & al. oni ualet. Emoroyde paulatim auferri debent cum suauibus cozosuis ut R. fecis aceti cōbuste salis nitri salis gemme mellana partez. i. asongie antique. partes. ii. fiat unguentū. Emoroyde molificantur cuꝝ oleo de lilio & terbentina & nigella trita. Ad fluxū emoroydarum sumanē. vii. pilule ante prandium & vii. ante cenā R. mirabolanoꝝ nigrozuꝝ emblicoꝝ cum cucur. sicce combuste ana. 3. ii. Karabegnmarabici torefacti ana. 3. ii. 5. bdeli. 3. iii. & gumi disoluātur cum suco rosarum uel aqua eius fiant pilule. Suppositoriū ex gallis balaustiis gumi arabico dissoluto in aqua ualet. In dolore emoroydarū. R. olei de lilio butiri loti cere albe fiat unguentū. adde croci puluerizati. 3. i. Oleum lanrinū resoluit inflationem emoroydarum. Et oleum de lino uitelū oui cuꝝ oleo ros. iedat dolorez ani. Sedere in aqua de coc. fenugreci & radicis altee ualet. oleum de yri ualet. Hc botromia de basilica uel saphe ne. aloes cum uino dolorem sanat. radix cardido. ualet cuꝝ uino coctum curat.

De exitu itestini ani. in rubrica.

Liquando est accidit anū exire ppter
nimia expressionē et relasationē lacer-
toꝝ. et quādōqz nō sentit stercora exe-
untia. Qualiterūqz etiam hoc fiat paci. cu-
retur hoc modo ut prius fondamentū cū oleo
et malue suco inungatnr et pul. picis grecis bo-
san. draco. mast. et huiusmodi rerū constrictiuai-
rum ano exenuti super aspergaꝝ et leviter itro-
mittat. Sedeat et supra lapidem molarez cali-
duꝝ supra quē lapidē folia pororum uino stent
irrorata. Sumigia et cōstrictia ex gal'balaust.
tasso. bar. et silibus in uino uel aqua decoct. in
ano recipient. atanasia miclete et huiusmodi cō-
strictiuā dentur.

Dditio ad exitum ani uel matrixis ua-
let suffumigatio facta ex corio anguille
salite. Idcm facit sumigatio facta ex
limatura plumbi. Cintis cancri fluvialis ē bon?
scisuris ani. et pilule de bdelio sunt bone.
Capitulū nigesimū quintū de tenasmonc.

Tenasmon ē uehemens cōmotio ani ad
aliquid nociuū expellēduꝝ uel tenas-
mon ē difficultas egerendi cum maxi-
mo conatu. Sit enī h̄ pas. ex frigido et uiscoso
flegmate qđ. dum in iſteriori intestino n̄ mis-
perflue habundat ipsuꝝ itestinū agrauat et one-
rat. Et illud itestinū tendē se exonerare la-
borat. et inde sequit̄ uoluntas egerendi. ipsum
ut flegma frigiduꝝ et humiduꝝ ibi existens sua
frigiditate cōstringit et sua uiscositate coheret.
et inde conatus et difficultas egerendi nimia. et
emitit pa: quasi mucilaginem quandoqz cum
stercore mixtam que est ut gelu piscium. Et
quandoqz sentit ita magnū dolorē ī intestino
qđ uidetur sibi qđ quodā terebello ipsum inte-
stinū perforat. et dum sedet ad asselandū non
cōcupisit surgere. et dum surgit statī se iclinat
quod fit a pōderosis humoribꝝ grossis et uis-
cosis quorū natura est apta petere deorsum.
omnia enī p̄dicta ostendūt humores frigidos
esse in causa. Calidi vō humores esse in causa
discernūtur ex positōe loci et ardore et ex ege-
tione quādoqz crocea in qua aliquando que-
dam gute sanguinis apparēt. quia quādoqz rū
puntur uene que sunt circa anuꝝ ppter nimiu
conatu asselandi. Curet̄ hec passio. hoc modo.
p̄tio ne materia acuta ulterius in lōgatione de-
fluat in tetanasmon epithimeſ̄ epar hoc modo
B. farine ordei. p̄t. i. sandal. al. rubeoꝝ. ana. 3.

quartā ypogistidos. 3. 5. ros. 2. i. spodii. 3. omni-
taz. distempentur cum oleo ro. aqua ro. et suco
agreste et sup epar emplastret. postea fiant eli-
stere ex aqua decoc. senugreci et ordei triti quo-
niā sedat dolorē. deinde iſtud aliud clistere re-
strictiuā iat. B. mirtiloꝝ balau. ana. 3. 5. risi to-
refacti. 3. i. cupularuꝝ glādiū radicis silicis an-
3. i. 5. coquātur in aqua pluinali et additis. 3. i.
zuchari ros. et 3. i. olei de lino et uitelō uno cui
elixati in aceto p̄ clistere iniciat. Itē fiat nas-
cale optimū ad hoc. B. croci. 3. ii. mirre storacis
calamithe thūr castorei opu an. 3. i. mumie bo-
li an. 3. 5. confice in oleo ros. et cera alba. et ason-
gia onseris uel galine et formet̄ nascale in mo-
dum digiti et itromitatur in ano. sit tamen pri-
us tinctū lacte mulieris pbatu est et per me cō-
positū. Et si humores nimiu suphabūdauerint
ut forte si hec egritudo supuenerit subito nūl-
la p̄cedente infirmitate purgetur. cū solutinis
suis sicut mirabolani citri kebuli et huiusmodi
et p̄dicta remedia fiant. Expimētuꝝ pbatuꝝ ad
tenasmonē et etiā in disinteria et diaria calefiat
ut rubeat fortiter lapis moralis. dcide folia po-
rorum supponantur et acerūm fortissimum su-
peraspergatur et pa. pannis undiqz bene coſ er-
tus sumū recipiat et ī ipo fūgio ūngant̄ renes
eiꝝ et anche ex mell'ca. et statī pul. fact' ex se. na-
sturci pulegii ysopi sic p̄ noctē ligatus iaceat.
qz i manē liberat̄ erit pbatu ē. Itē ad sedan-
dū dolorē ī tenasmōe absinthiu pitaria malua
bismalua mētastx pulegii sop' origanū flores
corno. folia porozū. hec oia uel quedā i uino et p-
tio bul. et pa. sumū ūcipiat. qz mirabl'r sedat do-
lorē. Itē fūgiū de thūr et pice greca sup car-
bones uiuos plecta ē mirabile et pbatu ad hoc
Expimētuꝝ pbatu ad idē fiat p̄tio suppositorū
ex radice tassi. bar. olo uiol' iunctū. et puocabi-
tur sella. dein imitāt̄ cū digito ī itestio paꝝ de-
pul. sambuci cōbusti subtill' puluerizati. dein
aliqd de p̄dictis fūgiis recipiat. et et supra flu-
faſ ca. sedeat. Itē de tertio i tertii dīc̄ sūat
pūulas de cioglosa et athanasia cū uio ueteri d-
coc. mast. et thūr. Carnes, pulie castrine p̄dicū
et similiuꝝ assate uel i uio cocte facto brodio
apposito cino ciamomo et croco dēt̄ et caueat a
cibariꝝ grossis fr̄idos et uiscosos huores gene-
ratis a p̄scibꝝ oleribꝝ unctuosis.

Dditio suppositorꝝ: optimuꝝ ad tenas-
monē. B. lich thuriſ gūiarabic. croci

opii an.3.i. sepium taurinum capnum ceruinum
 & oleum & ceram infusce & liciniu in hoc unguem
 to itinge & anno imite qz dolorē sedat. Ad tolen-
 dūz dolorē i tenasmōe ipleatur duo saculi sul-
 furis triti & i aceto bul: & mō sedeat sup uno &
 mō sup alio calido cōtū pōt pati. qz statī tollit
 dolorē. & ē exptū. Curari quēdā pa. tenasmōe
 hoc mō prio feci. sibi fieri clistere cuz asongia
 porci oleo uiol' & prisana. deīn ōstrictiū alō si-
 bi feci fieri. Dixit mibi quidā iude⁹ qz curabat
 tenasmōe & exitū ani hoc mō fatiebat lapidez
 molarē calefieri & igniri fortiter & sup ipm frō
 des poroz pōebat & irorabat eas aceto & fumū
 i ano fatiebat p horā recipie paci. deīn itestinū
 ex eis iungebat ex mele calo & se. nasturii pul-
 uerizato supaspgebat pbatiū ē. Caules elixi pi-
 sti actual'r cal di & cplati sedant dolorē i tenas
 mōe. & fac sepe cplz ð cepe & cauato pleno oleo
 uel asongia & cocto & pistato uz. Saculus de
 sulfure i uio bulit⁹ ano aplicat⁹ uz. Clistere
 ōstrictiū ex decoct.ros. balauist. panico riso
 al. ouoz & olo ros uz. Vaporatio ani cu colofo-
 nia deīn sedere sup sculo artemisie calefacte
 in tegula calida uio aspsa uz. Suppositoriū i te-
 nasinōe uētoso. R. castor opii olibai storacis
 calamite ana.3.i. ceroti ð camo. &.i. uitellū ou-
 uiuum apotum cu bonbace.

Cap⁹ 36⁹. de licteria & diaria.

Iēteria ē flux⁹ uētris cu lenitate stōci
 & intestioz i qua cib⁹ & pot⁹ indigest⁹
 qz i cadē qualitate i qua sumit p sece
 suzemitit. Diaria vō ē flux⁹ uētris cu sola hūo
 ris cissōe. Et fiūt hee pass. peccato v̄tutis. oten-
 tice ex indigōne & uiscoso flate i uilis stōaci uel
 stōioz adherēte. & tūc i egōnib⁹ appent mucī
 lagies & grosuz flā. Ex pcedēte disiteria ēt fiūt
 qz scīt ex sanguinea uel coll'a uētris egōne. Ex
 aja e ēt i testioz fiūt qz scīt p inflationē & dolorē
 i testioz diu phabitū. Ultio et cerebri fit liete-
 ria & diaria cni⁹ signa manifesta sunt qz fiunt
 piodice. i. qz aliquā stāt p. ii. uel. iii. dies qz pa. nō
 ife. at sic qz nibil egerit. & uī ec sanus. & postea
 subito in multa cōtūtate egerit. Et signū distin-
 ctū ad hoc ē qz facit egōnes spūosas qz ut ait
 Ipo. in affo. 7⁹ pteula. Quibuscuqz i diaria &
 lieteria egōnes spūose his a cerebro eductō fit
 Signa itaqz lieterie sunt hec. egōs balbi colo-
 ris fluxibilis substātie & qz unctuosa ac si pa. z
 oici desup sparsuz fuerit & nō multū fetet sicut
 i disinteria. apule qz uesice i fine emissiōis seces-
 sus habet. & an sella graname circa uērē bēnt

& emitit egōnē idignā. & qñqz appent selle eoꝝ
 solū masticata nec a v̄tute digestiua imutate. &
 cruetat i spiduz pp flegma in ore si ðaci supbñ
 dans. In diaria vō fit soli⁹ hu. emisio cu fluxu
 uētris ut dictū ē supra. In his itaqz pass. p̄tio si
 hūoꝝ supbñdauerit peccās & corp⁹ fuerit ple-
 etoriciū & natura pa. fortis. purget cu decoct. mi-
 rabolaoꝝ citriꝝ & kebulaoꝝ. aut cu aliqua me-
 diecia sibi ueniēti fz ḡ i plurib⁹ locis dictū ē.
 Et si possibile fuerit māz p uoituz posse cūari
 puoca uoituz cu aliqua ð medicis ueitūis in-
 cap⁹ de uoitū pnoçado dictis. postea zucharū
 ros deīn cu aqua pluuiali ðcoc. mast. & hoc fiat
 si reuma a cerebro descedit qd semp q̄i in his
 egritudib⁹ accit. ut dixi p spūosas & apulosas
 egōnes cognoscif. Intercipiat reūa cu pilulis
 de cioglosa uel cu alib⁹ sil. b⁹ ad hoc ualētib⁹
 de qbus in cap⁹ de retiāte satis dictū ē. Itē
 deriuēt mā ad nares cu sternutatorio facto ex
 castor. euforbio ana mixtis & cu felle gruis uel
 gali facias iñ trocis. & pul. eoꝝ narib⁹ iſuslet.
 hoc. n. sternutatoriū multū uz i hac cā. uz ēt in
 paliticia epileticis litargicis. uel cuz elborō al-
 bo ðdisi & pipe lōgi. & similib⁹ sternutatio pno-
 cet. Itē utāt lieteria & diaria paci. tyruo tali.
 R. ypoḡtidos laurcole scolopēdrie bistorte a-
 cori an. M. i. radicis cioglose tassibar. & bug-
 lose an. M. s. Hoia i aqua pluuiali ul' cisterne
 hul. & coletur. & colature adat tertia ps sui aq
 ros. & fiat syrup⁹ cu zucharo ros. & zucharo. al.
 du. an. ð quo i die ac nocte sumat cu aqua plu-
 uiali decoct. mēte & ciamōi. Itē atanasia & mi-
 clete cu aqua pluuiali uel cu syruo pdicto dē-
 tur q̄tidie. Sic⁹ ēt plātagis cu gūiarabico ul'
 psilio mixt⁹ cu mast. assato i potu dat⁹ uz mira-
 bile. iungas stōac⁹ ex olo masticio. uel ex olo
 pōticoꝝ qd sic fit. R. leuisticī mirti acatī spo-
 dii sumach corticū quere⁹ balan. mali granati
 risi. se. plātagis boli mast. gūiarab. corticū sor-
 be ne piloz bdeli cō. ali albi & 2. san. dra. piloz
 leporis ustoz se. cidonioꝝ cinamōi grossi & iſi
 pidit radicis mali granati. Hoia buluerizata in
 oleo quousqz tertia ps remācat coquāt. Uel
 ex eoꝝ pul. cu suco mēte & plātagis iformētur
 pilule & den̄. qz stōci miro mō ðfortat & restri-
 git quēl fluxū uen. san. em. uēaz & mestruo-
 rū. p̄tēt p̄dicta i aqua pluuiali ðcoq & idē pōt
 fieri syrupus uel clistere ad pdieta qm̄ miro
 mō opāt. cplz istō stō apōat. qd ad lieteria &
 diaria uz. R. mast. ypoḡtidos ros. laudāi storacis
 liquiꝝ an. 3. 5. olei 20. sucicidomioꝝ luci mā
 opāt

te & cere .q.s.nel solū empl'z ex farina tritici
cū suco mēte & aceto mixto uz ad idē. Empl'z
aliud ppatū qđ in oī fluxu uētris uel ēt cōtra
debilitatē stōciuz. R. ros. sāsuci ozimi eubebē
anisi fenicli spīce galāge gariofiloz ciamomi
mast. sumach cimaz mīrti pāis usti & in aceto
ext iicti suci mēte cōis suci absinthii uel substā
tie ei? i aq ro. lote & meli? ē balsamite storacis
cal. armōia. costi lauda an. 3. 5. resoluāt oīa cū
oleo ros. terbentia & cera & fac cpl'z qđ & tñue
portet supra stōciuz oīa cibaria id gestibilia &
uiscose s hñores generatia subtrahāt carnes
pīgues & unctuosa cibaria dentē brōdiū ēt gali
narū ul' caponū & castrati pīgues dēcur tñ qđ
duodeci glādes uel. 7. i. acatie cocta sunt. sumat
granū risi & silia. dentē sorbe & nespila fructus
mirtiloz pira & coctana assa & silia restrictiua
comedat. baluēt ad liēteriā diariā & quēlz flu
xū pa. utile. R. rubi & mirti nespilos & cocta
noz agrimonie bugloze līgue auiis tassi barba
si nūcis ciōsi lauri balau. corticis mali granati
& siliu stipicoz i aqua buliat oīa pdicta & bal
neet in ea pa. uel sedeat i aqua saltez. & pdicte
herbe stō sepe applicāt. uel spōgiā in ipsa aq
ifusa stō applica. Electuaria ēt p̄fortatia sicut
diacīnū dianthos diarodō abatis & sil'a tribuā
tur. Electuaria ēt trocisi & alia cōstrictia que i
sequēti ca. dicētur tribuātū ad ultimū. Et si
liēteria uel diaria ex apate stōaci fiat ul' itestio
rū curef fm qđ i tractatu febrium caplo de ape
stōaci & itestioz dicā. Liēteria uero ex p̄cedēti
disinteria facta ē icurabilis eo qđ in disinteria
apl' pili nō renascunt. Empl'm ualde ualens
diarie liēterie & disinterie. R. acatie psidie gip
si ariloz uueboli ypogistidos rozia siriaci bala
ustie enisei galbani mihi masticis an. 7. 5. oīa i
sil' p̄ficiāt & stō & uētri aplica. Itē gariofi
los ciamomā mirtiloz cimas. & ros. i aceto soz
ti fac buliū & spōgiā i hoc iprie & ca. stō sepe &
sepi?. apōe & si cū pdictis faria tritici misecat &
stō ep̄plastres uz miromō ad liēteriā diaria & uo
mitū. Itē salse in cap° duomitu dicte cū car
nib' assatis dentur.

Dditio. expīnū mī. Petri yspani ad
a liēteriā & disinteriā. elixētūr quattuor
oua i aceto forti & uitela ouo extra
bas & pōc ea supra prunas ardētes ifundendo
supra ea cū forti aceto. & sic facias quousqz de
migrētū. dein rēoue & pulueriza & pul. ipm. in
crope galie uenustisie depilate mondate & lote
optie pōas. & dūtē ea i tm̄ dcōg i aq pluuiiali ul'

cū reb' stipticis mixta quousqz eatō ab ossib'
sepetur. & tūc eā des ad comedēdū & brōdiū ad
bibēdū. & pul. gariofiloz nūcis muscate & cia
mōi adde. & si eā sic sumt negt fac testā & das y
rupū quē pbau in me. dū paterer fluxu uētris
imoderatū q̄ strīxit me statī. R. sumach bala
usti. gr̄ op̄ granati acetosi coriādri risi ro. im
turatarū se. mirtiloz oīuz assoz an. 2. i. se plan
tagis masticis gūiarabici anthere spodii amidi
assoz an. 3. 5. coquāt i aqua cisterne & i lit. ii.
colatū adde suci cidoioz libz. 5. suci plātagis
depurati aq̄ ros. an. 3. iii. zuchari libz. i. & in eo
bul' ciamōi bōi puluerizati. 2. i. 5. gariofiloz 3.
ii. ligatis i pecia linea addidi & solide maioris
& minoris & plātagis ca. ue. an. M. i. Syrup' na
lēs ad diariā ul' liēteriā. R. san. dra. spodii ros.
sandal'al. & ru. sumach risi assi fructuū mirtilo
rū an. 3. 5. se. portulace lactuce plātagis gūiara
bici simpbiti balaust. berberis mūie acatie ma
sti assatoz an. 3. v. zuchari ros. & albi ana. aque
ros. p̄tcs. iii. Empl'z qđ cōtra fluxu uētris & liē
teriā p̄posui. R. mēte. sicce balau. mirtiloz co
ticias mali granati & se. ei? & athere floz roz
marini. 3. i. mirre mast. gūiarabici an. 3. 5. p̄fice
cū uo ueteri & suco cidoioz in fluxu uētris &
liēteria p̄fert. Ell'm. R. caude egne balau. mēte
mast. an. 3. i. folioz mirti se. lini an. aur. v. glz
p̄ se p̄stet p̄ substantie grossitiē & criblef sb
tilz p̄fice cū syruo mirti dosis eius sit mane &
sezo. 3. ii. & sic de aliis.

Lap" 37". de disinteria epatica & itestinoz.

Disinteria ē fluxu uētris cū excoriatiōe
d itestinoz & sanguinea uētris egestōe. Cu
ius tres sunt sp̄cs. Prīa sp̄cs ē qñ ege
stio ē silis loture carnis. Et hec leuit curat. si
medic' fuerit studiosus. In fa vō sp̄c emitit
egō silis rasure cartarū. que ab itestis abradi
tur. & hec ē difficilis ad curādum tñ bñ curat.

In tertia vō sp̄c emitit qñ frustrrū itestini
puñ: & tūc significat puñ itestinū ecē lesnū. & hec
sp̄cs ē icurabil Disinteria triplicē p̄siderazi p̄
.s. māl'r localis & effectic. Māl'r ga alia sit de
sanguie adbusto. Ellia de flate salso. Ellia d̄fīa
te nāli qualitate & q̄titate peccate. fm qđ b̄cm
ab Ipo. i septima asso. In colerio secessu &c.

Si vō sit alb' cū flate ē. Si sit niger ex cole
ra nigra. Si citria ex colera. & nigra qđc ē mala
ut ait Ipo. i asso. qrte pti. Disinteria si a felle ni
gro ichoauerit mortalis. Localis ē p̄siderat di
sinteria qđ alia sit uitio stōci uel itestinoz. Ellia
uito supioz alia uitō iſferioz. si suēt disite eti

tio superior itestinorum. tunc dolor supra ubilem sen-
 tit et uirg. pa. q. totum corp' suum ab ubilem superius
 dolore circum cingat et san. egestio mixta egre-
 dit. Si uirio itestinorum inferior fiat disinteria
 dolor ab ubilem inferius sentit supra pecten et
 circa renes nec est sanguis egestioib' ualde mix-
 tus. Et est alia disinteria que uirio epis fit. et hec
 dicit disinteria epica. In hac enim disinteria nil
 aliud quam san. pur' emittit. et hec disinteria picu-
 losior alius est. Ecce n. q. ex blanditia san. epis
 uel uenae et ex defectu appetitie utur epis uel
 ex incisio manus uel pedis. san. n. illas uenias
 nutritur in epo remanentibus meseraicis ueras ad
 itestina deducuntur et per secesus emittuntur. No. q. in
 disinteria quoniam adest febris et defectio appetitus
 quod est pessimus iuxta illud Ipo. in asso. 7. pticla
 In logis disinterus abstinentia cibi malum et cuius
 fe. peccata. ardor est et omnis fastidium et torso uer-
 tris mala sunt signa. sed defectus appetitus et febris
 deteriora sunt signa. Itē si appetit egestio uiri
 dis uel nigra uel erugiosa semper malum signum est
 et mortale. Si igit̄ mā disinterie in superiorib' fue-
 rit itestina et corp' fuerit pectorium et eius cuius de
 coc. mirabolanoz citrioz et kebuloz an. 3. i. 5.
 tamaridoz easie si. zuc. i. 20. noui an. 3. i. 5.
 officia-
 tur cum syruvo uiol' ul' ros. et dent. postea restri-
 ganit hoc mo. R. mirabolanoz citrioz ad hu-
 stop supra tegula ignita anthere parvus asse. an.
 3. i. 5. masticis gūiarabici an. 3. i. 5. zuchari ros. ati-
 qui. 3. i. aque ros. uel syrupi ros. q. s. oia insimil'
 distepens et in posse tribuitur. pbatus est. q. mi-
 romo restrigit. Syrup' strictiu' in disinteria.
 Miri mei in oī fluxu ueniens. R. sandali albi et
 rubei ros. spodu an. 3. 5. se. portulace semis ace-
 tosele amidi assi se. nasturey assi castaneoz po-
 ticaoz masticis assi absinthi. an. 3. iii. opis. 3. v.
 ra. cinoglose et solide maior et minor uirge pa-
 stor. ca. ue. sicoz scolopēdrie an. M. i. zuchari
 ros. et zuchari al: q. s. et in fine addo sucu cidoio
 rū lōr. 5. quotidie defit iste syrup' qm̄ est mirabil'
 Itē si defit in isto syrupo. 3. 5. de trifera ma-
 gna cum paucu uio decoc. masticis assati est mira-
 bills et pbatus ad hoc. Syrup' est mirtin' mi-
 cete diarodō atanasia tricotis de spodio dati cu
 suco plātagis aqua ros. et uio mirabil' ualent.
 Dilute mri mei pbate ad disinteria et ad oī
 fluxu uentris: R. mirre eroci thym' licui boli ma-
 sticis opii tebaici an. pulutrizet oia et officia cu
 aqua ro. et v. uel. vii. dent. in sero pbatus est. et ego
 loco licui posui san. dra. et exceptus suz. Siant ec-

cpla in fronte ad sōpnū puocadū de gbus in ea
 de frenesi dante deo dicā zuchari ros. antiqua
 casea subtili icissuz et assatu cu melle coedant
 pira coctana nespula corna sorba et huiusmodi
 fructus costrictios coedant. aues pulos durdos
 et h̄i eligos in aqua pluiali uel assatos que in
 pleant de frondib' mirtiloz et pauca cera no-
 na ibi apponant cu coquunt et denit ad comedē-
 dum. Semē est plātaginis supra tegula assuz et
 tritu cu ouo sorbili defit. qm̄ miromō fluxum
 strigit et disinteria. et in R. cordani. Atic. Ha-
 rasis plateari et q̄ oīs auctores medicie. Idē
 facit se. nasturey siliq̄mō assatu pbatus est dat. 3. 5
 cu zucharo ros. de quoq̄uis uis. De si mā di-
 sinterie ostineat in inferiorib' itestini s q̄ p signa
 supiu' dicta cognoscit. tūc ī h̄n' fiat clistere mā
 dificationū R. mō. R. ordei fracti. p. q. farsu'. p.
 i. ros. 7. qrtā oia decoqui fac pfecte et colent et
 addē colature mell' ros. 7. q. ol' ros. 7. qrtā. ide
 fiat clistere ostrictiu' R. mō. R. ros. galaz ac-
 tie ypo. balau. fructu' mirtiloz gumi arabici
 dragati mast. ciamomi grossi et potici sumach
 spodu ana. 3. qrtā risi torefacti letiū torefactaz
 ana. 3. quartā. hec oia trita in aq̄ pluiali et in
 uino ana coquunt et collent et collature misce
 zuchari ro. antiqui. 3. u. scpi renū yrcini lique-
 facti. 3. i. 5. uitella duoz ouoz in aceto elirator
 et si sit pfūditas vulneris in testinis. addē ecce
 liquefacte: 3. 5. Uel fac clistere solu' ex holo la-
 pide emathitis san. dra. et mast. tritis et distepē-
 tur cu suo plātaginis corigiole: Syrup' plāta-
 ginis uel mirtin' uel aliis sirup' costrictiu' p
 clistere inicia addito sep o yrcino ul' capno re-
 ceti et cera liq̄facta. Itē itret pa. mane et sero
 (si sit fortis) in bal. isto qdū ad oīm disinte-
 riā linteria et fluxu uentris R. corticis castaneoz
 lōr. i. radicis querc' pruneloz granatoz piro-
 trū nespulorum et coctanoz et folioruz p̄dicto-
 rum arborum ana. faxiculum unum mīti glā-
 dium ros. siccarum radices filicis turriones ru-
 bi solioz horagis corigiole balau. somach risi
 milu ana lōr. 5. oia hec uel quedā eoꝝ in aqua
 pluiali bul' et ī isto bal. stet et sedcat in mane
 et in sero quātū pa. placet et ibi sumat atanasiaz
 uel mīletā cu suo plātagis uel zuchari ros.
 antiqua saltē uel aliqua ostrictua. et utas alijs
 ostrictu'is dictis supiu'. Itē fiat epithima
 R. corticis mali granati blan. laudani galbani
 ros. mast. mīte eos gūiarabici sandal' al. et ru-
 gina. terātūr et oia cu aqua ros. distepentur. Et

si materia disinterie fuerit i inferiob*z* itestinis epithime*c* peet*e* r renes r neter ab umbilico infer*z*. Si uo*i* supiorib*z* itestin*m*a disinterie fuerit tunc supra umbilicuz. Si uero fuerit in medu*s* itestinis q*p* per dolor*e* supra umbilicu*s* cognosc*f*. tuc dictuz epithia supra umbilicuz apponam*s*. emplastra eti*a* epithiata in caplo d*o* diaria de uomitu p*ter* natur*a* o*stringendo* i his causis c*op*et*s*ur. Itz si materia*ut* dix*s* fue*r* in medu*s* intestinis ptim per medicamen expressiu*m* ptim per syrups o*strictiu*s tro*c*icos balnea clisteria r epithiata supius dicta cure*t*ur. Itz si fuerit disinteria cu*z* tenasmo*n* fiant sedatiua tenasmonis r oia necessaria in ea*pprio* dict*a*. Q*z* si fuerit disinteria epatica detur syrup*s* r electuaria r pul*s* r tro*c*isi o*stri* eti*u* dict*i*. Ellectuariuz q*d*ual*z* ad omnem disinterie spet*em* r diarie r ad quenlibet fluxum uentris. R*s*umach gumiarabici boli aca*ie* ypo*g*stidos mirtilorum ana.3.i.iii. lapidis emathitis mast. san. dra. ana.3.ii.5. mumie cina momi amidi psidie simpit*s* rosa. ana.3.ii corali albi r ru. se. cidonio*s* r papanceris albi an.3.i.5. spodi*s* corioli*s* se. acetoselle pl*atagis* an*there* draganti camedreos ana.3.i. maioris co*solide* minoris r medie ana.3.i. nuc*s* karabe uel cacabre se. malue flo*s* ozimi ana.3.i. suci arnoglose suci cumaz rubi suci cidonio*s* r virge pait*o*r r pl*ataginis* ana.3.i. zuc*s* rosati ueteris r zuc*s* albi. q*s*. ut*at* eo pa*co* quottidie q*m* e*mira* bile. Tro*c*isi mirabil*s* ad o*stringendu* disinteriaz r o*em* fluxum. R*s*ros*s* spodi*s* berberum aca*ie* balaustie ypo*g*stidos g*ui*arabici thur*m*itre se. co*ri*adri*s* se. nasture*s* sticados eupato*r* fructu*s* mirti costi psidie simpit*s* karabe uel cacabre sa*dal**al*. r ru. se. pl*ataginis* se. acetoselle mirabolano*s* kebuloi*s* ana.3. quart*a* oia bec terantur r in aceto fortissimo p*diem* r no*cte* iace*at* seu infodant*s*. deince*d* add*e* pul*s* boli lapidis emathitis san. draco. ana.3.i. r cum aqua plu*m*iali uel ros*s* uel suco pl*ataginis* cidonio*s* uel mirtilio*s* tro*c*icos forma quoru*s* q*libet* sit p*oderis*.3.i. r dent*s*. x. uel pul*s* eo*p* clistere iniciatur q*m* i*oi* fluxu seu disinteria sunt exper*ti*. r sic de alijs.

Dditio pul*s* probatus ad omnes sp*em* disinterie siue sit epatica siue itestinal*s* Accipiat turtur cum penis suis r interiora extrahant*s* r pul*s* boli ar. san. dra. mumie

c*u* forti aceto r nitellis ou*s*. q*s*. offici*s* r ex hoc turtur iplear*s* r in oia nouia ponat*s* r optie sigletur in furno panis coburatur r de B pul*s* quottidie cum suco plantaginis uel aq*ro*. uel zucharo ro. antiquo uel cum aliq*s* syru*p* constrictuo probatu*s* est. Syrup*s* o*strictiu*s in disinteria ualens r in fluxu uentris. R*s*os*s* sicca*s*.3.5. sandal*s* al*s* ru. ana.3. quart*a* orde*m*udi r ass*s*. p*i*. ca. ue. M*i*. spodi*s*.3. q*rt*a bul*s* omnia insimul in aqua plu*m*iali r adde suci arnoglose uel quiquenerie suci virge past*o*r depurati ana. lib*s*.5. zuchari. q*s*. fiat syrup*s*. Et de*c* syrup*s* pl*ataginis* pb*at* ad omn*c* sp*em* disinterie r fluxu*s* uentris. R*s*uci pl*ataginis* depurati.7.ii*ij*.aque plu*m*iali uel ros*s*. q*p* melius est lib*s*.i. spodi*s* nuc*s* cipressi balaustie suach san. dra. gumi arabici mast. thur*s* gallaz ypo*g*stidos lapidis emathitis rasine ana.3.ii. x*er*at*o* oia in predieto suco r aqua. ro. us*q* ad medietatem coquat*s* r addito zucharo fiat syrup*s* de quo detur quottidie cu*z* aqua plu*m*iali decoc*s*. spodi*s* gumiarabici mast. ass*ato**s* q*m* e*mira* ble r pb*atum*. Tro*c*isi pb*ati* ad disinteriam r ad o*c* fluxu*s* uentris. R*s* glandu*s* litu*s* fructu*s* tamai isci thur*s* balaui. ana.3.i. op*s* gumi arabici mast. ass*ari*.3.5. fiant tro*c*isi quo*s* quilib*s* sit.3.i. r cu*z* a*q* ros*s* conficiant*s* desunt*s* cum syru*p* plantaginis uel mirtino uel saltum cum zucharo ro. uel cu*z* a*q* cisterne. stringit*n*. fluxu*s* uentris r u*z* contra disinteriaz. Experimentu*s* fratri*s* Alberti o*tra* fluxu*s* uentris. accipe ca*se*u*s* durissimu*s* r antiquu*s* r trida*s* r ponat*s* in aqua plu*m*iali i*qua* decocte fuerit balaui. thus suach r g*ui* arabici r multu*s* i*dicta* a*q* coquat*s* r postea remoueat*s* r dexc*en*te*s* cu*z* modico predictap*s* re*p* pul*s* sup*l* lagana paste leuata bene cocta ponat*s* r dent*s* p*i*. quia qu*el*ibet fluxu*s* strigunt sc*dz* Albertu*s*. Nota q*p* pul*s* mirabolano*s* ust*o**s* super lar. ul*s* super regulaz ignitaz donec nigre sc*ant* datus cu*z* zucharo ro. ueteri uel cu*z* syru*p* mirtino uel syru*p* ro. uel aliquo alio o*stri* eti*u* mirabiliter strigit omn*c* fluxu*s* uentris.

Et no*q* si fluxus e*colericus* debent esse citrini. Si flegmaticus kebuli Si melancolicus indi. Et habeas q*p* in omni fluxu sunt exper*ti*da.3.i.ad plus. Et quida*s* addunt ut mast*s*. se. pl*ataginis* ass*ato**s* ana.3.ii. gumi arabici ass*ari*.3.ii. de pul*s* mirabolano*s*.3.i. bis ist*ter* i die pa*co*.

Disinteria ut plurimum fit de flate grossu*m*ui

Liber

scoso adherente fortiter intestinis quia diu retinetur et calcfit. et ex hoc acuitatem acquirit ita ut finaliter mordet intestina et ulceret. et inducit ani exitum dolorem; presuram vel expressioem et pondus. tunc melior cura est si passio est infra fibilicum clistere quod sit. R. aque libr. i. 5. mell. 3. iiiij. teneat multuz. et iteretur sepius et inde clineatione ad robozanduz intestina in dicto clieri pnt addi rose in decoc. uel alid stipticuz. Et si materia declinet ad coleram uel unctio olei ro. et aspersio pul. ro. Et si materia est flatica sit cum oleo masti. et puluerizet pul. eiusdem. et appetatur fastia. et supra uentre; fassiet. Sed si mā est collerica faciens mosuraz et adhustionem. in aqua ordei spissa bul: plātago vel solatruz et di soluanū dno albusa fiat clistere et pnt addi 3. iiij. papaueris albi usci possunt addi olei rosa ti. 3. ii. gumiara. 3. ii. possunt ligari extrema et fieri uētose circa ep. Itē bibat de hac aq^a in qua bul. ro. assate in tegula gum: ara. assatu boliar. integrū assatu bul. in aqua ad h̄suptione quarte p̄tis bibat qnū uult bibere mane et sero. Electu ariū. R. serue ro. ru. coral. 3. ii. 5. karabe. 3. i. ia cintoz granatoroz saphiri. ana. 3. 5. margaritaroz 3. 5. si est disinteria co. adde acacie. 3. 5. et de eri stall. 3. ii. Empl'm ex se. iusquiami albi triti. cū al. oni et modico aceti sup pectinē et renib. Si materia est colerica vel est de herba pista. Empl'z ex oleo ro. mast. nutrib. ueterib. et glandibus recentib. sit pistatis si umbilico supponat uel disinterie. Empl'z ex mast. gumi draganti bolo san. dra. granis granatoruz acetosoz et granis muaz acerbaroz acacie et cortice granatoroz et suco poligōc siue lingue passarie uel Reubarbarū assū datū cū suco plātaginis et modico uini uel. lana succida oleo ro. iufusa calida supponatur uētri dolenti. Empl'z ex gallis cortice granato ruz mirto sumach floribus malue ro. siccis capriolis uitis siccis dactilis in uino stiptico coctis pone loco dolēti. Pillule ad diariā. R. ipo qui stidos balau. lapacu acuti an. 3. ii. muie. 3. i. fac pillulas da. v. an prandiū. et v. an cenā. post bibat pax de suco mirti. uel uini austeri. In colerica disinteria. R. karabe se. acetose. plātaginis berberis gumi assī cristalli ana. 3. ii. acacie coral' papaueris al. an. 3. iii. caphore grana. vñ fiat puluis. qui sumat cū syrum berberis uel plātaginis. uel misce pul. cū zinc. antiquo. et sumatur. 3. 5. an prandiū et cenā et in matutinis. Syrum de mirto. R. succi mirti libr. i. succi ci

donioz libr. 5. sumach acacie. 3. ii. ro. 3. 5. spodu y pogostidos ana. 3. i. mast. 3. ii. gumiara. dragati ana. 3. i. 5. aque plunial. q. s. fiat syrup cū mel le uel zucharo et pōt addi succi plātaginis libr. 5. se. papaueris al. 3. i. aque. libr. 5. Gucci plātaginis et portulace et lapacu acuti ualeat si cū eo bibat. D. i. coaguli lepoz uel edi. muia cum suco plātaginis clisterizata uel i disinteria. dia papaueris nigrū uel. Syrum de berberis uel qr uin cit coleram et sicut remouet uētrez retinet cōfert rasū et fluxu uētris Ge. acetose uel i predictis et sit finis huius capituli. xxxvij.

Ca^m. 38^m. de distēpantia epatis caliditate. seu friditate ex oppilone seu duricie ipsi.

Par multoties distēperat ex cassitate et aliquā ex fridate. Et aliquā et oppillat.

Distēpantia itaqz in caliditate seu fridate. aliquā ē cū hu. uitio. aliquā siue hūoris uitio Si fuerit distēpantia epatis calida sine hūoris uitio cognoscit p dispōez coris. qm̄ nō est plectorica. cognoscit et per urinā qr nō uchemēt tincta. dolor et sup epar nō sentitur nimis itēsus et egōnes nō sunt multū tincte. Si uero fue ri et ca. epatis distēpantia cū humoris uitio. tñc urina apparet multis tincta rubea uel subru. uel citrine uel subcitrina cū aliquali croceitate superius. Qnqz pungitū dolor a laterē dextro super epar sentit. calorez patitur infirm. sitis et os amaritudinē. et color faciei citrin^z appet. Calida vō epatis distēpantia sine hūoris uitio curari solū pōt per localia adiutoria alterantia sicut cū unctione olei ro. uel uiol. cū populeo et aceto modico iungēdo supra ep. uel cū epithimēte tali. R. ro. 3. 5. farine ordei. 3. i. sandal' al. et ru. coral' al. et ru. ana. 3. ii. tēpentur cum succo eduiue et solatri uel uermicula aqua ro. et oleo uiol. et epithimēt supra epar. Aliud ad idē. R. sandal' al. et ru. ana. 3. 5. gumiara. dragati se. por tulace spodu ana. 3. ii. terant et distēpentur enz suco cimaz rubi et aqua ro. et pān^z liquori iō infusus epī superponat. Dicta etiaz frā. syrupi frigidū et electuaria frā et fm q̄ dietū est i ea de dolore capitū ex ea. aeris distēpantia facto sine hu. uitio. Si cū humo. uitio fuerit siue fuerit corp^z plectoricū et uirtus et etas pmisserint fiat minutio de uena epatis brachij dextri. p^z detur de syrupo ro. et oxizacara ana. 3. i. cuz frigida. Uel des de isto syrupo quolz mane. 3. i. 5 cū aqua decoc. endiuie et scariole. R. uiol. endiuie epatice cicozee ca. ue. scariole radicis apn

spargi et brusci ana. M. 5. ordei mundi. p. ii. se.
coiu. 3. ii. sandal' al. et ru. ana. 3. ter. iā spodh. 3
η. zucha. lbr. i. succi solatri lbr. 5. succi granato
ru acetosoz. 3. iii. sumat de isto syrupo quous
qz materia sit digā post eūē hñor nō cum me
dicia scamōeata. qz mirabilz nocet epati. purge
tur ergo cū decoc. in caplo. de dolore capis ex
co. facto scripta. Uel cū ista R. ca. ue. scolopen
drie epatice an. M. i. iuiubas. xv. pruna sicca
xxx. hec oia insufficiēti quātitate aqua bul'. et
collature addat zuchari u. ol' tamarindi castie.
fi. an. 3. i. reubarbari. 3. tertia zucha. ro. 3. i. ul'
purgeēt cuz trifera oxi. psilitico ul' diacatolicō
et silibus. Et post purgationē dent̄ triasandal'
et diarōdō. iuly. Syrupus et uiolatus ro. epi
thimata dicta supius supra epar ponātur. Et si
fuerint qn̄ constipati. fiat eis clistere linitiu
dietenē ut i ca° de dolore capitī ex co. facto
dictū est. Qz si sit epatis distēpantia frigida
cū humoris uitio. urina erit alba glauca tenuis
color faciei palidus et labia alba palida. dolor
supra epar et dextrum ypocūdriū. defectus di
gestiue stōi. et post comedionē magia molestāt
et grauedinē et iflationē paciunt. Qz si sit epa
tis distēpantia frīa sine hñoris uitio. tūc adst̄t
predicta sinthomata sed nō ita intēsa corpus nō
est plectoricū sed extenuatū. et tunc solūmodo
localib' adiutoriis ul' remedys curat. Inungat
ur ep ex oleo laurio mu scelio agripa marcia
ton dialtea et ceroto in cura stomaci frigidī dcō
et etiam unctionib' et empl'is ibi dictis. souea
tur epar spongia marina itincta i uino decoc.
baccay lauf et eaz epati sepe applica. Si uero
epatis distēperantia fuerit frīa. et fuerit cuz hu
moris uitio digerāt materia cū oximelle ḥpo
sito. uel cuz syrupo tali. R. floz absinthi camo.
ana. 3. 5. squināti. 3. i. ciperi. 3. tertia spice. 3. 4.
mel. ru. et dispumati i yeme. lbr. i. 5. estate uero
office cuz zucha. postea cū materia fuerit digā
purgeēt cuz yerapi. Ha. uel yeralogodion. uel de
coctione in ca° de dolore capitī ex fl'ate facto
dicta. Et soueat epar unctionibus et epithima
tibus in eodez ca° dictis. Emplastrū quod cō
fortat stomachū et epar quod ponit rasis i diu
sionibus utile est in hac causa. dentur electua
ria calida sicut diaciminiū diaspermator diazin
si. gariofilatū et hauismōi. Uel hoc electuarium
R. cinamōi ameos gariof. nucis muscate mast.
foli galange ana. 3. ii. spice cardamomi maioris
et minoris carui. 3. 3. ana. 3. i. ligni al'. piperis lon

gi ana. 3. iii. ambre. 3. in. syrapi. rosati. lbr. 4.

Quandoqz oppillatur epar. qz a frigidis seu
calidis accidit humoribus. Si ex frigidis
humidis. aut est in gi bo epatis. et tunc urina
erit alba aquosa et subtil. aut in ɔcauitate epa
tis. et tūc apparet egestio liquida et alba. et urīa
palida et subpalida et dolor sōdiafragmate dex
tro et tñor. Aliquādo uero accit ex retētione
emoroydaz uel mestruoz. cuius cura est emo
roydas uel mestrua prouocare ut dictuz ē. Lū
itaqz ipsa opilatio ex frigidis humorib' in ɔca
uitate seu gilbo epatis fuerit. digerāt materia
cuз sytupo nūc proxie scripto. et electuaria deā
dentur purgato prius corpore. ut dictuz est. uz
i distēpantia frīa cuз hñoris uitio. Uel digerāt
materia cum isto syrupo ad oppillationez epa
tis ex frigiditate optimo R. radicū cōmuniuz
3. i. se. anisi ameos ap̄y squinanti spice galāge
zinziberis cinamomī ana. 3. 5. utatur quottidie
eo purgetur ut supra dixi. Et utatur electua
rys prīns dictis. Qz si epar ex calidis humo
ribus fuerit oppillatuз dolor est supra epar. et
quandoqz tumor. urina ru. uel subrubea uel
citrina tenuis. et sitis. Solet enim huiusmodi
oppillatio ut plurimuz accidere diuturnis fe
bribus seu egritudinibus. syrapatis igitur et
purgatis inunctiones et alia que in epatis ca
distemperātia ualere diximus. et in hac causa
ualent. Syrupus diaquilon ad oppillationem
epatis ex caliditate et oppillationes ytericie
et renūm ualens contra dolorez. R. succi scari
ole ap̄y feni. depurati ana. lbr. 5. coquantur in
aqua se. coiūm contusorum. 3. ii. ca. ue. epatice
scolopendrie radicis et se. feniculi et anisi ana. 3
i. et cum cocta fuerint predicta adde colature
ipsozum succos predictos et zuchari quantuz
sufficit et reubarbari puluerizati. 3. i. inunctio
nes emplastra et omnia supradicta i hac causa
fiant. Qz si durities epatis effuerit ex causa
ca. radices urticarum et frondes earum et fic
siccias in aqua fac decoqui et addita farina or
dei et parum aceti uel agreste fac emplastrum.
Si uero ex causa frigida fuerit i uino coquā
tur predicta et epati applicentur. Item se. lini
fenugreci et radix maluauisci insimul coquan
tur. et addito butiro fac emplastrum et epa
ti applicetur. Aliud ad idem butirum oleum
et acetuz insimul diu coquantur. et addita cera
fiant in modum unguenti. et intingatur epar. ex
hoc unguēto. Fructus cappaſ comedant eps

etiam spargos bruscos lupulos ius cicep pulos
edos et h²i. Vinū subtile et liphatum bibant. Ad
ditiones syrups per me compositus ad epis
opilatioes frias et etiaz spleis. R. scolopēdrie
ca. ne. lapatu acuti leuisticī ruthe ana. M. 5.
radi. cōmūnū radicis acori glandiole ana.
2. i. se. coūz se. sinap. apū seni. petro. macedo
ni ci ana. 3. ii. camedreos camepitheos ualeriae
ana. M. i. ordei mundati. p. i. radices et semina
cōmūnia predicta per noctem iaceant in forti
aceto mane nero in uino et aqua buſt. et collent
addito melle dispumato fiat syrupus et dum
coquuntur irroretur semper cā dicto aceto.

La^m. 29^m. de mala op̄ione calida epatis seu
fra huīda uel sicca.

Ulm de passione epatis ad presens tra
ctemus. uideam² de mala complexio
ne epatis ca. frigida humida et siccata.
Complexionis igitur calide p̄ lusqnam oport^z
signa sunt hec. Facies citrina. amplitudo nena
rum. urina colorata et tincta. egestiones etiam
tincte. dolor dextri ypocundri et etiam ex ma
nifesta causa. Cura hec est sicut dicit Aliucena
ut fiat primo subtilatio in regimine et non dē
tur res aquose uehementis frigiditatis licet sit
discrasia calida quia oppillatur epas. Et p
pter hoc cum infrigidantibus docet nos dare
aliquod aperituum sicut apium endiuia uel
cicorea. que est melior. Fiat itaqz syrupus ad
hoc expertus. R. succi endiuie cicoree apū fe
niculi coriandri humidi de omnibus istis sue
cis depuratis ana. 3. iii. croci. 3. i. 5. succi grana
torum acetosorum. 3. v. zuchari albi libr. ii. 5.
Aliud ad idem expertum et spetialiter si uis
educere coleram R. aloes epatici. 3. ii. succi ci
coree depurati. 3. ii. zuchari. 3. i. Item nalet si
des predicto loco ipsius aloes. 3. quartaz reu
barbari cum succo cicoree uel scariole depu
rato et 3. i. zuchari mirabiliter enim coleram
educit. Item dentur trocisi ad hoc experti. R.
berberis. 3. x. endiuie citrulorum exorticato
rum se. portulace ana. 3. iii. ros. 3. ii. spice. 3. i.
confice cum succo endiuie et sit quilibet troci
scus. 3. i. et des eum cum syrupo acetoso de zu
charo. Et si fuerit constipatus cum aqua pru
norum et tamarindorum detur. et aliquod cli
stere lenituum si fuerit necessarium fiat. Qd si
fuerit mala complexio epatis siccata his signis

cognoscitur. adest coris extenuatio urie tenui
tas uene dure et uniuersaliter coris habitudo
fica. Cuius cura generalis est humectare epar
cum eibis et potibus et emplastris humectanti
bus. que omnia in capitulo de ethica deo dāte
dicentur. Item electuarium ad restorationē
humiditatis. syrupus humiditatis restaurati
uus. bal. aque tepide. uel decoct. nenusa. ro. or
dei triti et florū camomile. Et emplastra siat
supra ipm epar humectantia. que omnia in ca
pitulo dethica dicentur. Et propter hoc ad
presens de ipsis non facio mentionem. Qd si
fuerit mala. complexio epatis frigida. adest
discoloratio faciei ypocundri dextri dolor agra
tius. urine discoloratio. mala digestio. et coz
poris habitudo frigida. uenter et ypocundria
nuda pilis. uene angusti. secundus q̄ dicit Ha.
in t. gni. Fiat syrupus i hac causa optimus. R.
seminis feniculi apū anisi an. 3. 5. masti. 3. ii. coz
ticiis radicis feniculi et apū ana. 3. i. eupatorij
absinthij ana. M. 5. lace lote calami aromati
ci arist. ro. costi dul. et amari ana. 3. iii. squinā
ti. 3. i. ii. zuchari libr. ii. detur cum ca. et scias q̄
iste syrupus ualeat in omni spetie ydrosis. Je
dentur syruparis trocisi mirabiles qui R. spi
ce masticis ciperis squinanti calami aromatici
croci ana. 3. i. 5. seminis feniculi anisi ana. 3. ii.
conficiantur cum succo absinthij et sit quilibz
trociscus. 3. i. detur unus cum decoct. eupatorij
Electuaria ca. et dieta ca. et unctiones et em
lstrationes ca. secundum q̄ dictum est in capi
tulo de mala complexione frigida stomaci in
tingantur. Qd si fuerit mala complexio epa
tis humida. adest inflatio faciei. spissitudo uri
ne. habundantia saline frequens iuenit tur coz
pus uniuersum molle. Et cura eius est iniunge
re abstinentiam eibi et potus multi. et spetiali
ter pisicium lactis aque frigide potum euitare
et similia. Exercitium ante comeditionem iniun
gatur et cibaria sicut. siccus panis biscotus du
rus parum vini odoriferi puri detur parum et
limphetur uinum cum aqua decoctionis radi
cis feniculi spice cinamomi et squinanti. ciba
ria siccata et assata exhibeantur. Item dentur
isti trocisi. R. lace lote. 3. iii. spice seminis apū
ameos masti. squinanti seminis spargi et iuni
peri costi amari rubei tintorum amigdalarū
amararum succi eupatorij arist. assari gentia
ne ana. 3. iii. 5. informentur trocisi cum succo fe
niculi quorum quilibet sit. 3. i. detur unus de

mane cum decoctione squinanti et radicis feni culi uel cum syrupo meliloti de apostemate uero epatis hic non loquar quia de hoc tractabo in tractatu de fe. cum huiusmodi apostema sine fe esse non potest.

Additiones quidam dixit mihi q̄ passus fuī tantam calefactionem epatis q̄ oculi ei⁹ erāt omnes citrini. et ipse totus erat citrinus effect⁹ et dolorem etiam in latere dextro sentiebat intensissimum: et quasi omnia bona sua consum pserat consilīs proborum medicorum nec cui rari potuit. Cui quidam peregrinus superueniens dixit accipe vnum ouum galine et eua euā ipsum factō foramine in eo et eice uitellū et cum claro misce tantum aque rosate bone q̄ sit plenum et misce bene. et bibe omni mane p̄ nonem dies qui fecit hoc liberatus est. Et omnis illa calefactio recessit. dixit mihi magister Johannes de perusio q̄ probauit in se et etiam in pluribus. qui habebant epar calefactum et erant citrini sicut yctericī dedit eis de quadā herba que uocatur una canina tres cimas ieiū no stomacho per tres dies et liberati sunt. uel si ex succo eius et acceto supra epar inungatur ualeat etiam tū si homo totus fuerit ycteric⁹.

Ca⁹. 40⁹. de yctericia.

d Yctericia primo uideamus quid si yctericia. Icteritia est immutatio coloris innati in non natuum. dicitur yctericia ab yctere que est anis quedam. quia in modum anis yctericis viridis efficitur in hac passione. Consequenter etiam dicitur alio nomine iste morbus arcuatus morbus ad similitudinem arcus celestis. uel etiam alio nomine morbus regius ad similitudinem regalis anis quoniam qui patitur huic morbum habent colorē yctericium totum viridem quemad modum regalis anis. Secundum egreditur varietatem et humoris uariatur color cutis in hoc morbo. Sunt et enim yctericie spes tres scilicet yctericia crocea ex collera naturali. ictericia nigra ex collera nigra. et yctericia viridis ex co. viridi. Sit enim yctericia hoc modo dum collera existens in epate inficit sanguinem. et san. trahit ad cutim. cutis tunc intingitur et coloratur. Et secundum q̄ variae sunt spes colere ut dictum est. sunt variae spes yctericie. Quandoq; fit yctericia ex oppillati-

one inferioris porri kistis fellis. Quādoq; ex oppillatione superioris kistis fellis. Quandoq; ex solius san. seruoī. Si ergo fiat ab opillatione inferioris porri kistis fellis corpus ab umbilico inferioris est infectus. ab umbilico superius non est infectum. aut minus oculi crocei sunt. adeōt oris amariudo et dolor capitis uentris indigestio. et egestio est ualde colerica uomitus vero adeōt colericus. Si uero porrus superius fuerit oppillatus corpus ab umbilico superius est ualde infectum egestio ualde colerica uomitus uero non est sic infectus. urina tamen est crocea. nec sitis nec dolor capitis nec tinitus a urinā ad sunt. Si uero uterq; porrū oppillatus fuerit. s. superior et inferior adeōt urina ualde colorata et crocea adeōt etiā fastidium nec uomitus nec egestio sunt ualde colerica. Qd si ex solo sanguine seruentē fiat yctericia adeōt coris infectio. coris tactu calidissimum discernitur spetialiter circa dextrum hypochondrium. sitis dolor frontis. auris tinitus et totius coris infectio. urina colorata. cuz spuma continua. uomitus et egestio crocea et collera infecta. Et nota q̄ in yctericia crocea ex conaturali apparet spuma crocca super urinam. In viridi yctericia apparet in urina spuma nigra. Qd si apā fuerit in epate p̄ quod oppillatio alicuius porri sit facta. et ex hoc yctericia sit secura cognoscit p̄ signa que in tractatu de apā te epatis dicent in libro fe. Ictericia fit quādo qd ī fe. acutis que si ante diem septuaginta superueniat malū significat. Significat. n. q̄ materia morbi exteriora petit ul. pp multitudinē ipsi⁹ ul. ppter sui furiositatē cuz augumentatione fe. in synchomatuz. hoc. n. est pessimum. Qd si post diem septuaginta in acutis fe. superueniat et spetialis ī aliquo die cretico cuz diminutiō fe. et remissionē synchomatū et aleviatione pa-tunc bonū signū ē. Fit et yctericia cuz infectione melie ut in spleneticis et fit cuz grauedine quadā ī sinistro hypochondrio ipsius pacientis. Secundū igitur uarias spes yctericie diversificat ēt urina. uria igitur rubicunda uel subrubicunda in subā medio criter tenuis in pñ uel mediocris spissa ī statu uel declinatōe cuz spuma crocea apparente superius yctericiaz croceaz significat. Sed tal' uria cuz spuma viridi supius appente yctericiaz viridē significat urina ī ops uel kianos ī subā p̄ totā spissa cuz spuma nigra yctericia nigra significat. Synchomata cuiuslibet yctericie sūt dca

stipius. Ideo ad curaz intendam⁹. Si ergo ex feroore sanuel colera fuerit ytericia. qz qsi uno & eodem curat si virtus & etas pmissiter & corp⁹ fuerit plectoricu fiat minutio i principio de vena epatica dextri brachii. Et hoc dico si nō febricitauerit. Si vo febricit⁹ p⁹ qrtum diē fiat minutio ut dictū est postea de⁹ oxizacara l'syrup⁹ acetosus cū aq⁹ se. coiuz. l'syrup⁹ dia quilon supra script⁹ uel syrup⁹ iste optim⁹ in hac cā. R. se. coium. 3. u. radicis apu anisi seni. petro. spargi brusei acori & cipi ca. ue. epatice ana. M.i. hec oia optie buliant. & collatura cū tantūdez succi scariole & cicoree depuratoruz apponat. Et addito z' charo fiat syrup⁹ postea cū materia fuerit digā purgef cū decoc. i capide dolore capit is ex eo. & san. facto dicta. detur trifera saracenica simplex i mane uel oxi. uel psilitic⁹ uel diaprinis uel zuch. ro. uel aq⁹. 3. 5 reubarbari qz i succo scariole p noctē iacuerit addito syrupo uiol. qz mirabilis ualeat. Et ea qdicta sunt i oppillōne epatis ex ea. cā. in hac cā ualent. Inunge⁹ epar bis uel ter i die ex oleo uiol' rosato populeon. & similib⁹. Succus pentafilon i quo distēperatū sit olibanuz al. liniatur si i potu de⁹ soluit ytericiā. Pillule optie ad yterici⁹. R. aloes scamonee ana. 3. quartā aga rici. 3. v suci eupatorij 3 i formēt pille cū suco edinie & denī sūm uires. Itē ius cicerū ru. datū mirabilit ual et & spāliter si cū succo endinie cicoree sen. & apu coquāt. Syrup⁹ ēt diaquilon i ca. de distēpantia & opillatione epatis ex ea. cā facta dictus de⁹ triasandal. diarodon & hu iusmōi tribnāt. Si uero febricitauerit lactuce scariola & huiusmōi cocta & cū aceto citrāgū lorū. uel agresta prepata comedāt. lac amigdal. farinā ordei & huiusmōi comedāt. lac se. coiuz bibāt candi penidias michā panis lotaz cū zu charo comedāt. Si uero nō febricitauerit pullos sturnos pdices faxianos pisces petrosos spgos bruseulos lupullos. & brodiū cicex preparatū sicut dictū est supra & sil'z comedāt. ui nuz subtile & limphatū bibāt cū lacte se. coiuz Si vo yteritia fuerit pp splenis uitū curetur sole cū syrup⁹ apperientib⁹ oppillationez ipi⁹ splenis cū purgatiōib⁹ & unetiōib⁹ & emplis qbus deo dante i pprio tractatu loquar.

Dditio cura expta ad yteritiam iam
sparsā p to^m corp⁹ ualde anticq. uta^c
aligb⁹ dieb⁹ syrupo fcō ex caprifolio

scolopēdria epatica ca. ue. adiāthos & seibus coibus post sumat hanc loturā. R. seri lactis caprini lbr. i. reubarbari boni. 3. u. pulpe colo gntide spice nardi ana. 3. i. zuch. ro. & niol. ana 3. i. de⁹ i mane. Itē de⁹ cois trifera saracenica & diaprinis & triasandal⁹ qnū. Jurauit quidam mibi qz cū isto expimento plures ytericios curauit. Accipiebat stercus asini recens & ipsum ponebat i duob⁹ ciatis uini albi subtil & puri & ipm manib⁹ malaxabat. deinde permittebat ipm stercus facere residentiā & de ipo uino clario ad mēsuraz unius ciati tribuebat in potu yterico. deinde faciebat ipm in lecto bene cohoperire & statim su. dabat & urinabat & sic materia ytericie optie enacuabat. & hoc expimento dixit se ultra. xx. ytericos curasse. Quidā curabat ytericos accipiebat sterc⁹ an dictū & facebat exiccati & exiccatū pmiscebat euz zuch. & sil'mixta in potu cū uino albo subtili dabat mane ad bibēdū. Syrup⁹ mirabil ad ytericiā R. succi absinthi sumiterre & cicoree depurati se. coiuz & ordei mīdati qntuz predicti succi & zuch. q. 8. Et sūat de eo yteric⁹ quotidie cū lacte se. coium qm̄ miromō uz. Cōtra calefactiōes epatis & ytericiaz. R. scolopedric epati ce graminis ana. M.i. uol. 3. iii. flor boraginis 3. i. cassiefi. mī date tamarindi an. 3. s. mirabolanoz citrioz & idoy ana. 2. i. s. reubarbari. 3. i. fiat decoct. in qua tempē reubarbarz & mirabolani & collature addāt. cassiefi. & tamarandi & denī tepida in aurora. Succi uel radicis panis porci. 3. ii. uz ytericis. succi rostri porci ni. 3. iu. ualeat si pluries sumat.

La^m. 4i^m. de ydropisi.

Drop sis ē error digestiū v̄tutis epatis tumore & inflationez mēbroz p̄ter naturaz generans. dū. n. v̄tus digiuia i epate debilitātē hūores supflui generatē q ab actione natūr̄ derelicti a mēbris ad exteriora expellat. Unde exteriora inflātur. Ex distem perātia. n. cal. ditatis frigiditatis & siccitatis erat v̄tus epatis digiuia. & sic ex eroze ipsi⁹ attingit sine surgit ydropisis ut dictā est. Et ex nimia. n. retētione mestruoz & emoroyday uel flux⁹ sanguis fit ydropisis. dū. n. dicta osueta sunt fluef p suas regiōes & retinet̄. preternām: v̄tutes opprimūt & gñanē supfluitates i epate ex qbus mēbroz inflatio & tumor preternāz seq tur. Ex supfluo ēt fluxu emoroyday mestruoz & sil'um p̄tēnāz exsolunt̄ spūs. debilitatē

vitutes. et supfluitates ex indigone surgentes
corp^o dissoluunt et inflatio sequitur et tumor prece-
natur. et sic sit ydopisis et ex supflua retenzione
et supfluo fluxu predictorum. Idropisis quod si
spes. s. lenco. flatica yposarea uel anasarca timpa-
nites et asclites. lencosflatica. est spes ydopisis. q.
fit ex distepantia fritatis uel huiditatis et d^r a
leuco q. e. albū qm ex flate albo sit urina e pa-
lida subpalida karops glauca lactea alba me-
diocritē tenuis ad spissitudines tñ accedēs i pñ
uel p to^m spissa logo tempore precedēte i hac spē
et supflcies coris alba et mollis. uehemēs ifla-
tio toti coris et digit^r carni ipressus signum
foramēs facit. Sed postea caro paulatⁱ ifsurgit
Iposarea uel anasarca e spes idropisis q fit ex
distepantia fritatis et siccitatis. Et d^r ab ipo. q.
e sub et archa q. c. caro qsi posita sub carne uel
qz fit de mā posita iureta carnem sicut ex sang.
aquoso p oia corporis spso et diffuso. unde corp^o
iflat. Sed nō uehemēs. et caro eo^r setet. Et qn
qz caro putrefacā emitit. urina palida uel sub-
palida karops lactea uel alba mediocritē tenu-
is in pñ uel p mediū to^m spissa longo tempore
appet pcedente. Et iste dñe spes. s. lencosflatica
et iposarea curabiles sūt. si bona adhibeat soli
citudo et cura. Et tertia spes q dici asclites q
fit ex distepantia calidi et huidi. d^r ab asclis
q. e. uter. qz eo^r ueter si peccutitur cum manu re-
sonat in modis utris semipleni. Adest inflatio
uentris et in moderata corporis asuptio. extremitū
gracilitas. nariū acumen. oculo^r et cauitas et ro-
tunditas. urina russa uel subru. et p totis spissa
logo p^r pcedēte et liues. Timpanites e quarta
spes ydopisis. et fit ex distepantia cal. et siccita-
tis. Et recipit het pa. silitudinaria denominatō
ne a timpano. qm si ueter illorū peccutia resonat
i modū timpani. Adest inflatio uentris et pedum
et alia sint homata. q sunt in asclite. sūt i timpani
te tñ intēsiora. Et iste due spes uix aut unqz cu-
rantur. Siunt. n. ex debilitate vitis digestione
et expulsione et in moderata uentositas huidantia
que de facili dissolui nō pot. Et iō incurabilis
sunt iste due spes. nō qz oīo sint incurabiles. s^r
qz difficilime sunt ad curandū. Memini. n. me-
ridisse neapolim plures ascliticos quos magis-
trus curauit temporib^r meis. qm cum eo stude-
bas et curis infra scribedis. Itē nota q sitis et
tumor pedū sunt signa familiaria i oī spē ydro-
pis et nō egerūt nisi modicū et cū angustia. Itē
nota q si tu scis supueniat ydopisi est signum

mortale. et spāliter qn cū tussi rem eiciat. Itē
nota q ut dicit Ipo. in pronosticis. Idropisis
cū fe. acuta pessima et reddit ibi. ypoeras rōez
huius dicēdo infestat. n. fe. tumore et grauedie
mēbroz. Et hec oīa mala sunt i ydopisi. Cura
mīi mei qua curauit plures ydopicos. fiat p^r
talis syrpus d quo sumat quolz die. 3. i. 5. cū
aqua sile^r uel sgnanti quoqz mā sit digā. R.
quatuor radicē coīum. calamēti ca. ue. endiuie
scolopēdrie lingue bouis capar recentiū quer-
eule ma. et minoris anthos os mudi radicis sali-
cis berberi oīuz ana. 3. i. assari ameos sileris
mōtani. ana. 3. i. squināti spice celtice et iudice
ana. 3. vi. sanda. al. et ru. spodi ana. 3. 5. se. coīuz
ctussoz. 3. ii. et bul. oīa in aq. et tunc ex decocto.
illa accipiant lbr. v. succi scariole lbr. iii. succi
apu et feni. ana lbr. i. 5. oīum depuraro^r et zuc.
et mel^r dispumati q^m sufficit. digā materia pur-
getur cū pillul^r ad ydopisim mīi mei expertis
Purgatione. n. illaz tudi quendā ydopicum
p eundē fuisse curatū. R. v. gene^r mirabolano
ruz ana. 3. i. turbit. 3. 5. succi eupatoru. 3. ii. spi-
ce celtice spice nardi maratri flo^r rosmarini
nucis idice nucismuscate ana. 3. i. cuscute seu
thimi epithimi ana 3. ii. 5. se. anisi feniculi car-
damoi ana. 3. i. reubarbari reupōtici ana. 3. i.
5. sal'cois sa. nitri ana. 3. 5. quercule maioris et
minoris ana. 3. ii. esule. 3. i. aloes epatici. 3. iii. la-
pidis lazuli loti. 3. ii. 5. offician^r cū succo absin-
thy uel eboli i canello i pasta decocti q meli^r
e uel salti cū suco feniculi. et denē ex eis. 3. ii. 5.
pa. qm sunt exptissime i ydopisi. Ellie pillule
optie ad asclitē R. reubarbari corticis mira-
bolano^r citri. ana. 3. v. agerici se. sumiterre an^r
3. i. epithi cuscute se. coīum mudi ana. 3. ii. ro.
3. i. se. scariole. 3. ii. officie cū suco radicis ebl*i*
i canello i pasta cocti et denē ex eis. 3. ii. 5. Itē
succ^r radicis eboli ad qtitatē. 3. i. dat^r p^rus coct^r
i canello i pasta miromō uz. Itē. 3. ii. de pul. epa-
tis lupi exiccati date miromō ualēt. Itē. 3. i. frō-
diuz laureole ifuse p^rus p triduū i forti acceto
postea siccate et puluerizate et date i sero cū sy-
rupo ro. uel uiol' oīibus ydopicos et spāliter in-
frīa cā nil expt^r hoc iueni. Itē cpl'm laxatiū
q in cura quartane scribit a magistro meo ex
ptum quia cū eo plures yctericos et ydopicos
curauit Trocisi magistri mei ad asclitē optimi
Brof. siccay. 3. v. berberis. 3. vi. se. scariole por-
tulace citruli an. 3. ii. semis apii. 3. i. spice masti.
lace reubarbari an. 3. ii. fiant trocisci ex quibus

Liber.

qualis die accipe unum eam aqua decocte. edimie uel scolopendrie et sit qualis trocise poteris. 3. i. magister meus mittebat ydripos ad sudatorium prope n. spoli et qualis die ac nocte faciebat eos intrare bis ultra postea faciebat eos ire ad bal. arc et circuli et in exitu balnei faciebat eos uti dialaca et trocisis supradictis. et faciebat iungi uentre et lat splenis et epis ex marciatō agri pa oleo laurino et similibus. Et si non fueris prope hoc bal. fac ydripos uti bal. salso sul fur uel aluminoso naturaliter uel artificialiter facto uel hoc balneo. R. tribulorum mariorum radicis et teneritatis ebulorum polycarie maiorum et minorum iunipi foliorum lauri saule rute pulegii saluir spili. an h. omnia in aqua maria uel salmetina et modico uiso buliat. et istud sepe et sepi et in ungas ut dietū ē. Itē si ueter pedes et cetera loca corporis iſlata ad deponēdū tumorē iporum mēbrorum. teratur tribuli marini cum tātudē sterco bouini sici et epithime. ul ex solis limatus cum corticib suis et paucō sale tritis que multū ualēt epithimate in hac ea. Optimū cataplasma ad deponēdū quēlibz tumorē R. floꝝ camo. meliloti costi spice nardi an. terat et cum tamē sterco bouini misce. et oīa in forti aceto ul aqua salsa bul. et addita farina ordei fiat ex eis cataplasma supra uentre et pedes et cetera loca tumefacta. qm̄ ē mirabile. Itē emplastrationes et cataplasmatā dicta in ca. de tumore testiculorum in hac ea ualēt et huiusmodi tumorē de ponunt. Magister meus istos ydripos maxime inflatos et tumefactos in furno ca. cum extractus fuit panis supra aliquā tabulā in eo positā eos saepebat intrare pluries et sudare. pñt ēt subterra in sub arena ca. usq ad gulā ꝑ pōt fieri in tāre multū ca. ut in diebus caniculariis uel exponant soli in furno ca. subterrē. In initō ad educēdū aquā ydripos. R. succi cucu. asinini farine horobi eris husti ana distempent cum aqua uel succo lily celestis et illinia ex eis uenter labi et pecten sepe. et purgabit mā purinā. Elia linatio ad idē R. pulpe coloquintide cucu. asinini recens. ana. p. i. frondiū laurcole triduo in aceto infusoꝝ tantudem ex his liniis uenit qm̄ mirabiliter educit aquā ydripos. Itē enauacatio aq̄ ē ydripos sit p incisionē. s. ut insciāt uenter trib⁹ digiis sub umbilico et stuello imposito aq̄ iā que inde exierit paulatim et p interualla exire permittas. Qd si exierit ex uentre ipsius ydripos aqua quedaz nigra et fetēs in modū a

muree oleinigrī et spissa. tūc os lēcōnis claudit et ulteri nō itromittas te de tali ydriposi. qd ē curabilis est. Qd si exierit aqua clara et citrina non ſetens tūc curari poterit in hūc modum mittat in p̄dicto foramine ſtuellus in medio per forat in modū spinule uegetis fēs ex argento auricalco uel ere uel ligno et cuiuaria liget fortiter post ſpatulas ipſe ſtuellus. et p ſpinulaz extrahas de ipſa aqua modicū. et postea obtura ac si extraheres uinū de uegete. deinde ſfortanāz cuī cibis et potibz ſuenietibz. et itex de ipſa aqua extrahas. et postea cibū uel potum deoꝝ et ſic per multos dies labores in extrahēdo diētā aquā et in ſfortando vītū. et nō permittas ipſam aquā ſubito exire nec in multa cōtitate. qd ſtatū eger poſſet dīcere. Cōſideres ēt aſſo. ypo. i. 2. p̄tīla dicenteſ ſū multū et repente et. Si igit h. i. aſſo. ſcientiā memorie comēdes in obſuādo ei p̄cepta. ydriposi curare p inciſiōnē poſſis curādos. Si vo ſubito et iordinate et in multa cōtitate ſit et ſel' ipa aquā ydriposi exire per miſſeris ſcides in uituperiū et dedec. Vidi cirugicū q̄ uidit quēdā nobilē ydriposū et inq̄ uultis ꝑ eū curē. cui parētes dixerūt uolum et ſtatim ſcidit ipm sub umbilico et aqua citrina ſatiz ſcipit exire et ipſe tanq̄ ſatuus uua lagenaꝝ ex ipa aqua ī hīma uice extraxit et euacuat est et ille ait parētibz curat ē ydriposi et liberat. In ſeq̄nti vo nocte pp ſubitā euonez et multaz mortuū ē. et ſic cirugicus fuit in mortis piculo.

Deditōes pillule excepte ad ydriposim et pedū tumorēz et aquaz citrinā mirabiliter euacuātes. R. pulpe coloquintid serapini an. 3. viii. diagredij in coctano ul pasto cocti. 3. in. ſal'gēme. 3. i. ſcianē cum ſucco absinthi. da. 3. i. 5. uel circa ſit. n. mirabilis et in plibz p̄bate. Syrup ad quālibz ſpēm ydriposi. R. aq̄ decoct. radicē coūm et ordei mundi libz. i. ſu ei radicuz coūm et ordei mundi libz. i. ſucci radicis ſambuci et ebuli et tenereitatis cimarum eoruſ ſumiterre absinthi ana. 7. in. mell. q. o. Dixit mihi magister Johānes de florentia ꝑ qdā theotōicus fide dignus dixit ei ꝑ curabat omnes ydriposi hoc modo. dando eis in potu de tertio in tertiu. de centaurea minori puluerizata. 3. i. et ſeminis anisi carui ana. 3. 5. probavit. n. in pluribus Et magister Johānes de ma. dicit ꝑ qm̄ dat cum aqua decocta ameos et masti. multū uigorat ei opatio. et ſert multū

opilatioibus splenis. Pilule quas oposui pro quadam dñia pa. ydropisiz. R. trocicos quos ponit almásor. capi. de ydropisi pilulaꝝ cochlearꝝ et aur. an. 3. iii. diagredii boi. 3. i. s. ofice eni suco ebuli cocto eni canello i pasta iuoluto et i furno posito. dedi. v. uel. vi. uicibꝝ et ealeuata pa. de tur dterio i tertiu. Electuarium ma. mei optimū ad ydropisiz R. aristo. lon. et ro. c̄tauree minoris querelle maioris et minoris lace signanti ligni al. ro. an. 3. quatuor spicce fenicli apii cubebe fistici yso pi gaꝝ marubij sicutados cinamomi an. 3. viii. ameos mente an. 3. v. zuchari et mell. q. 8. Syrupꝝ ad ydropisiz. R. radicis ebuli filipendule h̄bc ueti maior medie et minoris yreos ana fiat sirupꝝ. Ad ydropisiz de fr̄ia cā cūans aquā R. agar arigo. lon. et ro. an. 3. ii. 5 succi eneu. asini nini siccati. 3. 5. serapini 3. ii. q̄ disoluatur i suco radicis yreos gaꝝ. n̄l spicce masti. an. 3. 5 fiat pilule cū uino aromatico uel decoc. radicis lenistici Ellie pillule ualentes in fr̄ia et t̄panite. R. yere. 3. vi. sapini agar sal̄ idi corticis mezereon floꝝ squināti suci eupatorii an. 3. i. euforby. 3. i. 5. turbit. 3. vii. suci absinthii. 3. iii. sueci radicis yreos. 3. ii. fac pilas da. 3. i. cū aqua edivie. Eu ei yreos. 3. iii. mane sūpte soluit naturā uētris x. uicibꝝ et p̄seruāt lōgotpe ab iſlatiōe pedū et ab ydropisi et bibis crud. Suci radicis sūsuci cū oxieelle datuſ iuuat ad ydrop. Itē graniſ enforbi i ouo sorbili datuſ. Tria grana alkekinki trita et cū uio albo et bono data euant multū urinā i ydropicis. Syrupꝝ de radicibꝝ et se. coibꝝ i o. ydrop. 13. In principio uiz d̄coc. spicce nardi i sero capno sero et mane et quādocunqz qr̄ longo usu curat.

Capl'm. xlvi. de pas. splenis.

Lures i splene generat̄ passioes sicut
p̄ e opilatio durities tumor et huiusmōi.
Cū. n. splen h̄eat depurat̄ ex a supfluitate m̄līca. qn̄ ipedit̄ eī op̄o sic q̄ opillaſ et indurat̄ et t̄t̄escit. Et h̄ accit qn̄ q̄s lōgo tpe utiſ dieta generat̄ m̄līca sicut carnes uacie porcie bubalie capi i e daetili et lignia et cibaria h̄uo. grossuz ḡiantia. et cū q̄s laborat̄ et fortis sudat̄ dein subito iſfr̄iaſ. ex lōga egritudie cū q̄s spāliſ i ea nō ē usus bono regimie i dieta sicut est quartanar̄ et huiusmōi. cū multā aquaz fr̄iam in egritudie potauit iſfirmus. Ex qbus oibꝝ m̄līa generata i multa c̄stitate splen q̄ e suū recepta culū replet et descēdit. et i p̄m p̄ternaturā in flat. Et signū distinctiū huius c̄. qr̄ hec inflatio et de-

scensio nō semp eadē p̄manet. s̄z nūne aduenit. mō recedit. Signa spleneticop̄ e q̄ h̄uo melā colicus sit in cā ſp̄aliter ſi nō fuerit calefactō epatis ſunt hecurina taliuſ oppet citrina uel subcitria discolorata et lipida et tenuis et p̄ totū uirgulata adeſt tuor ſb ſinistro ipocūdrio. qn̄ cū dolore et grauedie. an p̄adū meli ſe h̄nt q̄ post ſp̄aliter cū cōederit cibaria idigestibilis m̄līaz generat̄ia de qbus dictū e supra. Sūt. n. pigi i ad motū et granes ualde in coxis et p̄tibꝝ iſerioribꝝ. et ſp̄aliter qn̄ ligua et cibaria grossa cōedūt ut dixi. et cū uolūt gradus ascender̄ ſe laꝝ ul̄ mōtez multū laborat̄ et hanelitū cū diffi- cuitate attrahit ſic. q̄ ſi quis obturet os i illo ascensu q̄statiz ſuffocarēt. Eldest et plurimes uētris cōſtipatio. Et ſi p̄ longū t̄hus durauerit adeſt toti corporis discoloratio. extremitat̄ gracilitas. dolor ſinistre p̄tis capit̄. et qn̄ ſan- p̄ ſinistr. narē emittit que pas. in diuiturna ſue- rit et i ſcilosiz cōuersa fuerit grauiter curaſ. qd̄ pallia e uidere cū ſinistrū lat̄ dñi extiterit dñz totus uēter circuit. et facies paleſcit. et collū ma- crescit et tibia ſan̄ ſinistrū rūpūt̄ et triftaſ infirmus. et piger exiſtit et ſilia accia appent. Elliqn̄ opilat̄ ſplē ex materia p̄ calorē et ebulitionez ibi dē iſpissata q̄ cognoscit̄ ex tñore ipi ſupradi- eta ex fe. lenta. ſi fuerit ipſu apā ex hu. frigido. Si vo et ca. fuerit dolor erit acut̄ et fe. acuta. Ep̄ata. n. in ſplē epate ſtō costis et i huiusmōi i terioribꝝ ec n̄ p̄t̄. qn̄ fe. ea ſemp̄ cōit̄. Elliqn̄ vo fiūt predicte egritudies ſplēis ex co. qn̄ ni- mis ſupbabūdat ita q̄ nō ſolū ad kisti fel. ſed et ad ſplenē p̄ iſcōnictiā mittit. et tūc uria raliū appet̄ colorata et tenuis. uentris fluxus. do- lor in ſinistro ipocūdrio pungitius. totū cor- pus croceo colore infectū ſitis oris amaritudo uigilie et ſimi ſa colere accidentia. Syrupꝝ ma- mei ad uita splenis optimus. R. corticis radicis ſen. caparis apii an. 3. i. fe. ſcariole ani. ſen. 3. iii. spicce ſquināti an. 3. 5. ca. ue. frōdiū tamari ſci ſalicis corigiole maior an. 11. i. casieliqne- culcute cardamōi an. 3. quartā ſcolopēdrie frōdiū ſcariole horaginis anisi frōdes an. xxv. aq̄ et aceti libz. iii. cōtusa i predicto aceto et aqua per diē et noctē iaceat̄. dein uſqz ad medietatis p̄sumptionē bul̄ et addito zucharo fiat Syrupꝝ i quo colato ponat̄. 3. 5. croci optimi pulueri- zati. et detur mane quolz. 3. i. 5. de hoc ſirupo cū aqua ſalicis et tamariſei quoſqz materia ſit digā. deinde purget cū pilulſ ſine quibꝝ eſſe no-

Liber.

Io uel cū aurū t̄ artheticiis. ut cū pilulis istis. R.
spice. 3.ii. agarici. reubarba. amōi epithī masti.
croci. costi camedreos an. 3. i. 5. mire cinamomi
squinnati gariofi. an. 3. 5. al'es epatici. 3. iii. officie
cū uino. t̄ dēetur ex his pilulis. 3. ii. uel purgeſ
cū decoc. tali. R. scolopēdrie ca. ue. epatice ra
dices rubee maior̄ pitarie an. M. i. se. feniculi.
ap̄i squinnati anisi. an. 3. 5. se. coiūz cōtusoz. 3. ii.
hec omnia i. iii. libz. aque bul' quoisq; ad unā
redeant t̄ collenē t̄ collatū addat. 3. i. mirabo
lanoz citri. t̄ indouz. 3. 5. subtiliter pul. mane
nero p̄ staminā coletur t̄ additis. 3. ii. zuchari
detur totū i potu i aurora. Eodēmō dare mira
bolanos citrinos t̄ idos. si iaceat p noctē i libz.
i. scri caprini t̄ mane cū zucharo p̄pinetur. uz
ēt hoc mirabilz ad ydropisim. post euonē det.
unus de trocisis istis post cū decoc. caparoz t̄
scolopēdrie t̄ pōderet quilz. 3. i. R. corticis ra
dices caparis in aceto infusi t̄ desiccati. 2. i. se.
agni casti aristologie longe scolopendrie an. 3.
iii. oppoponacis. 3. quatuor radicis buglose. 3.
viii. officiatur cū aceto predicto. Elii trocisi ad
idē expti. R. rof. 3. 5. lpođii se. coiūz portulace
ana. 3. iii. 5. t grana. xv. reubarbari scolopēdrie
sicce an. 3. i. 5. croci. 3. i. caphore. 3. 5. officiatur cū
suico salicis t̄ scariole t̄ sit quilz trocise. 3. i. 5.
det in sero cū aqua predicta. t̄ ēt si fuerit evatis
calefactio pbatū ē. Pl. ad uitia splenis optimo
R. ro. 3. 5. spodii reubarbari corticis radicis ca
par. i. aceto infusi scolopēdrie sicce an. 3. i. spice
mast. policarie maioris t̄ minoris an. 3. ii. croci
zuchari. 3. i. puluerizētur cia subtilē t̄ recipiat
pa. 3. ii. 5. ex i. lo pul. mane t̄ sero cum uino ca.
Ali' pul. ad uitia splenis exptus. R. anisi. 3. ii.
zinzi: liquif capar̄ corticis tamarisci an. 3. i. pi
pis lōgi cardamōi silvestris radicis acori an. 3.
5. apii carin se. rute cētaurē cassieligneē gētia
ne an. 3. ii. oia i subtilē redigātur pul. qbus ad
dat lapidis lazuli loti pulue. 3. i. diasene dian
thos an. 3. iii. ferrugis ad pōd̄ medietatis oiūz
p̄dictoz. oia bē lota t̄ mūda que lauāda sunt
in uino optio usq; ad ipsi' sūr ptiōis uini co
quātūr. dein siccetur terat t̄ cribellētur t̄ usui
quotidie reseruēt. Electuariū ad uitia splenis
optimū. R. corticis radicis capar̄ tamarisci in
aceto. triduo iſusoz an. 3. iii. sgle asse asseri pize
tri cētaurē maioris pipis nigri thimi nigelle
ap̄i radicis agrimōie se. fen. anisi an. 3. i. reubar
bari. reupōtici an. 3. 5. zucari. q. s. sumat b̄ hoc
electuario in sero ad cōtitatē nucis cū uino ca.

Electuaria ca. sicut diaciminū diaſpmatō dia
zinzi. diaclaramtūz pliris arcoticō t̄ silia dēetur.
exercitū an̄ cōcsteōz iniōgaf. bal. i p̄cedēti ca.
dicta bal. altiōsū uel salsū fiat sepi'. Et si h̄ pa.
ātiquata fucrit t̄ cū in asclitē ouerti uideat fiat
miutio de uena splenis man̄ sinistre circa reuo
lutionē lune uel uētose cū ſcarificatiōe. uel fan
guisuge ſupra ſplenē apponat̄. t̄ fz uires ſang.
extrahat̄. dein ſepū arietinū uel caprinū liqfac
tū t̄ addita cera t̄ modico masticis olibani olei
fiat cerotū. i quo iſundat̄ petia lini t̄ ſupra ſplē
appōat̄ ca. ūguētū optimū ad ſplenis duritiē t̄
opilatōez R. mulcīlagis fenugreci. se. lini. t̄ se.
altee. oiūz an. libz. 5. armo. i aceto iſuſi p noctē. 3.
iii. ūuci ciclamis libz. 5. olei anetini. 3. iii. olei
ro. 3. ii. cere citrie. q. s. Euaporet̄ ſplē ſepe t̄ ſe
pius ex filtro ul' ſpōgia i aceto iſuſo ea. ex p̄ſſa.
dein abſtergat̄ cū pāno lineo. t̄ p̄ ex p̄dicto un
guēto ūngat̄. Elii ūguētū ad idē a ma. meo p
batū. R. radicū mal. bismal. brance. ur. radicis
filicis brionie se. lini fenugreci. t̄ lili an. terat̄.
t̄ i aceto bul'. t̄ mucilago ab eis extrahat̄. t̄ ad
ditis oli cāo. 3. i. oli amigō. t̄ mell'. t̄ ūuci yreos
an. 3. i. 5. gūi heder. 3. 5. butiri t̄ cer. q. s. oia in
malo terr̄ ūcauo bul'. t̄ ūngat̄ ſplē ex iſto ūguē
to. Empl̄z optimū ad ſplēis duritiē accipe ma
lo terr̄ mūd ab exteriori cortice hbā cicutā cū
radicib̄ lili brācā ursi. fel' ſinapi rutā ſaluiā ro
rēmarinū an. terrat̄. t̄ i aceto ſortiſſimo uino t̄
oleo an. coquāt̄ quoisq; ocs liquores ūsumat̄
t̄ addito armoniaco t̄ cera oia iſil icorpores.
t̄ ſuprasplenē cpl'm. Itē ſacul̄ plen'limo mole
ferarii t̄ pul. aristo. i aceto ca. ſepe ponat̄ t̄ ex
primat̄ t̄ ſplēi applicet̄. Elii ad duritiē ſplēis
cpl'z pbatū. R. armōiaci t̄ i aceto forti p noctē
iaceat. 3. ii. māe vō liqfac. t̄ i mortario cū p̄ſtel
lo ſerreo circūducat̄ diu pmis ēdo ſibi pl. ſpice
3. ii. se. lini fenugre. floz camo. farie ordei an. 3.
5. t̄ ūpra coriū extēdat̄ t̄ applicet̄ ſpleni t̄ h̄
fiat coře p̄z purgato cū ūpradictis meis l̄cū
diasene actuato cū euforbio t̄ ſil'ib'. Empl'a. n.
ut ait rasis nō dēnt appōi niſi p̄ns purgatio p̄ce
dat. Elii cpl'z ad idē R. frōdiū tamarisci t̄ ſali
cis an. M. i coquāt̄ cū aceto ſortiſſio usq; ad cō
ſuprōnē aceti b̄m p̄ſtel optile t̄ addita faria or
die ſe. lini fenugreci t̄ radice bismalue trita cū
asōgia porci liqfacta oia cōficiat̄ t̄ epl'et̄ ſplēi.

Deditio. pill'e mirabiles contra uitia
a ſplēis t̄ epatis aut ūtra oppillatōes t̄
durities. t̄ ūliroſim ipoz mēbzoz. R.

Secundus

62

mirabolanoꝝ thebulox c̄blicoꝝ heliricoꝝ in dorū nardi elebori nigri armoniaci. costi. cimi capaꝝ centauree minoris se. agni casti. lapidis lazuli abit̄. dauci croci aristo. ro. colo. polipo dñ agar. sene fi. armo. gario. ana. 3. i. splenis canis desicati. 5. ii. reubar. q̄tū de oibꝝ aloes tñ ad pōdꝝ reubar. et oia predicta. astce cū succo absinthii. et si quis acuere eas cū diagred. appōe de ipso cocto in past. vi. pt̄. uel f̄m ꝑ uidebit expedire ad soluēdū. magis. ul' min'. Sp̄i upꝝ optimus ad uitias splenis pbatus p me. R. radi cis raffani bugulore corticis. radicis fraxini. et tamarisci. an. M. i. sene. maratri. seniculi. cima rū hedcre et ebuloꝝ scocopēdrie an. M. 5. oia in tribus libz. aque et tribꝝ uini coquātur quo usq; ad medietatē deueniat et additis zuchari et mellis libz i. 5. fiat syrup. et pfecte coquaſ. in quo addat̄ reubarbari. 3. iii. et reupontici. 3. ii. da. 3. ii. oī mane cū decoc. carui. qm̄ ē mirabilis Itē si dēetur camomille. armo. et corticis rad. ta marisci. an. 3. ii. et decoc. carni miromō uiz ad p̄dicta. Itē splen yrci coctū et pul. et datū multū eōfert splenetis. Oleū mirabile ad splēcis op̄lationē pbatus p ma. meū. accipe florū genestre et in oleoueteri pōe eos ad medietatē. et sub si mo ca. p. xv. uel uiginti dies dimitte. et fiat sicut unguētū cola. et usui. reserua in uigendo uel frēdo splenē iuxta ignē ul' solē. Unguentū ad splenē. R. eti tamarisci olei fraxini olei musce lini olei sgnanti an. 3. iii. oppoponacis armo. in aceto per diē naturalē an. 3. ii. suci foiterre an. 3. i. misceant fiat unguētū. Aliud ad idēz. R. oppoponacis galbani in aceto per diē et noctē tēperati siue laudani. an. 3. i. serapi. 3. 5. coquā tur in aqua decoc. scolopendrie tamarisci. fūi terre caparis uel olei eius ana quātuſ uidetur tibi usq; ad cōsump. ita q̄ nō restent nisi gāe. post adde oleifraxini olei tamarisci olei squile olei muscelini olei caparis ana. 3. 5. incorporē tur oia simul et de una pte fiat unguentū et de alia emplastrū. Itē cimini pul. 3. i. ponat su pra testam madefactaz ad uapoz aceti supra ea. lapidem projecti aspergattur pul. et ea. spleni dolenti applicēt. Aliud dolori splenis ualeat agaricus manifeste. et syrup. radicis ebuli ualeat. Et asongia Hal. cū ceroto d̄ lilio. et armoniacū disolutū in aceto addita frumenti. 3. i. 5. fe nugreci. 3. i. Unguentū ad splenē durū et op pilatum. ma. mei. R. agripe. dialtee. martiaton olei laurini camomelini. ana. 3. 5. cere. 3. i. 5. oia

in malo terre ſeano builiāt et fine addat̄ cera. Cap̄l'm. xlvi. de ſcabies seu pruritu.

Scabies seu pruritus ſiunt ex ſupfluis hūoribꝝ qui ad cutis ſupficie transmit t̄tur. In quibus materia aut ē ſanguine cui colera admisceſ. que forte cōverfa eſt in melēcolā aut materia cui admisceſ flegma ſal ſum. Et eim qdā ſcabies humida. Et quedā ſicca. ad grossitudinē declivis. Et tūc cāe gene rantes pruritū et ſcabiē ſunt ſimiles quā ſi tñ ſunt fortiores cause generatēs materiā ſcabiei quā que generat̄ materiā pruritus. Et ſimiles ſunt hec cāe causis generantibꝝ pediculos fur fures ſerpigies et ipetigies quo ad generatōez et quo ad curationē. In ſcabies igit̄ mani ſte ſigna appent. s. ſcabies et prurit̄ p totuſ corp̄ et marie i ſſerioribꝝ pribꝝ circa nodos et iucturas uria taliū appet citria. et aliquā ruffa incensa pp ihm ſi a ſalſuz. qd̄ ibi naſcitur ſtitare colleſ. et adēſt urina mediocris temis et adhuc ē idige ſuz uel mediocris ſuſſa et ad digonē apropin quat. adēſt corruptio digonis ſalſedo oris do loz capis fastidiū et trurit̄ et ſcabies p uniuersuſ corp̄. Cura igit̄ huiusmōi egritudis ſiſit in dieta ordināda et ſyrupus utilis erhiben. po ſtea i vurgādo humo. adhuiſtos et ſi a ſalſuz. po ſtea i hal. ordinādo. ultio ūngēdo corp̄ de q bus oibꝝ dicta. Pr̄io igit̄ dieta ordinet̄ fria. et hu. dādo i cibo et potu. et ea. et ſicca cibaria ſub trebat̄ur. Poſtea quolz māe iſti ſiripi def. 3 i. 5. qd̄. R. ſe. fen. et ane. an. 3. i. polipodii querci ni recē. 3. iii. hec oia p diē et noctē i aceto iaceat. dein i aqua coquātur usq; ad medietatis ſum ptionē. collature adde ſuci lapacii. 3. iii. ſuci. fūi terre et ſcabiōſe. an. 3. viii. ſuci. tasibar. 3. iii. oēſ iſti depurati cū predcta decoc. addantur. et fiat orimel additis libz. iiiii. mell. al. diſpūati cū pre dicto aceto i quo ſt̄ eterit radices maratri. et de tur quousq; materia ſit digeſta. uel digeratur materia cū orimell. cōpoſito de radicibꝝ uel cū ſyruſo acetoso. uel oxizacara uel cuſ aqua decoc. rad. uel ſe. fen. poſtea purgef cū pilulis de ſumoterre uel cū orimell. laxatio. yera rufi. uel yeralogodion uel cuſ pilulis de v. generi bus uel cū h̄iſ pilulis. ma. n. i. ad flegma ſalſū et ſcabiē expertis R. yera rufi. catartici iperiat̄ laxati an. 3. i. turbit colognide agarici hermo dactili. an. 3. i. eſl'e. 3. i. masticis bdelii an. 3. i. ſ

Liber

se.fen.an.i.an.a.3.5.cōficiantur pul.cum predi
ctis electuariis et formētur pilule in modū ei
cerū.da.xv.uel.xix.plus uel minus fm virtu
tem. Ellie pipule ad idē optime. R.mirabola
norū citrinoꝝ rosa.ru.an.3.ii.diagredii i pomo
cocti.3.i.aloes epatici.3.iii.cōficiantur cū suco
absinthii.uel fumiterre.des.3.ii.bis ul'ter ifra
spatiū unius mēsis pcedente digestiūo.pilule
alie optie ad purganduz flegma salsum et hāo.
ad hustos pbatum.R.euscute epitimi agarici
elebori nigri ana.3.5.reubar.corticis mirabola
norū citrinorūz an.3.i.5.aloes diagredii.an.3.i.
masti.3.i.roxa.uiol.an.3.5.cōfice eas cū suco
feni. et des.3.ii.5.ex eis. Itē pilule facte ex.3.
.ii.yere rufi. et 3.i.yere pigre. Sal. et fermentur
pilule i modū ciceris et den̄.xv.plus uel min⁹
fm nires ualeat ad idē.purgato corpore ducat
ad sulfureū bal.salsum.uel aluminosuz. Et si nō
suerint ipsa bal.prope fac artificialiter et i ipsi
bal.coquātur sal sulfur et alumen. et in tina illa
strent et sudent et lauent se.ex illa aqua.postea
bene tergātur cū pāno linea. et inungātur sub
scribēdū unguentio. Unguentum optimū ad
quālibet scabiē. R.argenti uiui cū salina extin
cti clime argēti sulfuris uiui.thuris litargirii
foliorū oleandri et suci.aloes an.p̄te 3 equales.
terātur oia et in forti acetō ibinantur deinde p
mitant̄ quasi desiccari.post modū inter duos
lapides ad mōz coloris euz oleo ro.tantū quā
tum sufficit ducātur. et inūge loca scabiosa.nec
quidex ex aliquo unguento poroz̄ cōstrictio eoz
pus ungere nisi pri⁹ precedat purgatio. Un
guētū ad scabiē et flegma salsum pbatum.R.
suci scabiose fumiterre ana.but. et depurentur
et oleū et asongiā adde et liquefac insiml̄. deinde
pul.starbisagrie uel ceruse ana.adde. Et post
exitum bal.salsi uel sulfurei uel aluminosi ex
unguento unguēatur. et caueant ne post unctionē
sudent. Aliud unguētū ad scabiez et flegma sal
suz optimū. R.litargirii.ceruse.arsenici acatī
marciaton an.3.i.argēti uiui.3.ii.cere.3.5.ason
gie por.ueteris.3.ii.aloes epati.3.i.5.cimini pul.
3.quartū aque ro. et olei ro. C̄tū sufficit.Ellind
unguentum optimū ad flegma salsum scabiē et i
petiginē. R.auripigmēti tartari nitri fuliginis
litargirii sulfuris uiui psilotri eris usi ana.de
oibus c̄tuz sufficit oia subtilissime pulue.cri
belētur. et cōsueo lapacii et oleo et aceto mixtis
coquātur usqz ad cōsumptio.liquoris et addi
ta cera.q.s.fiat unguētū et unguē loca.

Dditio unguētū pbatu ad scabiē oleū
laurinū cū argēto uiuo cū salina' mor
tificato an.diu mixtis et incorporatis
miromō uz.puis tñ universal' pcedat purgatio.
Aliud unguētuz qđ iueni. R.ceruse.3.i.thuris
mast.litargirii en.3.5.ol'i ro.loti cū plibus ags
et ducti diu i mortario plibi cū pistello plibeo
q.s.ad icorporādū pbatu ē.qz statī sanat et in
uase plibeo reseruet. p scabie. R.sal' comis.3.
i.thuris al.3.ii.asongie por.rece.3.iii.argēti ui
ui cō salina mortificati.3.ii.suci plantagis et fū
terre an.3.i.ol'i lauri.3.ii.fiat unguētū. Ellind p sea
bie. R.ol'i laurini ol'ibāi cere noue argenti uiui
an.3.ii.asōgie por.3.v.sal'cois pulucrizati.3.i
suci fūterre suci plātagis an.3.iii.fiat unguētū.
Cura tineo.qdā curabat tinea ponēdo i suitate
capiō c̄titatē picis et diffūdebat p totū caput.
et addebat utriusqz litargii. et o a unguēta ista b
bent teneri p tres dies supra marmozē.Ungue
tū ad scabiē. R.butiri li.5.terbētine libz.quar
tū uitella ouoz cocta octo et fiat unguētū.Un
guētū ad scabiē. R.urinā bois in magna c̄titate
ut pa. i ea lauari possit usqz ad genua et si p
totū corp' patiat sufficit tm si ablnit tibias cō
illa uria disp̄sa pul.carbonū. et adde eis elebori
nigri. i mōri c̄titate quā carbōes sint. et ɔfice
sit et ablue tibias p. xv.dies ul' p m̄se. hoc ē su
mū remedium leprosis tibys. et aliis m̄bris cor
poris sedis et deturpatis et pustul' et ulcerib' le
prosis. Cōtra grossā et crustosaz scabiē i ca
pite pueroz uel alibi. R.butiri recē. terbētine
asōgie galie recētis olei uiol.3.quartū cere.Q.
.s.fiat unguētū de quo uigat scabies ter uel qua
tar i die.scabies remolita auferat cū spatulis.
et post uigat et foliū blete suppōat uel foliū eau
liū uel lapacii acuti. Cōtra scabiē i toto corpe
ut uideātur leprosi R.sulfuris uiui.libz.1.5.sa
lis cois olei cois an.li.i.terātur subtil' sup ma
morē terenda. et icorporat̄ cū ol'o et uingat post
stuphā.pluries iterata uictiōē et iterata. et scien
duz̄ c̄tū mordicat multū ē bonū p rusticos. Itē
R.lardi por.liquefacti pluries i aqua collati
quousqz sit al.adde suci vniclaris et sempuit
et fac unguētuz qđ uz ad scabiē. Itē unguētū
aliud. R.rāb yreos enule cāpane munde ana.
quartū.i.olei libz.5.asōgie galine recez.3.iii.
misceātur et fiat unguētuz liquidū. Ellind un
guētū ad curādū oēm scabiez si unganē plē
te pedū et manū. R.olei lauri.3.iii.thuris al.
3.ii.ar.uiui cū sputo mortificati.3.ii.5.pingue
dinis por.recētio.3.v.salis marini bene triti.3.

viii. sive plantaginis et fumiterre ad placitum cōfice oīa pfecte miscendo. Est eū mirabile unguētū ad omne genus scabiei. Radix lapachy acuti immota in stupis canapis balneatis in acetō et coquatur sub cincre ca. et cū radix sue rit bene cocta terat cū asōgia porz. uetustissima stupis et corticibus exteriorib⁹ radicis removitis post apponat tertia ps sulfuris et fuliginis que adhereret camio et pax uini argenti. deinde manib⁹ cū salina mādefacta oīa malaxen̄ hoc unguētū pbatis ē in oī spē scabiei. Aliud. R. pinguedis porci. 3. v. liquefac ad ignē sal' eoī triti. 3. viii. argēti uiui mortificari. 3. ii. sive plātaginis sive fumiterre ad libitum cere. 3. vi. misce oīa. et fac unguētū quo unguātur plāte per dum et uole mānu per. ix. dies in qualib⁹ tuncōe pone ad cōtitatē auelane in manib⁹ et rātundez in pedibus et p. diuturnū fricationē cōtinuet in pedibus et manib⁹ quousq; totū sit ibibitum. Aliud unguētū quo ungaēt pulsus. R. olei laurini. 3. ix. ar. uiui. 3. iii. boracis. 3. iii. ceruse. 3. ii. cimini. 3. quartā fiat unguētū. ponanē brachia in aqua ca. p horā ad poroz apotionē uel supra sumū aque ca. post abstergant quatuor dīgitī in p̄dicto unguētū et circa pulsuz abo brachia iungātur. Aliud in forma unguētū exptum. R. aloes cicotrini boracis oīuz an. p. i. argēti uiui. tertia pte cōfice cū oleo laurino et fiat unguētū. et unguātur brachia circa pulsuz per unū paluz. et dicitur q̄ ē pbatisimū ad oīm spēz sca biei. Itē unguētū saracenicū qđ sanat scabiem cancrū malū. et salsuz flegma educēdo p os ma teriā et dicit curare leprosos i p̄ncipio. et cōfert arthetice et podagre. R. salis nitri salis puri plābi husti enforbii an. 3. ii. panici marini came leonte an. 3. i. 5. ceruse ar. uiui ana. 3. ii. cōfice cū ueteri asongia et oleo (sic prius mortificato ar gento uiuo cū asongia ueteri. et oleo antiquo) et post addat pul. et fac unguētū. post fac duos ignes et in medio loceū pa. supra tabulā et in una genib⁹ iferius usq; ad pedes et supra genua tribus digitis. et fiat ista unctio bis in die. et caueat pa. multū a frigiditate. et cū fl'a icipit dis solui recede ab unctionibus. dieta sit tenuis et bene digestibilis. et si pp multa spuma nimia asperitas et dolor sentiat in gutture da mel ro. Et si pa. multū debilitetur da zueharū ro. uel uiol'. Si fuerit cōstipat⁹ bonū ē qđ ante unctō nē purget cū catartico et dum sit hec cura cu stodiat pa. a frigore sicut mulier in partu. Itē

Em aliū modū fiat unguētū sic. R. enforbii. litargirii aurei libr. 5. ar. uiui libr. i. asongie ueteris libr. i. 5. lauetur songia studiose. deinde agētū uiui mortificet cū salina et post incorporeū cū ea. deinde misce pul. et bene misce iungendo mane et sero ifra duos ignes. donec padentes dolere incepint. tunc cesset ab unctō et teneat ca. et sic stet donec cesset flux⁹ flegmatis p gingivias. Hoc facto uero se lauet usq; ad. xl dies et accipiat gūiarabicū et asongiā ursi. et oleum ro. ana. et aliquātulū balsami et misce et unge manus tempora faciē ut color reddeat qui quasi fuerat mordicatus et extinctus. Et si fuerit fluxus supfluius restringe. bolūar dissolue in suco plantaginis cū san. dra. et i ore teneat. et caneat ne ptes alie unguātur quā q̄ dicte sunt et post unctionē cū pano bene copiat. Dixit mihi domin⁹ Theodoricus de reato q̄ oīs scabies hūida curatur hoc mō. nō comedat pa. nisi semel in die modicū panis. s. ad. v. uel ad. vi. 3. et unū ciatus uiui limphati albi bibat. et hoc facias usq; ad dies octo et curabit⁹. Contra scabie ubi cūq; sit. R. corticis radicis lapachy acuti mūdate tere imortario et adde duas ptes hūtiri. et utere. Aliud unguētū de aleis minutissime tritis cū asongia porci curat scabie. Aliud cōtra scabie hūidas R. sulfuris uiui. 3. i. litargiry. 3. 5. cere et olei. q. s. Unguentū pbatum p ma. Jo hānē de florētia cōtra fl'a salsum et est ita intensum q̄ omnia membra. ulcerauit in modum lepre R. tapsie puluerizate asongie por. liquefacte libr. 5. picis grece argēti uiui in salina exticti. auri pigmēti pul. ana. 3. vi. cere. q. s. fiat unguētū et unguātur tibie agenu usq; ad pedes. et brachia a cubito usq; ad manū. et stet sic quā emittit totuz illib⁹ fl'a salsuz per os. de tertio in tertiu diez remoueat⁹ dictuz unguētū. et non dormiat nisi paucum de nocte sed semp stet reflexus. quia tecaz illā materiā emittet per os. caueat tamen q̄ sit p̄mo bene purgatus bis ulter secūdū q̄ necesse fuerit cū pilulis de fumo terre uel yera ruffi uel similib⁹. quia de faciliter eaderent sibi dentes si p̄mo purgatio nō precederet. Et scias q̄ tapsia que in hoc unguento intrat est facta in modū lasulate siue mīte rōane et uocat⁹ piperia et loco pipis ponit in salsa. et in foro iuly et in cāpoferici tantuz iuxta murū reputur. et habet acuitatez sicut piper et est fcā ad mōz lapachy acuti siue lasulate. Aliia uō raspsia. q̄ ē fcā ad mōz scrule si i aq̄ coq̄ et i i⁸ aq̄

ponant testiculi hōis asini equi uel alteri aia
lis dum ē calidū pp iter inflant multū. et si po
nat in aceto ca. statī recedit inflatio. Ad fta sal
suç litargiri sulfuris uini fuligis furni an. 2. fice
cū oleo ad ignē et unge locū. Ad scabiē ulcerō
saç curāda una applicatōe uel duabus. premis
sa uili eūone. R. eruginis eris. 3. vi. ar. iiiii. 3. iii.
asongie por. q. s. fiat unguētū. Ad idē aliud. R.
granoꝝ iunipi. M. i. salis cois colear. i. teran
tur simul fortissime post accipe asongiā porci
masculi. liquefac et postea proice in dicta ason
gia et misce bene et ea. cola per telam. de colato
unge. Ad scabiē crustosaz R. thuris son. por. ce
re ana pistetur simul et disoluāt ad ignē et fiat
unguētū. Ad scabiē. R. peciā plumbi pone ad
ignē in olla rudi et agita cū baculo uel cozilo et
cū olo. et si uis adde tertiā ptē acetū et fac uguētū.

Capl'm. xlv. de pustulis et ulcerib' tibiaruz.

D pustulas et ulcerā tibiaꝝ primo sub
a tradātur oia cibaria cal'a. et sicca et salsi
flegmatis generatia. purget corp' se
cūdū q̄ dictū ē supra. post hoc ēplin supra pu
stulas cotidie bis applica. R. fumiterre lapach
acuti tasibar. an. M. i. oia insimul bene pisten
tur et additis mell' libz. ii. insimul buliat. deīn
admisce farine siligis. p. i. et de hoc emplastro su
pra peciā lini extēdatur quolz die mane sero. et
hoc fiat quousq; reuma et hūores salsi et putre
do ipaꝝ pustulaꝝ sit optie mūdificata. post ea
in crure circē circa appōe strictoriū hoc mō fa
ctū. R. olibani masticis thuris boli gumi arabī
et san. dra. numie balaustiarū ana. terātūr oia
et cū al. oui cēficiātur. et circē circa crura inuol
uitur. q̄ restringit fl'aticum fluxuꝝ sic q̄ am
plius nō descendit ad ipas pustulas. et postea
ungātūr pustule ex aliquo de unguētis cōsolī
datiis ad scabiem uallentibus supius dictis.
Uel ex isto unguento qđ ualet ad flegma salsū
et pustul' et scabiem et ēt ad leprā et est expertū.
R. particul' nitri litargirii fuligis tartari cocti
sub cineribus in frōdibus cauliū auri pigmen
ti piperis olibani uitelloꝝ ouoꝝ ana. 3. iiiii. raꝝ.
et uile lapacii acuti in forti lisimio ec. an. 3. ii. su
ci fumiterre suci lapacii acuti et absinthii celi
donie enule. fabe grece. abrotani de omnibus
hiis fucis an. 3. iii. elebori albi. sulfuris uini sa
ponis saracenici ana. 3. 5. omnes suci buliant et
depurctur et collētūr. Et postea radices enule

lapatiū trite apponātur. deīde sapo postea pul.
spetierū et tūc adde olei communis et asongie por
ci et cere an. 2. ii. et argenti uini cum sputo extin
cti. 2. i. et ex hoc unguento inūgatur scabiosus
uel ēt leprosus. et ipsum per diē et noctē supra
se teneat et per totū corpus sit fortiter fricatuꝝ
iuxta ignē uel sole. et sequēti die bal. intret et sic
fiat donec saneſ. uerūtamen prius oportet cor
pus fm predictū modū purgare. uel saltē sumat
per. xv. dies ante qnā ungatur quolibet die de
suco fumi terre. 2. ii. uel cū tiriaca mixtis. Qđ
si flegma salsū et scabies in diebus caniculari
bus et in tēpoze ca. nimis suphabūdet precedē
te aliquo digestiū et corpore leuiter mūdifica
to fiat hoc. Inūgatur locus scabiosus cū ster
core bouino deinde obstruat arena. deinde ex
unguētō nigro supra in capl'o de morfea nigra
dicto inungaꝝ postea ad bal. salsa uel sulfurea
uel aluminosa pa. ducatur. uel in quibus predi
cta sint cocta. uel saltē in bal. decoc. fumiterre
lapatiū acuti enule absinthii abrotāi et celidoie
que ualet oibus scabiosis mirabilis. et curāt a
salsis et acutis et a generatibus flegma salsum
oīno. Syrupus optim' ad purgātū flegma salsum
oīno. R. radieis apū liquiritie scariole
uiol' an. 3. i. corticū mirabol'. citrinoꝝ indoruꝝ
kebuloruz. an. 3. xx. iuube sebestē prīna sicca
an. 1. cerasa sicca. numero. c. passularū munda
tarū. 3. i. 5. scariole politrici ca. ue. an. M. i. hec
oia in. x. libz. aque bul. tātū. q̄ solū tertia pars
remaneat colet. et collature addatur suci fumi
terre libz. iiiii. stuci scabiose amboꝝ depuratoꝝ
libz. ii. additis zuchari libz. viii. fiat syrup' cir
cafīcē decoc. adde māne pulpe casiefist. tam
rinb. ana 3. iii. et sumat scabiosus ex eo quolz
mane. 3. ii. cū tepiō. quousq; hūor sit optie pse
cessū mūdificat'. c. n. mirabilis iste syrup' ad h

Dditio uidi quēdā qui in tantū habe
a bat tibias ulceratas q̄ ossa suarū tibi
arū apparebat disculta. et oia bona in
huiusmōi egritudie cōsumperat nec poterat
aliqđ utile remediu repire. cui quidā extrane
supuenies dixit uade et accipe cardum benedi
ctū uiridē in bona q̄titate et pista ipsum bene.
postea fac decoqui in bono uino. deīn asongiā
porci liquefactaz adde. et iterum simul bul. po
stea admisce tantū farine tritici cū spatula cuꝝ
hiis q̄ fiat in mōs uguētiliquidi. et de hoc unge
bis quolbz die hoc fecit et in breui tempore li
beratus ē. Itē folia rubi superposita prosunt.

Expimētum pro tibiaz ulceribus. et cōtra fl̄a
salsum pbatum p ma. meum. Solia malnax in
aqua et uino albo an. decoqui facias quoisqz
optie decocta sint. dein collef p staminā rarn
et additis subtilissim i pul. fulsuris filiginis ie
modū ungueti insiml cōficiantur. et de hoc pō
sup pecias lini neteris bis uel seml in die. et ul
ceribus uel pulsulis aplica. et semp sit calidū.
et cu remoues ipsum. laua semp. qualibet uice
ulcera cu uino al.ca. et hoc fac donec sanies a p
dictis ulceribus optie mūdificat fuerit. postea
loca ipsa cu oleo loto cu. ix. aqua cu cerusa in
modū ungueti mixta inungat quolibet cōsolī
data fuerit. tutius tñ c si prius purget corp.
et éplast y restringēs reuma circūcirca iuolutat.
Ad cancerenas in quibz caro putrefacta nō ex
cedit. Dil'e. R. aque grosse et putride putei sal
si. uel saltē aque grosse libz. ii. suci arengiarum
libz. i. coparose. 3. 5. misce in fiala uitri et agite
tur diu quoisqz disoluat coparosa et infunda
tur stupa mūda in pdicta aqua. lauef pzi can
crena cu illa aqua postea liget binda linea lo
ga diu bulita i aqua pluiali. et applicet. quanto
calidius poterit. Aliud ubi caro excedit et cu
ra precedēs nō uz. R. suci affodiloy crescentiū
in arena maris quartā. i. calcis uiue. 3. i. auripig
mēti. 3. 5. arsenici ru. argēti uiui sublimati an.
3. ii. uiridi eris coparose an. 3. i. puluerizāda pul
uerizenē. et fiant trocisi et desiccat ad sole. et aq
plicet bis i die pul. supra cācrenā quātū uide
sufficere. Ad cācrenā noli me tāgere ulcera de
pascētia et corrosiua R. ar. u. ui sublimati incor
perē diutissime cu asongia por. re. et ungatur
locus cu pluma. Aliud ad idē R. ar. uiui subli
mati bul' in aqua quoisqz fiat blaia de qua la
uetur cancerena. et supra ligatura fiat cu binda
posita in aqua ca. fortē expressa ne fluant hu.
Ad lupū. R. balsami et mire an. pulueriza post
R. terrā in qua sit infusa cāpana q̄tuz de uno
pdictoz et totū distempa cu aceto. et fiat unguē
tum tūc ablue primo mēbrū cu urina pa. post
unge. Aliud caprina minutissime pānuz lini ati
quū et i bono aceto itinge. post supra lupū ex
pande et cu pano lineo albo liga muta semel in
yeme. bis in estate.

Caplm. xlvi. de porris et uerucis.

Uādo qz porri et ueruce fuit in pedibz
q et manibz. Et differētia quidē iter hoc
ē. Si eim sunt moles. et sine dolore et
pue ex flate fuit et dicuntur porri. Si dure spis

se et maiores decola nigra fuit et dicuntur ueru
ce et qñz sup iucturis et extremitatibus nascun
tur et sunt lōgi et hū dicuntur cornua. que oia in
hunc modū curātur. Si corpus fuerit plectori
cu et hu. nimiū suphabūdant euēnt cu medicis
cōuenienti et flomia si necitas imineat. dein ad
pticularia remedia itendam. Inugantur pmo
ueruce cornua siue porri ex oleo costino u. ex
melle anacardino uel sapōe uel medicamie acu
to. dein ligētur radices eoꝝ seu ppe radices cu
capillis. uel subtili filosericet et stringat fortile
donec cadant uel cōburātur cu uirgis incēsis
uel cu ferro ardēti. u. cu rasorio bn icidēti ab
scidātur. et san. ab eis exeat. dein cu suco citriō
qui a radice celidonie exit fungat. et hoc fiat se
pe et sepius donec pa. liberet pbatū ē. postea
ex butiro cocto iungat. Expimētuz pbatū ad
uerucas porros seu cornua R. cineris ramoz
uitis stercoris ouini et capni ana misce. pulueri
zenē et cu lacte fucus uel titiali officiatur et épla
strētūr p̄us tñ cu multis acubz ifil ligatis p̄ūgā
tur. ita q̄ sanguiet aut grani ordei aliquā ifscin
dat ut dictō ē uel saltē cu urtica uiua tāganē.
Aliud épl'm pbatū ad idē. R. erugis et auripig
mēti hermodactil calcis uiue spume maris tar
tari uitrioli stercoris colubini farie filigis. et
nigelle ana terātur et cu felle uacino distēpent
et eis p̄us sanguis tāgat hoꝝ suppōta qz p
batū ē. Aliud ad idē cantarides arsenicuz mel
anacordinū siml mixta et suppoita ca. extirpat
Idē facit farina filiginis nigela stercus colubī
uitrioli et calx uiua ana cu lacte sic uel titima
li mixta et suppoita ca. p certo ea cu radice sua
extirpat prius tñ sanguinēt ut dixi. Aliud ad
idē. R. corticis nucis hāide dragāti calcis uiue
ana tēpentur cā aceto fortissimo et supponātur
Itē solū tartarū supra prunas positū ardētes
in pecia uel stupa in forti aceto intincta iuolu
tum et decoctū ibidē et supra porros cornua uel
uerucas linitū oia pred. cta delet et extirpat. un
guenta et pul. et fortissima i caplo morpheo
al. et niger. et in caplo de cācro in gingivis nato
ad hec sunt optima. p̄us tamen oportet q̄ fricē
tur uel pungātur uel incidant ut dixi. sic qd̄
sanguinēt. deinde éplastrā et alia supradicta sup
pōatur. Quidā sacerdos cum hoc expimēto
abstulit mihi de manibz plusquam .c. por
ros. Iui ad eum et ipse cepit me tangere cum
manibz et porros tangebat manuum mea
rum et ibi faciebat signum crucis et dixit mihi

Liber

recede et in proximo liberatus eris. et statim iuit ad pitariam et flexis genibus dixit coram ea pater noster totum et cum deberet dicere. Sed libera nos a malo dicebat. Sed libera reynaldus a porria et uerucis quos in manib⁹ habet et hoc modo colligit tres cimas pitarie cum tribus pater noster. sicut dictum. et istas tres cimulas posuit in terra in loco huius et priuato et cum ceperunt marescere porri de manib⁹ meis incepérunt abire. sic q̄ infra spatiū. x. dierū ab ipsis porris totaliter liberatus sum. et sic oēs curabat.

Deditio dixit mihi ma. Johannes de florētia q̄ si datur. 3. i. spoli⁹ serpentis puluerizati in cibo uel potu alicui habenti porros uel uerucas ī quacūqz pte corpore ris fuerit in quinqz diebus oēs de corpore recedēt. et dicit se pbasse. q̄ si carta bombacis uerusta accēdatur deinde tangatur cum ea ueruca sic acensa. et dimittat supra uerucā cinis ei⁹ et sic fiat de omnib⁹ quia infra quinqz dies uel vi. recedent expertū est. Qd si radix tassi bar. sicceſ in sole uel in tegula ca. deinde puluerize tur et phiciaſ supra porros et uerucas destruit eos. Item sucus celidonei facit idem. Item lauare locū cum aqua saponarie curat.
L ptiluz. xlviij. de lepra.

Icūt dicit Aluicena in sen tertia quarti tractatus. lepra est infirmitas mala proueniens ex sparsioē collere nigre in toto corpore. quia e corrupt⁹ sp̄lesio mēbroꝝ et forma iſopꝝ. et figura iſopꝝ. Et ī fine lepre qñz rupit etinuitas iſopꝝ mēbroꝝ. Ita qd corrūpt⁹ extremitates ut nasus et labia et huiusmōi et cadūt. Fit aut quis leprósus cu coheat cu muliere cu qua statī leprósus cohīuit. Qñz ab iſa generatioē fit leprósus ut quis a sanguine ī puero nutriat aut ex corrupto sp̄mate generat. aut cu generat in tempore mestruoꝝ. Fit et qñz quis leprósus ex mala qualitate et dispōne aeris. et ex usu ſlaticoꝝ melēcolicoꝝ ciboz sumptuoꝝ et moderate. ut ex carnib⁹ afiniinis bubalinis uel tiachiniſ ſfectis carnib⁹ porcinis camozatis et ſilbūs. carnib⁹ nō puris. Fit et quis leprósus q̄p nimiū uſum aleate et pipate. et ex imoderato uſu uini puri. et quia gallie his imoderate utūtur et burgūdiores pp̄terea multi eoꝝ ſunt leprosi. Itē efficit quis leprósus cu nimiū conuerſat cu leproſis. et ſecuſ in uno loſo pſeueraſ. leproſi eim ſiciunt aerē. et aer iſectus cu attrahit

ab illis qui ſuertant cu illis ſtrans et corpora inficit ea. pp̄ hoc leproſi a conuertatione ſanorū hoīnū debet ſegregari. ne acrē ibi coruptionē et ſanos in leprā faciat icidere. Et dō in locis remotis habitare cogātur. Lepre quatuor ſunt ſp̄es. f. leonina. elefantia. alopitia et tūrasis. Leonina fit ex colera in qua rotundat̄ oculi. et eminet cu eminētia uenarū. et citrinitate immixta rubori. et ualde mobiles efficiuntur adeſt nariū gracillitas cu uehemētissima raucedie. ſic q̄ uidēt̄ quasi loqui p nares ginguue eoꝝ et naſi extremitates coquodūt̄ cutis eoꝝ exasperatur. et ſupcilia depillātur. Et cu urina emitat alqñ ali quas gutas ſan. ſerpigines et ipetigines p corpore eoꝝ apparēt et multū ſternutat̄. Et cu ſueterat̄ hec ſp̄es cadūt extremitates. ſicut naſus et huiusmōi. Et dō leonina qñ pluriſ leonib⁹ hec ſp̄es accit qñ facit ſanic pa. terribilē ſicut ē facies leōis. Ellopitia ē ſpeties lepre. q̄ fit ex ſanguine adhucito. et in iſa ſp̄e tota depillātur ſupcilia et barba. Et pp̄ hoc dicit alopitia ab alopibus. i. uulpib⁹. depillātur eim in modū uulpi. oculi eoꝝ inflātur et uehemētē rubet. puſtule in facie rubet. et qñz in toto corpore oriūt̄. a qbus manat ſanies cu ſan. mixta apparēt uene ī pectore et odor eoꝝ et ſudor et hanellit̄ fetet et diſſiculter odorant. naſus ingroſſat̄ et gene tumet̄. et ſanguis a ginguis effluuit et in uria aliqne gute ſan. qñqz emitātur. et iſte due ſp̄es. f. leonina et alopitia quasi oīo iſcurabiles ſunt. et ſp̄aliter cu fuerit antiquate. et cum extremitates iam incipiunt cadere ab eorum curatione oīo desistas. Elefantia uero est alia ſpeties lepre q̄ accidit elephatib⁹ pluriſ. et fit ex melia naturali. et in hac ſpetie oculi rotundant̄. et corrugant̄ palpebre. et nares aguſtan̄ uox efficit. rauca. tubera ſiunt ī corpore minuta et dura ptiūm quarūdaz circa ſuperficie. fit iſensibilitas tingueſ et ingroſſant̄ cu quadā equalitate. Et qñz appetit his ī ſomnipis q̄ ſupra corporis eoꝝ habeat maximā grauēdinē et pondus. et mores multi mali et dolosi ī eis appetit. Et et alia ſp̄es lepre que tūrasis dicit. in qua cutis moleſcit et excoriaſ. ad ſimilitudinē tiroꝝ. glādile orūntur molles. et dealbat̄ cutis. et cu aspergiſ. nō choeret. morpheo albe inaſcunt nares opillat̄. uox efficit rauca. et hec quarta ſp̄es lepre fit a flāte.

Nota itaqz ut dixi pme due ſp̄es lepre iſcurabiles ſunt. f. leonina et alopitia. Elefantia uero et tūrasis qñz curātur l̄ et iſcurabiles reputat̄.

Omnes.n.lepre sp̄es p̄ incurabilib⁹ habet
 et sp̄aliter cum fuerint antiquate et cum extremitates iam cadunt. unques scindunt et forma corporis feda incipit fieri. et facies fit terribilis et color denigrat. et san. eū extrahit statim congelat et currit v̄tus fetens per corpus. Quā doqz hec signa uel plura eoz apparuerint ī leproso tunc de curatiōe ei⁹ nō itromittas te. Et pulsus qdem leprosi debilis ē ppter debilitatez v̄rūtis naturalē et corruptionē ipsius caloris naturalis ī corpe. Lepra. igit̄ cū noua fuerit et sp̄ialiter elefantina et tiriāsis sit signa terribilia predicta adhuc nō appet in h̄ac modū fm magistrū meū curari poterit. Cum bac.n.curā plures leprosos ī p̄n° cu; apparuerit eis lepra meis enī rāni tēporib⁹. P̄rio fiat flobothomia ī brachio sinistro uene mediane. postea seq̄nti die de dextro. postea quolibz die sumat. 3.ii. de isto syrupo cum ca. ī mane & succi boragis depurati libz. iiii. succi sum̄terre depurati libz. i. et radicis tenerimaz rosmarini. sansuci. lapa cu; acuti et ebuli ana. 3.i.5. pruna damascena. l. masticis polipodi quereini rectis se. feniculi radicis assodilloz insil' coctoz ana. 3.ii. uiolaz floz boragis ana. 3.i.5. oia insil' coquāt pfecte et aceipe tm̄ decoc. illius q̄tum sit succi. et ad dito zue. q.9. fiat syrup⁹ et quotidie utat quo usqz mā sit digesta. deinde purget cu; pillul' de sum̄terre. uel cu; yera russi. uel cu; althys pillis et tantibus colerā nigraz et humores adhustos que ī pcedēti ca⁹ de scabie dicte sūt. et fiat sic p̄ bis uel saltē semel soluat ueter leprosi in q̄libet ebdomoda. uel qđ saltim semel uel bis affelet quilibz die. Sumat bis ī septimana ciatis unū feri caprini cu;. 3.i. cassis. 3.i. zuchari et 3.ii. reubarbari puluerizati. qz optie soluit postea istud caput purgiū narib⁹ imitaē p̄ quo dā instrumētū qđ dī nastale. q̄m nares capiunt R. macropipis celidonte. tapisse. nasturci. bu rūgi ana. 3.i. nucis muscate. pullegn ana. 3.5. suc ei agni casti olei sisamī ana. 3.ii. misce. et bul. oia usqz ad tertie ptis q̄sūptionē coquāt. et ī uaso uitreo seruent et p̄ nastale narib⁹ imitaē (ut dixi) q̄tum nares cape p̄nt. Ellia et caput purgia dicta ī dolore capitū in hac p̄petūt. In bal neo aq̄ simplicis post purgatōez itrēt quilibz die et fricent forfīt. et facies eoz ex oleo ex se. cucurbite extracto et oleo uiol. ungaē. et totuz corp⁹ eoz cu; oleo mirtino masticino costino uel aliquo de unguētis subscribēdis iungatur

Et post exitus balnei ī pānis bñ iuolutus tna hora quiescat. deinde det sibi pēna in oleo itinera rapaz et atriplicis et uomat q̄litterunqz possit deinde dentur in potu statim. 3.ii. absinthij cu; vino al. subtili. Itē tiriaca maior. Gal. et tiriaca diateserō et diaulfur. trocisi squināti et trocisi dī tiro cu;. 3.i. uini dati mirabilit uallēt leprosos. Itē comedāt et tunc carnes uioperaz ī h̄ac mō paratas. Accipiant uipe seu serpētes. qui ī mō tanis locis et petrosis degūt. et ruffe meliores sunt. et abscindat eis caput et cauda. et quod ī uentre eiciat. dein lauenet et ī olla noua coquāt cu; aneto sale galāga petro. modico pipis partū cinamomi et paꝝ olei et paucō pul. diptami in aq̄ coquāt donec caro ab ossib⁹ separat. et des carnes istas ad comedēdū et ius ad bibenduz Et si scotomiā passus fuerit leprosus huiusmōi carnes amplius nō denē ḡ si denē dicte carnes uiparuz ad comedēdū et ius ad bibenduz quo usqz ifleſ et scotomiā paciat tunc sufficit. et geſcat pa. a laborib⁹ suis et uigilz q̄tum pōt. Laueant sibi oēs leprosi a frīxis acetosis salsis acutis et a forti uiino et a coitu. Comedāt qñqz lac caprinū ī quo lapides fluuiales sint extinti. et boragine bletas. cucur. citruleos. lactucas cicoreā. spinachias. et huiusmōi cu; lacte om̄ig dalaz oditas. comedant carnes edinas pulinas castratinas pdicuz faxianoz durdoz et similia. Vino clarū et subtile redolēs et bene lim̄batū bibant. Unguētū pbatum ad leprosos R. ra dicis lapath acuti abrotani agrestis sum̄terre eruce agrestis. Floz et folioz tintimali an. 3.5. hec oia bene terant. et cu; asongia ueteri optime p̄sistēt. et sic ī aliquo uase ereo dimittat p̄ dies octo. deinde liquefac stagnato et pul. iste aspgant. et per iterualla cu; spatula olinue admisceatur R. aluminis siccī elbi albi atripigmēti staph. isagrie oīsum ana. 3.5. ultimo adde. 3.ii. picis liquide et s. imp cu; spatula ducas. et pfecte decoqui facias dein p̄ staminā raraꝝ colletur. et usui reseruet. Unguētū ma. mei ad leprosos optimū de quo post bal. exituz iungat qz pbatum ē. iplectatur uas tercum oleo cōi bono in quo. vii. uel. viii. lacertas virides maiores et uenenosas quas iuuenire poteris apponas. et ibi pmittant mori et iacere p̄ diez et noctez. deinde buliant supra ignem donec liq̄fiant. et q̄si sint oīo obuste. et cum eis bul. x. frusta corticis radicis sābuci viridis. et cu; bulierint diu pdicta

Liber.

frusta sābuci. abiciant̄ et predictū oleū coaguliari pmittat̄. de quo i exitu bal. loca ifecta a lepra sepe inēgantur. qm̄ ēmirabile. unguētum opti^m ad lepraz et ad oēs coris ifectiones. R. saponis gallici. 2. iii. a songie ueteris por. 3. iiij. farine lupinoꝝ et si liginis ana. 2. iij. olei et capi telli ana libr. 5. oīa teran̄ isimul et i uase figuli coquāt̄ usq; ad assumptionē predictoꝝ liquoꝝ et addita cera q. 9. fiat unguētū. de quo inūgat̄ purgatione bal. et fricatione dictis p̄us factis. Itē nota q̄ p abscisionē testiculōꝝ palleant̄ leprosi. Potio optima ad lepraz serpiginē ipetigineꝝ. morphēa. et huiusmōi ifectiones corporis R. coloquintide agarici squile asse turbit scamo. elbi nigri polipodiū pipis albi nigri came dreos camepitheos centauree ana. 3. x. fiseleos prasi ameos epithi. gentiane. euforbi. poli ab sinthi cicute aristo. rotunde et lōge ana. 3. x. cognidū timi mali. yreos. fumiterre. petro. armoniaci. oppoponacis spice xilocasie. assari et namomi amomi calami aromatici. foli mirre. scordeon cipi i pericon pipis longi fu. croci. spicē celtice. squināti carpobalsam. se. ruthe. se. et radicis apū castorei ana. 3. ii. 5. se. apini. bdeli ana. 3. v. carniuꝝ citroꝝ. 3. iii. yrundinis cocte pinguedis tiroꝝ ana. 3. x. aloes. 3. xxii. hec oīa et pinguedine pdicta et sapa. q. 9. officiant̄ et in pillulis uel qualiterciisq; poteris des. 3. v. nel fm q̄ tibi uidebit̄ ex predcā ifectione qm̄ mirabilis ē. Syrup⁹ exptus pprie ad illos q̄ incipiunt fieri leprosi mitigat. n. eos et non pmittit ampl⁹ lepraz eoꝝ excrescere. sed curat eos se p̄e. grossos et uiscosos humo. purgat. et traſtaſalsuz serpiginē et ipetigineꝝ rosulas et tra oēs cutis ifectiones ē mirabilis et aprobat⁹ R. fumiterre rabtassī. bar. alete radicis sticados af fodil serpetarie cucu. agrestis radicis yreos. urticiꝝ eleboꝝ celidomie leuisticī. Et si hu. colericus i cā fuerit uermiculaꝝ cibalarie crasule solatri sempuine de oībus his herbis ana p̄ statis i ea q̄ritate qua succū hēre posit. et oēs isti succi residere dimittat̄ sequēti vo die collētur et pro unaquaq; libra succi. pōe lbz. i. mell⁹ dispūnati et coquāt̄ fere usq; ad medietatis cōsumptionez. et tūc ab igne deponant̄ et pul. iste ad misceat̄ R. turbit esule polipodiū hermoda et il catapuciaꝝ mūd. ana. 3. i. aristo. lon. diptani ana. 3. 5. elbi al. et nigri ana. 3. quartū detur. de isto syrupo. 3. ii. semel i septimana cum ea. Ad palliationē leprosoꝝ fiat unguētū tale. R. lima

ture aīri argēti plābi eris stagni et ferri ana re ran̄ et ducant̄ due hore supra pfidū in modū coloꝝ et cū san. testudis et san. pueror̄ recētib⁹ et oleo amigō amarū ana ifil distēpen̄. et additis paꝝ balsami mirre aloes i modū unguenti p̄fice et corp⁹ inungat̄ cū leprosus de bal. exit. Aliud exptus ad idē R. unguēti fuscī. balsamite unguēti aurei ana misce cū trebētina limatura ferri sanguīs pueror̄ re. oībus his mixtis iungat̄ corūs cuꝝ exit de bal. et statiz pliris arcoti con cū limatura eboris et aurī i potu tribuatuz euꝝ uino albo limphato et subtili distempatis. Alq metalloꝝ expta ad oēz lepraz scabiez fistulaz morphēa serpiginē ipetigineꝝ et cancrū et cōfortationē oīuz mēbroꝝ corporis et oēz morbum stagiosuz palliat̄ et iterficit oēm morbā et inuen solutionis R. limature ferri. calibis aīi i argēti eris stagni plābi aīi mirre aloes aīi q̄ suffic de oīb⁹ terat̄ oīa fil̄ et misce et ponat̄ oīa i olla uitreatu uel alkimita. q̄ uas d. stillationis super se hz. et supra ignez fornacis apponat̄. et aqua q̄ p alebicuz distillat i uase uitreo collige et usui reserua. qm̄ ēmirabil ad oīa supradicta. Item aq̄ betonica celidomie rute cruce uerbene eo dēmō p distillationē abstracta uiz ad oīa supra dicta. et pulchritudinez dat coloris.

Deditio experimentū si alijs ē leprosus
a fm ffrem Albertū. fiat minutō de bra
chio. et prohibiciā in san. modicā plābi
uisti pul. si statim petit fondū ē uel erit i breui
leprosus. et si nō descēdat sed supnatet nō nūc
enī in sano descēdit sed supnatat. Itē san. lepro
si cū fuerit infrigidat̄ si frices cū digito tuo se
ties ipm arenosū ac si ibi eēnt arene. et hoc uex
ē signū lepre. Itē hoc mō poteris cognoscēt̄
leprosā. accipe argentū uiuū et cū saluta mortifi
ca ipm. deinde cū cera liqfacta malaxet̄. et i mōz
empti ponat̄ i aliqua pte corporis p diē uil noctē
Si. n. leprosus ē. locus ampulatur. Si nō. non.
Syrup⁹ ad oēm spēm lepre. decoquāt̄ succus
fumiterre et colleſ. et i collatura decoquāt̄ thi
mi epithi sene. aristo. ro. gētiane mirti baceaz
lauri tamari id ciānamōi. 33. carniū serpētis p̄
parataꝝ. Accipe serpētē de melierib⁹ q̄ hñt uē
trez albū. et i medio uētris linea rubeā distictā
et dorsū nigraꝝ. et remotis capite et cauda mediū
decoquāt̄ de pdictis usq; ad carniū itegraz disso
lutionē. dein colleſ. et cū zuc. syrupizet̄. de pdi
cto recipiat de 3° i 3^m diē q̄m capit testa om̄i cū

aq̄ tepida precedēte usū electuarij isti². Deco
quāt serpēs p̄dicto mō prepār² i uino albo re
motio spinis & ossib² terat caro & cu³ duabus
ptib² diafene miscat & fiat electuariū ī omnē
cām frām. In cā ca. sint due p̄tes rosate nouel
le cū rētia carnī: serpētis decocti cū: orris ad
comedēdū. Itē dēt uinū serpētis ad bibēdū.
Itē serpētis decocti cū tritico usq² ad integrā
dissolutionē dēt galine ad pascēdū & depluma
bunt & renouāt plume post. & post renouatio
nez assent. dēt oībus leprosis ad comedenduz
ad renouādū eutē. Itē cū pinguedie defluente
inungat facies. & opabit illū idē. Ad palliādūz
lepraz. R. argēti tūni stagni ana funde. sūt post
misce. tere sup marmozē addē cōtū illa de mer
curio sublimato tere oīa fortif simul. & postea
pone i celario huīdo i nitro & fiet aqua. de q²
apone supz pustulas facta scarificatōe & dimit
ta² p diez. p² unga cu³ oleo de uitell' onor. & si
necessē tibi uī reitera op². q² renouat eutem. &
palliat lepram cū bono regie. Ad lepraz R. sta
phisagrie litargiri plū. husti euforbī ana. 3. iij.
succī gētiane succī bardane ana. 3. iij. olei de oli
nis ueteris. 3. ii. puluerizēt subtilissime & fiat
massa cū predcs post R. anabulā minorem &
caulez agrestē lapaciū acutū radices affodiloz
tere diligēter cū porci aſongie uetustissime. 3.
iij. & fortiter pistādo incorpozēt. cui addatur
massa supradicta. & fiat unguentū. Ultio adda
tur scamonee cocte subtilē puluerizate. 3. vi.
unge brachia circa pulsū in crurib² & mirabis
effectū. Dillula una ad modū cicez de ambra
sero sūpta ualeat ad leprā. q² int̄ oīa san. mūdifi
cat. Notandū q² i pustulis & rasca faciei multū
iuuat appositiō uētosaz cū scarificatōe i spatul²
Et post diē tertii appone sanguisugas. post in
unge cū unguētis precedetib² tñ p̄us purgatio
ne & balneo. Ad leprā uī aqua san. porci. auruz
potabile. Ellectuariū serpētuz b̄z doctrinaz ga
lienī i. xi. farmacoz. & aurū puz. Syrup² gal
laxatin² ad oēm spēm lepre opti^m serpiginem
ipe iginē scabiez stōm mūdificans & renes pur
gano R. mirabolanoz kebuloz & idoz aū. 3. x
epithi cuscute absinthi boraginiis radicis apū
maratri ana. 3. ii. prima sicca. xxv. passulaz sū
nucleis beliricoz liquiritie polipodi ana. 3. xii
tamarindoz cassiefi. ana. 3. ii. roxa uiol. 3. x. aū
2. i. inube sebestē ena. xv. oīa bu². usq² ad 2lū
ptionē tertie ptis. deinde collen². & dc collatu
ra eo² accipe libz. iiiij. & adde succi sumiterre

depurati libz. ii. succi horagis & succi scabiose
aū libz. i. zuehari. q. s. denf. 3. ii. cu³ tepida bis
uel ter i ebdomoda. Unguētū ad pustulas
faciei qd habuit m̄r Bernard² forestē in mōte
pesulano a quoddā pegrino & uidit effecetū. R.
33. al. granoz paradisi ga. iof. ana. 3. 5. sulfuris
uini. 3. i. 5. aſogie porci recētis. 3. iij. puluerizā
da pulueri. ent̄ & misce i modū unguenti. quo
ungat se de sero morphheat² seu leprosus. & de
mane latet se cū aq² decoc. cōis furfuris.

Explicit liber secundus.

i Nā hoc meo tertio deo auxiliāte de
egritudib² q² p̄prie mulierib² acci
dunt tractare itēdo. & q² mulieres
ut pluri^m sōt aīalia uēnosa. de mor
su aīalitz uenenosaz ñter tractabo. & postea
de quibusdā apātib² & de antrace. carbunculo
& fistulis. Et i hoc finie^t liber tertius. postea li
bz 4^m de febrib² ordinabo. qui erit ultim²
liber breuiari mei ad finē cui² sobrie & letō oī
potens deducat animo.

La^m p^m de cāis ipedientib² ḡceptionē.

Pincipiōs igit ab ipedimēto ḡceptionōis
audeo dicere q² ex multis & diversis
cāis i mulierib² ḡceptionē denega^t. ut
ex nimio fluxu mestruoz. & ex nimia retētione
eo². & ex spāte m̄ficiis seu uulue. & de unoquo
q² propriū ca^m ordinabo. uī. de nimia retētione
mestruoz. & de imoderato fluxu ipsorū. & de
spāte uulue. Qñq² ipedit̄ ḡceptionē p̄ nimia
m̄ficiis ḡstrictionē. q² nō pōt semp sciri nisi per
mulierē. q² mulier os m̄ficia tangēs digito qñq²
ipsuz os m̄ficia ita strictū iuenit ut digit² itro
miti nō possit. Et hoc est cā sterilitatis i ml̄tis
mulierib². pp hanc. n. ḡstrictionē oris m̄ficiis
spma nō pōt i trare matricē. nec ad ḡnionez uel
ḡceptionē facere. uī cure^t ut ifra dicā. Qñq²
sit mulier steril total². ut qñ bibit aquā decoc.
radicis filicis. & aquā i qua ferari extingunt
forficēs suas. uel supponūt sibi aliqd² supposi
toriū ḡceptionē ipedictēs. de qb² ifra tractabit̄
& hec sterilitas p medicinā nō curat. Qñq² ipe
dit̄ ḡceptionē sicut mulieres dicūt p facinora seu
maleficia facta illi mulieri. s² pluries & plurib²
accidit p artē nigromātie ut i pluribus uidi. &
huiusmōi sterilitas curationē nō recipit nisi p²
facinora tollāt. Qñz c̄t mulieres a pncipis ge
nerantib² & ḡponētibus efficiunt̄ steriles. aut

rōne etatis. q̄ iaz trāsuerūt. l. ānum uel serage
simū. t̄ huiusmōi sterilitas nō recipit curatōes
nec occipe p̄nt tales mulieres nisi forte diuino
miraculo. sicut p̄z de sc̄a elisabet. q̄ iā seragesi
mū; ānuz tr̄shens cū dñino spiramie peperit
beatus Johānēz baptista; t̄ de plurib⁹ alijs.
Conse aut̄ ḡfiales i mulierib⁹ conceptionem ipe
diēres sūt quatuor. s. distempantia caliditatis
frigiditatis siccitatis t̄ hūditatis. Nā ut dixit
ypo. i affo. q̄nta parti. Queccūqz fr̄ias t̄ den
sas m̄rices h̄nt nō sc̄ipiunt. Et queccūqz huīdas
h̄nt m̄rices nō sc̄ipiunt. extignit. n. in eis semē
Et q̄cūqz siccias matr̄ces h̄ntes nō sc̄ipiunt. i
digētia. n. nutrīmēti corrūpiūt semen. Et de his
quatuor qualitatibus i v̄tute excedētib⁹ ex^m
i hunc modū possim⁹ colligere. Spma uiri
ē sicut artifex. Et sperma mulieris ē sicut mā i
creatiōe. Unde quicadmodū agricola i agro
suo granū semiat. eodēmō t̄ uir i muliere semi
uat. semē suū. si itaqz granū tuū i locis frigidis
semis sicut sūt plures p̄tes siccias uel alamanie.
uel q̄n̄ n̄x t̄ glacies sūt i terra t̄ i locis illis uo
lueris semiare nō germinabit nec fructū faciet
hoc mō semē a te semiatuz ibidē ppnimia; fr̄i
tatez extingueſ. t̄ mor̄ificabit. t̄ v̄tus ipsius
semis enichilabit. t̄ nō faciet ad ḡnōnez. Idez
dico de hūditate nimia. Uerbigrā si sc̄inaue
ris granū i palude tanta ē ibi hūditas q̄ v̄tus
q̄ ē in se. ibidē nō p̄t oriri. Eodēmō attingit in
muliere h̄ntē matricē nimis huīdas naturalit
uel accidit ut accidit meretricib⁹. q̄ tota die
coheuit. t̄ h̄nt matricē humidā i eis. n. nō īt ge
neratio. Eodēmō de calitate nimia. ut si i ethio
pia uel saltē i dieb⁹ canicularib⁹ seiaueris. tā
ta est terre caliditas t̄ ariditas. q̄ v̄tus semis
ibi adurit t̄ suffocat. Simile ex^m accidit de ni
mia siccitate. ut si semia ueris granū uel aliquā
tale i barena maris. tāta ē ibi siccitas q̄d granū
ibi nasci nō p̄t. ita potes dicere de muliere ha
bente matricē nimis siccā. O; ergo si matrix i
aliq̄ istaz q̄tuor qualitatū distēpata. fuerit q̄
ad tempamentū reducat cū reb⁹ t̄ medicamī
bus sicut inferi⁹ dicā. Fr̄itas nimia i cā esse co
gnoscit. q̄ mulier senit fr̄itatem circa latera t̄
renes t̄ m̄fices. t̄ uria ē tenuis t̄ alba. az t̄ q̄n̄
mediocrit̄ spissa. t̄ oīa f̄ra nocēt. t̄ cal'a prosūt
hūditas v̄o in cā esse cognoscit ex pingui uel
mediocri corporis dispōe. ex mestruis exētib⁹
cū mucilagib⁹. t̄ ēt q̄z circa p̄n^m t̄ finē mestruo
ruz mulier quoddā uiscosū t̄ aquosā emittit.

urina alba spissa. t̄ q̄n̄ lactea ap̄ 23. Adest etiā
friditas t̄ grauedo m̄fices. t̄ uulue. t̄ dolor cir
ca latera t̄ renes. Pluria v̄o calitas seu siccit
as manifestat p̄ exētia urina citrina uel subei
trina tenuis cū athomis lactis. Adest sitis oris
amaritudo. t̄ q̄n̄ toti⁹ corporis macilētia t̄ ex
ecatio. paucitas mestruoz. t̄ q̄n̄ aliqua res ex
tenuas corp⁹ precessit sicut sūt uigilie nimis
icinnia. labor angustia acuta se. t̄ similia. Et hu
iūsmodi mulieres q̄ naturalit ad huīsmodi
macilētis sunt disposite raro t̄ cū difficultate
ad tēpamentū redēt t̄ sc̄ipere p̄nt. Quando
qz ēt impedit̄ conceptione uirū ut si spma i p̄
fuerit nimis cal'm q̄ sc̄itur p̄ mulierē. qz q̄t ta
le spma i matrice emittit sentitus cal'm quasi
adureno. Ali quando sentit̄ nimis fr̄m t̄ quasi
ad modū glatiae in uiliu i mulieris aut p̄nīnia
lubricitate statim emitit̄ uir cū muliere spma
incōtinēti lubricuz t̄ aquosuz t̄ isti tales nō ge
nerat. oportet. n. q̄d spma facies ad conceptionez
sit odensatū t̄ spissū t̄ in quatuor q̄litatib⁹ tē
peratū. Item q̄n̄ uir h̄z uirgaz tortuosū seu cur
taz t̄ curvata nō generat. q̄ nō p̄t sperma suū
recte i matricē proboscere t̄ sic nō generat. Itē
nota q̄ dicit ph̄is in libro de animalib⁹ q̄ spma
pueri t̄ ebri t̄ multū cohētis nō facit ad ḡna
tionez. Itē nota sicut dicit Alnicena sperma
uiri est sicut artifex t̄ spma mulieris ē sicut mā
i creandis infantib⁹. Et sicut uidem⁹ in pauco
fermento q̄d magnā pastē partē fermentat t̄ ele
uat. Eodēmō ē de spermate uiri q̄n̄ cū spmate
mulieris miscet. plus enīz ejicit una mulier de
spmate quā faceret. x. uiri. Et istud modicum
sperma uiri. q̄d cur illo spermate multo mulie
ris miscet ē sicut fermentū i pasta positū ut di
ctū ē. Et si obiceres tra me forte q̄ mulieres
nō spmatizant. dico q̄ uerū est q̄ illud q̄d emittit
mulier nō ē uerū spma. sed p̄t dici q̄d ē san.
mestruosus de albatris. t̄ sic habes q̄d nomē
spmatiū dicit̄ de duob⁹ spmatibus per cōitatē
nomis tm̄ t̄ uniuoce. Probatio sterilitatis i
uiro uel muliere hoc mō p̄t fieri. accipiat qlz
eorum granū frumenti ordū t̄ fabaruz ana. viii. t̄
qlilibz eoꝝ madefaciat sua grana ex urina pro
pria. t̄ seminet qlilibz eorum separatim t̄ per
se grana sua in aliqua grusta in qua sit de terra
ad sufficientiam ut ibidem nasci possint. t̄ qui
libet eoꝝ quolibet manc ex urina propria gru
staz suā aspergat. t̄ sic per. viii. uel decē dics ut
ampli⁹ fiat. t̄ dimittant̄ p̄dicte graste sic q̄su

per eas non pluat. et grana que nascen^t significant q^d ex pte illius nō ē sterilitas. Aliud ad idz si sperma uiri uel mulieris sup uas plenū aqua phicat illō q^d supernatauerit significat isto sterilitatē esse. q^d vō ad profūdūz iuerit significat illū uel illaz posse generare uel concipere. Aliud melius signūz quod possit hēri a muliere utrum possit concipere. uel non est q^d facias illud q^d dicit ypo. ist affer. qntē par. mulieri si uis scire tce. et si nō cōcepit copias eaz ne stimētis et suffumiga ex aromatib^z per iſerioz et si odorez p er nares et os senserit. Scias q^d nō ppter se. non cōcepit. est ergo culpa uiri. Et hec suffūgatio b̄ mō debz fieri sedeat mulier in scāpno pforato nu lo culo. et sit bene in data uestimentis plurib^z. et supra oēs panos suos sit cincta et fortiter stricta cu cingulo uel fascia sic q^d sum^r ab iſeriori pte ueniēs per os et nares ei^z accedere nō possit. Et tūc p embotū sumuz ab huiusmōi aromatib^z supra carbones positis i uulua recipiat. sicut sūt laudanū. storax et lamita lignāl. muscus abra. et huiusmōi. Et si huiusmōi sumū p corp^r suū trāsire senserit et ad nares deuenire. scias q^d ex pte huius mulieris nō impedit cōceptio. s^r poti^r ex pte uiri. Si vō dictū sumū ad nares suas pullomō sēserit deuenire. scias q^d a culpa eius procedit sterilitas. Itē nota q^d si oleuz mūdatū ponat i uulua; et odor ei^z ad nares p corp^r penetret signū ē q^d a muliere sterilitas nō pcedit. et cōuerso.

Si itaq; i muliere ipedia^r cōceptio pp nimia mestruoz retētionē. uel pp eoz imoderatum exitū. uel pp apā matricis. puocen^r uel stringā tur mestrua. uel curet a ā matricis fm q^d in p prius dicef caplio. Qd si pp nimiaz frigiditez cōceptio impedia^r. hoc mō curet. circa finez reuolutio lune mestruoz cursu cōpletō mulier circa horā m̄ritualē stuphā i ret. i qua matris filia malu. bis malua rose. Junipas. pitaria mē tastruz. frondes lauri mirtus pulegiū camo. sauia. pinpinella. mēta. maiorana folia citri. basilicon. et alia odorifera apponāt. et in aqua bu liant. et in iōa aqua rūpatur. ampula oleo lauri no muscelino uel camomeilio plena et ibi bal neetur et stuphet. In. iiii. die fiat scarificatio p^r eaz ribias. et extrahat sang. Si tñ hu. fri. in cā fuerit pns debent purgari cu theodoricon. uel cu benedicta. uel cu pillulis sine quib^z esse no lo et similib^z. Postea pdictā stuphā intrare dz et cu exiuerit balneū sumat de diamargariton

uel de muscate ad cōtitatē nūcis cu uino odo riferō. uel de isto electuario ad hoc optio. B. spice nūcismuscate gariof. zedoarie. galāge pi peris lon. roxa. stora. calamite. aliptē muscate ana de oībus ptes equales radicis bistorte ad pond^r oīum. officie cu melle dispumato. et aro matizē cu musco. et oī die mane et sero sumat de hoc electuario ad cōtitatē nūcis cu uino odorifero. oī die balneēt uīqz ad. x. dies i p̄dicto bal. et de p̄dicto electuario sumat. et uul uiam suaz cu aq̄ dicta bñ lauet. Deinde suffumiga ipsaz uuluaz cu laudano. thure. xiloaloe. storace. ambra alipta xilobalsamo et similib^z et statiz supponat sibi suppositoriū factū ex magna trifera. uel esdra cu puluere olibani et oīo laurino uel muscelio isit effectis. et ipsuz suppositoriū p totaz diē in uulua teneat renouando quolib^z die ipsuz. In nocte vō iſi uel aliud teneat i uulua. B. nūcis muscate storacis calamite alipta. gari. musci lignialoes puluerizē. et cuz aq̄ ro. officiant. et suppositoriū ex his iformat et ipsū p noctez totā teneat. uel fiat sacul^r ex sūtilissima pecia pāni lini i mōz digiti. et impleat p̄dictō pul. et i uulua p totā noctē teneat. In die vō p̄dictū suppositoriū teneat in uulua q^d supradictū ē. et utat balneo dicto supra. et electuario ibi dcō et hec sufficiat p x. dies. Suffi miget. se et qñqz ex aq̄ decoc. pulegy bistorte. laudāi et olibani. In. x. vō die et nō aī i hora matutinali uir su^r accedit ad eaz uīd ut coheat cu ea tangēdo ea i mamilia et p corp^r cu maxia amiditate et desiderio. p̄dicta tñ oīa a muliere usqz ad. x. diez fieri debet quolib^z die. et ante coitū nō debent. et uir illis dieb^z a coitu abstineat. ut tūc tēporis sit magis auid^r ad coitū. et illis dieb^z utat aliquo electuario calo augūmatino spūnati ut diastinci diaispinaton et ellectuaria supseri. itret et qñz stuphā predictam.

Qd si pp nimia huīditatē mīfīcis cōceptio i pediat (si nibil astiterit) p. vii. dies aī mestrua purgeat cu benedicta paulio. theodoricon empi con yeralogodion et silib^z. Itē utat isto syr^r ante purgationē optimo contra conceptionis spedimentuz pp frigiditatē et huīditatē factaz B. sauia. calameti cāpestris et fluvialis ameos. squināti ana. 3. 5. anisi seniculi ana. 3. i. buliat in sufficeti quātitate aque usque ad cōsumptionē medietatis et fiat ex colatura syrup^r addendo mellis spūnati. q. s. de his de trifera magna cu diagredio l'gith. et mercuriali tritis et cōmixtis

supponat oī sero. et utaē bal. et suffumigis su
pradicis et suppositoris et electuaris suprad
etis fm doctrinā supi traditā. et hoc p. xii. faci
at dies. Deinde cū uiro coeat. Et si nimis pī
guis fuerit mulier. Inīagaf exercitiuz. et dieta
ca. et sicca. panē duꝝ comedat. et uī forte bibat
nō iaceat i lecto. et huiusmōi corp̄ extenuati
bus utaē. Suppositoria exiccātia hant. sicut
ē istud qđ sit de colloqntida et thure cuꝝ uino
mixtis. et fiat suppositoriū. ul' istō suppositoriū
ad R exptū fiat et suppōat. R. colloqntō. aluīs
gith. castorei. mire galbani. piperis. calamite.
opponacis ana. 3. i. musci. ambre ana. 3. 5. omia
puluer. zēnt et conficiant cū uino recenti. et fiat
suppositoriū in modū glandis et supponat per
totam noctē quia miromō iuuat ad cceptōez.
Mulier que ppter nimiaz hūditattē ul' pin
guedinē concipere nō pōt. utatur etiā diacoro
diamargariton. et electuaris calis supradictis.
Et si prima nice non ccepit mulier factis oīb
supradictis. Ellio tēpore adueniēte mestruoz
mondificent iteruz mestrua. et fiat omia pdcā
secunduz predictuz ordinem et hoc bis uel ter
fiat si fuerit opportunitū. Qd si i calitate ul' sic
eitate fuerit distēpantia. s. i muliere ipedīcēt cō
ceptionē. purget p̄io hūoz (si in ea fuerit) cuꝝ
medicīa ouenieti. deinde mulier stret bal. aque
cale simplicis oī nocte in quo balneet se. et ibi
pap̄ moret. et i exitu triferā magna recipiat cū
uino lymphato. et oī sero suffumigēt matrix cū
aq̄ decoc. uiolaz. brāce ursine. pitarie ros. et pu
legu. et suppositoriū ex ipa magna trifera et oli
banō sibi supponat. uel suppositoriū istō mira
bile ad ipedimentū cceptōis. R. sileris mōta
ni puluerizati. 3. ii. coaguli leporis. 3. quartū cō
fice cū melle dispumato et oleo muscelio l' lau
rino et p dīc et noctē usqz ad matutinū suppona
tur et extrahat. et coheat tūc. Itē suppositoriū
factū solū ex stercore leporis. et melle siml'mix
tis suppositoriū miromō cceptō adiuuat. Et a
salsis et acutis oīo abstineat. uīnū odoriferū et
lymphatuꝝ bibat et téperata et huīda dieta uta
tur. Itē uīnū decoc. uisci qrcini i potu datum
uz ad cceptō. et sil' uī musci. Itē os de coz
de cerui. seratura eboris circa finē mestruoz i
potu data iuuat ad cceptō. Itē urina ele
phantis potata uz. Itē testiculi gallop et por
cini arefacti et comestri iuuat ad cceptōez. Qui
daz dant semē siseleos pecudib fridio: et diez
q̄ facit multiplicare fetū in eis. Item radix bi

storze trita. et cū coagulo leporis. et uīno mixto
iposita data ea nocte qua ad mulierē uir acce
dere iuuat ad cceptōdum mirabilē. Crispelle
iuuātes ad cceptēndū R. radicū brance ursine
arthemisie. enule. pigami herbe uenti saluie
oīum uiridiū ana parte. i. radicis histore q̄tuꝝ
de oībus farine subtilissime. et uitelox ouoruz
q. s. fac crispellas. et cuꝝ adipe uel lardo frige
eas. et cū melle comedat ex eis. v. uel. vii. i ma
ne uel q̄ meli fiat ex eis placētula sub prunis
ardētib. et dc̄. Suppositoriū mirabile ad
iuuātes ad cceptō R. spice. croci. mast. mirre
gallie castorei. meliloti cordumeni. yreos. bde
ly an. 3. quartū cōficiant cū adipe anseris uitell'
ouoz et oleo laurio. uel muscelino. uel cū oleo
de litio. qđ sufficit et supponat i lana pcedenti
bus phus bal. et ablutiōib p̄dictis. et quiolz die
renouēt. Ellio expr̄tū ad idc. Aleū optime
mundet et i oīo ro. ul' fissamō buliat quoqz
disoluat. et recedat ab eo huīditas et aquositas
dein terat et iuoluat i lana et suppōat. qz miro
mō iuuat ad cceptēndū. Liciniū ut mulier non
cōcipiat nisi masculos R. gallie galbani. 3. iii.
laudā. 3. i. 5. storacis ligde. 3. ii. spice. 3. i. suci
mīcarie felī gati. q. s. cōfice et i lana suida iuol
uat. et precedēte balneo et usū predictoz suppo
nat p noctē. et hora matutina extrahat et cuꝝ ea
coheat. Ellio pessariū ut mulier nō cōcipiat nisi
masculos R. cere melis butiri medulle ceruie
olei ro. an. 3. ii. croci cassiel. cinamomi ysopi an
3. i. mirre storacis aloes trebētine calamēti adi
pis pulini et anserini fenugreci farine uolatilis
an. 3. iii. musci grana. vi. fiat ex oīb pessariū. et
i uīluua usqz ad horā coit retineat. Item nota
qđ dicit phus in libro de aīalib qđ spma faci
ens ad gñonez masculi descēdit p testiculū dex
trū. p testiculū vō sinistrū descēdit spma faciēs
ad gñone semie. Unde quedā dñā apud neapo
lim dixit mihi. q̄ pp hoc qñ itēdebat ipregnā
ri in ipso coitu. qum coibat cuꝝ uiro suo liga
bat cū quadā cordula testiculū sinistrū nīri sui
ppe locū ubi pēdebat. et ipa masculos semper
cōpiebat. Unguētuz optimū ad cceptōez
et ad oīs matricis occasiones. et ad mestrua p
uocanda. Et ē pbatum a quad regina nomē
cleopatra ad oīa supradicta R. mellis dispū
ti fialaz uīaz adipis uituli et uīlpis olei lentisci
et laurini ana. 3. ii. butiri. 3. iii. adipis ursi et ce
re ana lbz. i. succi arthemisie fialam. i. bec omīa
p̄dicta iūl dissoluat et buliant. et adde galbani

trebetine ann. 3. i. 33. al. coquibz. 3. ii. thuris. 3. i.
5. mirre mast. cassie ann. 3. ii. spice. xilobalsami
ana. 3. i. ameos radicis yreos ana. 3. ii. iusqam
ysopi pulegij. epithi agarici stora. calamite se.
petro. dauci. carui maratri. anexi ann. 3. i. omia
i subtilissimuz pulue. redacta pdictis rebz ad
dant. et hoc unguetum i tuae figuli modo serue
tur et precedente usu bal. mittat i uulua cu lana
succida i eo inticta et supponat. qz pbatum est
ad oia supradicta. Itē carnes leporine assate su
pra carbones et torrefacē. et coagulū leporio cu
uino miromō iuuant ad ɔcipiendā. Qz si pp
ɔstrictionē matricis mulier ɔcipere nō pōt. q
q supradictā signa cognoscit. ter i die. s. mane me
ridie et sero abluit se cu aqua decoct. maluaruz
pitarie brācc ursine. uiol. 33. fenugreci et sil'ium
o um ɔtusoz. postea maluae uel radice brāce
ur. cu medula ceruina uel uitulina tritis suppo
nat cu digito qlitercūqz pōt in uulua. Ellid ad
ide sansucū et radix brāce ursine terant iasiml
et supponat. Itē malua et ruta trita cu sepo ua
cino et supposita miromō uiz. uel solū sepum na
cinuz uel medula uacina. uel ceruina cum lana
succida supponat. post hec si fuerit clargatus
o uulue fiant hal. et utat suppositoruz et elec
tuaruz supradictis et sic ɔcipiet. Qz si solūm
mō in loco ubi dī esse uulua sit unū paruuz fo
ramē. et qd uix punta uni fusi itrare possz qd
uidi i quadā puella bonorie Itē incidatur ut
ampliet uulua cu rasoio ɔdecent p manū ciru
gici probi. et postea ɔsolidet ut vulnera cetera
Et hec de ipedimento ɔceptionis ad presens
dicta sufficiant.

Deditio nota ulti^m et utile experimentuz
ut mulier ɔcipiat et est ualde leue. et si
huiusmōi ipedimentū ɔceptionis pp
fram cām uel huīdaz esse cognoscit. Accipiāt
herbe calide sicut sūt saūia laur^r flores camo.
melilotū sansuc^r. basilicon. matrissilua. herba
palesis. folia citri et huiusmōi herbe aromaticē
et calide. et i aq̄ buliāt i aliquo uase bñ obuira
to sic q̄ nō possit alijs uapor ab ipso exire nisi
q̄ canā unā i medio perforatā. cui caput unuz
i uase pdicto collocef et aliud caput illi cane
i uulua multeris teneat. sic q̄ ille sum̄ tota no
cte in uulua intret. et mulier sup dormiat. deīn
post matutinū coheat cu uiro suo. qz mirabilē
iuuat ad ɔcipiendū. Et si fuerit cā cala ipediō
ɔceptionē. fiat idē suffumigū ex aq̄ decoct. uio

lap uel rosa. simpbiti et sil'ium. Suppositoruz
ex stercore uulpis leporis et coagulis eoz. et ex
selib^r ipoz. et ex felle et stercore gazelli et ex fel
le leonis. si ex illis oibus uel aliquo pdicto
rū cu p̄llulis sp̄cz aromaticaꝝ et oleo laurino
uel muscelino fiat suppositorū miromō adiu
uat ɔceptionē si supponat. Potio pbata ut
mulier ɔcipiat et si per plures dños sterilis ste
terit et depēditas restaurat carnes. et uigorem
aie ho^m facit R. uistaginis porri uitis albe an
nodos sinceros uel pugilos singulos meliloti
betonice pinpinelle. arithemisie. quercale maio
ris et minoris lingue ceruie milefoli. caprifoli
uiol. craſtule saluie. agrimonie. ysopi. omnibus
uiridiū ana fasculū. i. p̄ peris grana. c. cimini. 3.
ii. garios. cinamomi. nardi galāge. nucismus.
33. costi ana. 3. ii. ɔfice sic. nodos uistragis porri
et uitis albe bñ ablutos cu herbis pdictis i ni
no albo bono per duos iacere dies dimittas.
terria vo die usqz quo tertia pars dicti uini re
maneat coquāt. et optime collenē et collature
adde mellis dispumati. q. s. et postea pulucrez
pdictaz sp̄cz superasperge. et siuat de eo mane
meridie et sero mediū ciatuze cu tantūdem uini
limphati mixti. Ut mulier ɔcipiat lanā succidā
i lacte asine itingat et sup ūblicū cā liget. postea
uulue. factuz de testiculis uerris cu decoct. bi
storte. et aquā gario. bibat cu uadit dormituz.
et hoc post purgationē mestruoz faciat. posica
cu uiro coheat et ɔcipiet pbatuze. Ellid R.
saluie. ysopi. rute ana. M. i. terat et fac ex illis
suppositorū. et teneat a multere in uulua p tres
dies et noctes qualibz die et nocte renouādo di
ctum suppositorū. deīn extirpet uirga cu testi
culis a lepoze. et excētetur i furno ul' alibi et pul
uerizenē. et de illa pul. sumat quātū capit testa
uni auelane cu ciato uno uini calidi. i sero qñ
intrat lectū. In quarta die silz i matutinis ac
cedat uir ad multerē et ɔcipiet. Balneū optimū
R. arithemisie. rosmari. pulegij calameti. ori
gani. et ibi balneet p duos aut tres dies. et i exi
tu bal. sumat magne trifere cu pdcō uino. 3. iii.
deinde terat calamētuz recēs et cu melle et coa
gullo leporis ɔfectis inuoluat i pecia lini subti
lissima. et i modū digitū supponat i uulua. et te
neat p duos dies ibi. postea coheat cu uiro et ē
exptū. Itē fel. anseris domestici et iuuenis cu
succo prassi et policarie et pitarie imixtuze cu bō
bace i eo inticto supponat i uulua usqz ad ho
raz matutinalē. et tūc coheat. qz mirabile ē. Ut

ziber

mulier accipiat mēricez ceruic sup carbones as-
fataz comedat pbatū ē. Itē sterco leporis sup
positū cū coagulo ei⁹ uel comestuz mirabile ē.
Betonica fomiētata mērici. ⁊ affecta cū melle us-
qz ad accipiendū uz. ⁊ fil'z solina. Aliō ad idem
R. betonice. ȝ. vi. spēz aromaticaz tm̄. deinde
adde histortā. qz iūnat retētiōi mēricis.

La^m. 2^m. de signis ī pregnatiōis. et utruis mu
lser occēperit masculū an nō.

Igna conceptionis sūt hec mestrua non
curūt sūm solituꝝ cursuꝝ s̄z minorant̄. et
de eis q̄si n̄bil emittit̄. et nō appetunt
quēadmodū ante q̄n̄z appetebāt. ideo appetit̄
deuastat̄ et minorat̄. et q̄n̄z appetunt carbones
ruffos cretā albā et similia cibaria. mamille s̄t
duriores solito. et tūr sentit i coitu uulua su
gentē v̄gaz suam. et spina a m̄rice nō egredit̄. et
mulier sentit os matricis clausuꝝ et iunctum
ualde. Nā ut dicit ypo. i conceptione tm̄ claudit̄
et stringit̄ matricis os. q̄ et dumeta acus uir in
trare possit. Itē pōt sciri si mulier concepit aut
nō. hoc mō sūm ypo. i affo. q̄nte parti. dicentez.
Mulieri si uis scire si concepit q̄n̄ dormitura est
melicratū da bibere. et si quidē tortiones circa
umblicū seu uētrez habuerit. scias q̄ concepit. si
nō. nō concepit. Melicratū enī fit ex una parte
uini. et alia que cū melle decoctis. Itē dicit. A.
q̄ urin i ipregnantibꝝ spissa app̄t p̄ retētionē
supfluitatuꝝ. et appet i ea quoddā p̄n̄d sicut
cotum carpinatū i fundo urine residens. Si
uis scire si mulier feminā uel masculū conceperit
exprimi facias unam uel duas guttas lactis a
maillis eius supra a i qd specuū uel ensez. uel
supra unguez. uel supra aliud corp̄ simile niti
duꝝ. et si illud lac diffudit se et lubricat p̄ specu
luꝝ uel ensē scias q̄ feminā concepit. Si v̄o coad
unāt uel coagulaat simul ipsa gutta lactis scias
fetū esse masculū. pbatū est. Itē si mulier ma
sculū concepit bñ collocata ē. et leuis ad motū. et
uentus ei erit rotund⁹. et plus pendet ad dex
tru; lat⁹ cō ad sinistrū. quia ut ait ypo. in affo.
Masculi qđez i dextro. femine v̄o in sinistris.
zc. Itē pregnas de masculo citi sentit i uētre
moruꝝ i fanteꝝ. Itē nota sicut dicit ypo. i affo.
Si lac fluit ex maillis mulier hñtinꝝ fetuꝝ in
utero. et ip̄e mai le lubricat sig⁹ manifestū est
fetuꝝ nō esse sanū. Si v̄o dure fuerint scias fe
tuꝝ esse sanum.

Lc^m.3^m.dc regimie pregnatiu^z. z de ſuat.

one embrionis. & de cuncta abortu.

Regnates oportet regimie præfueri
ad hoc ut fetus suos custodiatis sanos
et non abortiantur. Propter quod sunt ingete et re-
quie. et caueat sibi a superfluo motu. et saltu. et la-
boru. causa. percussione. pedum elevatiōe a nimia re-
pletiōe cibi et potus. a coitu caueat. quod cum pueris
iram tristitias. et timores eunt. Omne acutum et
amor sicut capaz. enulā. marubiū. absintius
abortantur: si in ipsi erucaz. ruta. oliu. iuniperu.
ras. apio. aleu. crudu. cepe et silia. quod cum plus
pueris fugiantur. Et si huius fugient oīa provocatio me-
struū. de quibus in casu dicas proprio. In primis
quibus in mensib. et a. viij. mense antea a floraria et far-
matia oīo abstinere. In pueris enim ligamenta. que
cotilidones appellantur. quibus ligatur fetus in utero
sunt molia et debilia. ut puta de saui. creata ideo
quod facile rumpuntur. procedente vero tempore indurantur. et
rursum in fine mollificantur per maiorem ebullitionem
quod fit in feru. ut per quod in ligamentis fructuum. quod in pueris
et quolibet levi uento molestantur. et de facili ca-
dunt a quolibet uento tacti. Similiter est de fetu.
Nam si in primis. scilicet in primis quatuor mensib. fa-
ceres fibrobothomiā uel farmaciā dare. subtra-
heres nutrimentū fetus. et debilitates ligamenta
retinēta fetus cum adhuc non sint indurata nec
fortia bē. et sic mulier possit abortire. In. v. vero
mense et. vi. si fuerit multum necesse potest uti me-
dicamentis leui uel floraria minoratiua. quod tunc ligam-
enta fetus fortia et robusta sunt sicut simile ex
empliis de fructibus posui. et in his oīibus temporib.
mulier cui lumen mestruū emittrit cum mestruis
cedant in nutrimentis fetus. Itex in viij. mense
uel antea non in duas per fibrobothomiā uel farma-
ciā tunc. non fetus est propter maturationem. sicut di-
xi de fructibus. et tunc plurimo indiget nutrimento
quod pro modica cibi subtractiōe nutrimenti. potest
mulier abortire. et preceps fibrobothomiā uel farma-
ciā in predictis temporib. nullum facere debe-
mus ad observationē fetus. Et debes scire quod
fetus in utero non comedit neque bibit per os. neque
egerit per anū. nec mitigetur per vgas quod si hoc ficeret
iam impleret totū corpus matricis sive matris
stercoribus et urina suis. et ideo natura sagax
qui non deficit in necessariis et etiam sufficiens
in omni eo quo indiget ordinavit quod fetus suū
nutrimentū competens cibi atraheret inde. Si
uero per fibrobothomiam uel farmaciā subtracta
beret nutrimentū fetus in viij. mense. uel si non inueniat
nutrimentū sibi sufficiens utputa. quia inī nimis

ieunat. uel affligeret labore febre uel tenasmonē t
huiusmōi. tunc fetus posset calcitrare. et si tūc
emegeret uiuus quodāmō ad uitā posset con
ualescere. Si uero tunc in ipso mense. vii. nō
emegerit nec exierit debilitatē ualde in ipso
motu. ut si in. viii. mense exeat cōtingit ipsum
desficere. Si uero. viii. mēse nō exeat tm̄ coro
borat in utero t fortificat v̄tus ei⁹. ut post ea
eriens in. viii. mēse fetus uiuere possit. Et hec
ē ratio quare si fetus in. viii. mēse emitit nō ui
uit. Uti oꝝ pgnantes cibis bonis laudabilibus
t nutrītibus t uinū odoriferū bibant. utanē
electuarijs cōfortatiſ ſicut ē electuariū de mar
garitis qđ cōpetit p dominab⁹ dīnitib⁹ q̄ ipm
habere poſſunt. qđ ſic fit. R. margaritaꝝ pfora
tarū piretri an. 3. i. 3. i. i. maf. an. 3. iii. zedoarie
doronici ſe. apy cassiel. cardamomi nucismus
cate macis cinamomi an. 3. ii. been al. t ru. pipis
macropiperis an. 3. iii. cimini. 3. ii. 3. i. bari. q. s.
def cū uino odorifero mane t ſero ad cōtitatē
nucis. rectificat eim dispōneꝝ matricis t ſtōaci
pregnatiū mirabil'r. Itē ppter pditionē appeti
tus ipsarū ſumāt ſyrupū malorū granatorū cō
dituz cū nucemuscata. lignoal. t ſimilib⁹. Hal
nas edos ſturnos pdices t huiusmōi cū uino
odorifero t agresta coquinata. t in paſtella pa
rata cōedant. t desup pul. cinamomi gariosi. t
ſpice aspergat. t cetera que i caplo de defectu
appetitus diximus. pnt ſpetit ſiant. Et aliqđ
de ep̄lis ſtōachū cōfortatib⁹ ibi dictis ſtōacho
apliceſ. uel iſtud c̄plastz ſtōachuz miromō cō
fortans. R. cidonioꝝ daſtilloꝝ al. an. pte unā
ſe. apy anisi ſeniculi cimini carui ameo. calami
aromatici mēte ſicce cinamomi zinzi. an. pte. 5.
tere oia. t in uino odorifero buliat. t uinu; illđ
in potu tribuat. t oia predicta trita ſupra ſtōa
chuz appōantur. gauentositatē t inflationē ſto
macho tollit t appetitū cōfortat. Et ſi pregnā
appetit ruffos. idest lapides carbōes t ſimilia
cureſ ut in pprio cap⁹ dictū ē. Qđ ſi pregnā
ti mestrua ſupuenerit mittat i bal. ex ſtipticis
rebus facto. t emplaſtra cōſtr etiua ſibi ſupra
pectinē apponantur. t cetera q̄ in caplo. de me
ſtruoz ſtrictiō dicam fiant remedia. Qđ
ſi pedes eorū inflētur uinguātur ð chimoleq̄ tē
perata cū aceto in quib⁹ decoquat citrū. t c̄pla
ſtretur cū foliis caulinum uel ex aneto cū aceto

Qđ ſi nimius fluxus uētris ſupuenerit uel
tenasmon uel nimius fluxus ſan. cureſ ut dictū
eſt in ppris capitulis. ſit eim qñz aborsus ex

tenasmonē t ex fe. acuta t plurib⁹ eliis de cau
ſis dictis ſupra in quib⁹ oībus pnt poſſumus
preſeruatiōe utendū eſt. Qđ ſi fet⁹ in utero
mortuus ſit extraſec ſecūduz q̄ dicemus infe
rius. Qđ ſi violentia ponderis ſalt⁹ uel cla
moris uel percussionis ſupra dorſum t uentrē t
ſilia ſint cauſa aborsus. t nuadū fetus ſit mor
tuus. qđ ex motu infantis ppndit ſtiffumige
tur cū ſtipticis in qbus nō ē aromaticus odor
t in eis balneef t ex aqua ipſoꝝ lauet uileaz.
Et hec ſunt ſicut galle lentes balau. cortex ma
ligranati ſimphitum alumina fass ſgalicus radis.
filicis antimoniuſ ſumac granū rifi radix cōſoli
de t ſil'ia in aqua pluiali ſcocta. Itē ad cōſer
uationē ēbrionis t canellā ne mulier abortiat
ſim. Atū. detur in potu aqua radicis cum oleo
de kerua uel decoct. albase uel fenugreci cum
oleo pdicto. Item fiat cliftere ad cōſueruatio
nē ēbrionis t ad uentositatē expellendū. R. ori
gani ſauine ſmeos ramoꝝ aneti florū. camo. t
rute. albase fenugreci ana pte. i. coquātur in tri
bus libz. aque quoisqz ad unaz reddeant ad
dito oleo ſſamino laurino pulegino muſcelio.
t camo. t p c. iſtere iniciat. Experimentū magi.
mei ad lubricitatē hūidā matricis nec mulierē
pmittit abortire. Inteniatur colognida cāpe
ſtris integrā t in medio cōcauet. deinde ipleat
ex oleo de lilio t obtureſ bene cuz pasta. dein
ſup primas ponat ardētes t bul' tribus bulito
nib⁹. dein cū pellario uel lana ſuccida i eo itin
era predictū oleū i tuuluā iniciat tepidū. Qđ
ſi colognidā integrā hēre nō poteris cuz cor
tice pulpā colognide hēto. t cū pdicto oleo
de lilio miſta in uafe ſiguli optime cuz pasta uel
creta ſigilato parū bul. t fac ut ſupra dictū eſt.
de dicto oleo. Pefſariū optimū ad idē. R. bde
lii armoniaci nigelle ana. 3. 5. ſpice maf. croci
mire galie muſcate caſtorei zedoarie cardamo
mi ma. mi. muſci ſpody an. 3. ii. confice cū oleo
nardino aut adipe anſeris t in lana rudi inuol
uātur t ſupponatur poſt mundificationeſ uel
fiat ex omnibus ſupradictis ſuppositorium t
ſupponatur. Itēz dñisuz. Electuariū letificās
in capitulo de nō ualentibus coire dictū. dein
de been al. t ru. zedoaria t huiusmōi comesta.
miromodo ualent ad cōſeruandum ſerum in
uentre. Itēz ſi lauet ſepe ſe ex aqua decoct. flo
rum camo. ameos t aneti t balncent ſe ipſas
quandoqz illa aqua multum ualet ad cōſerua
tionem embrionis.

Liber

*stat sm Amati
os. formentis
ffero deusta
et puluerata
ventre et ren
ta et aculo de*
Dicitio quedā mulieres sunt q̄ abor-
tiunt et nō possunt fetus suos continere.
Halet multū si mulier p̄sū suffumiget
en filato p̄sū cocto. deinde accipiāt grassilum
galine et pelicula illaz que ē in ipsa. ubi stat ei
bus discutiat et lauet eā. et decoquat parū i p̄sū
nis et comedat. et hoc faciat p̄ plures dies quia
nō abortiet p̄batum est. Et ego facio dictas p̄
liculas puluerizari et do. Pul. spoly sci pentuz
datus ad quātitatem. 3. i. halet.

LIII. 2^m. de difficultate pariēdi et aleuiatōe pt̄

Unt q̄ olures mulieres. que cū maxi-
ma difficultate pariūt. sicut mulieres
ultra modū pingues. aut debiles aut
timide aut habētes uulua pūa aut stricta ualō
aut si ibi est apā. uel si fetus ē nimis magnus.
aut nimis grossus. aut dropicus aut maximus
habet caput aut duo capita. aut mōstrū. aut si
sunt plures aut si fetus sit mortu² in utero. aut
si fetus nō exit naturalē sicut o^z et d^z exire. De-
bet ei; fetus exire naturalē hoc mō. s. in p̄sū ca-
put emitat et manus eius cosse extense debent
ēc. et qñz emitit p̄us pedes extensos et nō distor-
tos. et isti egressus naturales sunt. Alii autem
egressus qualitercūqz preter p̄dictos duos mo-
dos exeat. sunt in naturales. et p̄ternaturā oīo.
Luz igīt mulier difficulter et cū maxio et uolle-
rabi dolore incipit parere. Itret aquā deco-
mal. altee se. fenugreci et lini. uel saltz in predi-
cta aqua ca. lauentur sibi crura. tibie uulua la-
tera et femur. deinde predicta loca ungant ex
oleo yrino uel anetino uel de lilio et silibus. fri-
eando suauiter cuz manib^z post moueat se sua-
uiter et moderate. et descendat p̄ loca declina-
et puocēt sternutatōes cū eleboro condisi. et si
milib^z naribus insuflatis et cū sternutat teneat
p̄ os et per nares ne inde respiret. et tēc p̄ motuz
sternutatiōis fiet maior ipulsio fetus ad iferi²
cū os et nares tenebūtur cōstricte. Et si mulier
fuerit in pt̄u ualde tida. d^z ab alijs mulieribus
hortari et secura fieri q̄ nō p̄clitabīt. Et si fue-
ri et p̄marola neqz pt̄u nouit. d^z ab alijs doceri
ut cū hora doloris uenerit. spit² retinēdo ad in-
ferioris p̄es genit² oīo ipellat. et si male fieret
reficia cuz pane asso et silibus. Qd si fetus
nō egrediaſ egressiōe naturali (ut dictum ē).
Sed cōtra naturā et pedib^z retortis. uel stans
reuersus. et sic inde reducat ad unū de duob^z
modis ab obstetricie. ut si cū capite uel pedib^z
ante et cū brachys plicatis ut decet exiat natu-

rali exitu. Juravit mihi quedā ueluta salerni.
q̄ oīs mulieres cū hoc exp̄mto faciebat pare-
re. Accipiebat tria grana pipia. unū post aliud
in noīe mulieris uolētis parere tēpore pt̄us. et
p̄ unoquoqz grano dicebat unū pater noster
et cū deberet dicere. sed libra nos a malo. dice-
bat s̄ libra hāc mulierē. A. a. ab b° difficiili pt̄u
et tēc post illa tria grana ad transglutiēdū unū
post aliud cū uiso uel aqua. ita q̄ nullū p̄dicto
rū triū granoꝝ ad cōtibus tāgerē. deīn dicebat
hec v̄ba ter. cū trib² pater noster. i aure ei² dex-
tra bizomie. lamiō lamiū azeraī uachia de². de²
sabaoth. pleni sunt celi et terra gloria tua osana
i excelsis bñdictus. quenit i noīe dñi osana in
excelsis. His oībus dictis sic statī mulier piet.
qd oīno uitupo et oībus uere fidel. b² talia dia-
bolica nec n̄ medicamia silia 'ugiēda eē cēleo.
Apozima cito faciēs parere et c̄t iterduz facit
aboruz. R. pipis grana. xiiit. absinthi arthemis-
sie rute diptōi an. 3. i. oīa trita bul' in libr. i. ui-
ni usqz ad consuptionem tertie partis. deinde
illud uinum colletur. et addē mellis dispūati
3. v. et itez bul' et addē opū mire ana. 3. i. et totus
in potu sumat qz statī faciet parere. Syrupus
optius faciēs cito parere R. se. fenugreci 3. ii.
se. altee. malue. ana. 3. i. clamomi cōticei cassiefi-
ōium tritoꝝ ana. 3. iii. ca. uic. pulegu ana M. i.
asse. castorei ana. 3. quartā mellis albi dispūati.
q. s. def in potu difficiliter pariēti quoniā ē mi-
rabilis. Pilule optie et ualde aleuiātes pt̄u R.
cinamōi. sajine ana. 3. x. cassie. 3. vii. cimī. mire.
ari. ro. costi. amari ana 3. v. storacis. apū ana. 3. i
rute. 3. v. armoniaci asse. scrapini. bdely. casto-
rei. mire. ana. 3. i. dent ex eis cuz apozimate uel
syrupo predicto. 3. i. s. qz statī faciet parere.
Itē liniaſ uēter ab ūbilico usqz ad pectinē ex-
cologntida cuz saco rute decocta addita mira
puluerizata et suppōatur et in lana. qz fortissie
educit fetus. Huc² porri p̄ se bibit² uel cū lacte
capno et melle per se mistus statim eicit fetus.
Itē esdra cū succo arthemisie distēpata et i po-
tu data. et supra ūblicū poīta pt̄u accelerat et fe-
tū siue uiuū siue mortuū educit. Itē cū ūfans na-
scit stat inolut² i quadā pelicla q̄ secūdina uo-
cat que qñz cū ipso infante ūoluta educit. et
qñz ūfans emitit² sine ea. Et qñz postqz puer na-
tus fuerit statī post ipsū emititur. et ideo dicit²
secūdina. quia secūdo pluries emititur scilicet
p̄sū fetus secūdo secūdina. Et accidit sepe q̄
buiusmōi secūdina nō emitit. s̄ interius retine-
tur. et ppterēa multe mulieres ūcurrūt mortis

piciū. et moritum plurices. Secundia ergo isto modo educet. si ipsa ad ubiē adheret et infans in manus ceciderit obstetricis et tradat ipsum alteri mulieri. et tēpet hæc et illæ si separari poterit secundina. si mox fecerit icidatur secundina. et sepetur infans reliquæ ē tenendū et si matrix se apit ad educēdū. Si vero ruptū uel icisuz fuerit et statim se intus absconderit obstetricix apta uilia manu intingat in oleo et in uiliā mitat et se secundinā edneat. Qd si secundina ad fundū matricis recesserit. sic qd ab obstetricice cū manu attingi nō possit oꝝ festinare cito ad eā exrrahendaz. qd s. t. hoc modo puocentur sternutatiōes cum eleborō cōdīsi. euorbiō et silibus aprehēdendo os et nares. Itē balsamū ī oleo intinctū et suppositum aut bibitū secundia edneat. Item sucus malue bibit idē opatur. Suffumigatio cito faciēs cadere secundinā. R. rute abortani prasie sauvine pulegii an. M. i. olei de lilio oſi de kerua. q. a. Ponatur oſa ī uase figuli nouo optie copto et supra prunas ponātur et buliat. et per eānā p̄foratā mulier sumū ī uiliā duabus horis recipiat pānis optie undiqz circūfūta. Itē suffumigatio cū oculis piscium salsozū sup ardentes prunas positorū ī uiliā recepta p certo secundinā cadere facit. suffumigatio ex sicibus siccis et nasturtio facta sub uiliua. Itē suffumigatio ex galbano oppopo. mira. unguilis equorū. sinapi cicutæ assa fetida usnæ aristolo. rotun. eleborō albo stere. re colubino canino uel galinaceo ex his oibus uel aliquo p̄dicto rū secundinā educit uelociter. Itē tinguentū baſilicon si infundat in matri cū pessario uel alio quocūqz. ita qd ad fundū matricis penetret putrefacit et extrahit ipsaz. et exit iniciatur oleum ro. et administrētur medicina que aboz tire faciūt ut ī sequēti capitulo diceat. Et si fetū ī utero mortuū fuerit extrahat sicut ibidē dicit. Itē si san. post partū nō exierit sicut dz p uocetur mestrua cum his que ifra in p̄vio capitulo dicētur. Si uero ī moderate fluxe. int. restringāt ut ī mestruoz retentiōe dictur sus. Capl'm. 5^m. de extractōe fetus mortui et de mola et ad faciendū aborsum.

I. fetus ī utero mortuus fuerit qd cognoscēt qd nō mouet et ē frigidus. et nō hz pulsuz. Si aliter fieri nō possit ipm obstetricix frustati icidat et educat. Si uero sit int̄na hora qua matrix apitur obstetricix abscoſio ſibi unguibz manu in oldo intinctā ī pugnū

redactā ī uiliā imitat et fetū prepet et educat

Qd si uiliua nō apiatur. et mulier fit ī mōz tis piculo qd fetū mortuū ī utero retinet. Emplastrū qd ī cura quartane et nūe diceat pecti applicet. qd ipm fetū ī mediate educit. et suppositoria ifrascribēda ſupponātur que ſunt qua ſi comunia ad educendū ſetum mortuū et ad mollam ſimiliter. Et eis molla quedā pas. que mulieribz plerūqz accidit et spāliē cō mestrūa diu retinetur in eis. et nō curat ſecundū curſum debitū. unde incurrit dispōnem ſimilē pregnātibus quia ueter earaz crescit et ſunt discolorete et pdunt appetitus cibi et potus. et qnqz inflatur ueter earaz et crescit ſicut ſi eſſent ydroptice. et ſentiunt in matrice earaz duritiē et pondus ſicut ſi eſſent pregnātes. Et qnqz accidit eis dolor ī tensus et intollerabilis ac ſi uelēt parere et qnqz ſolā uetositatē emitunt. et quādoqz multitudinem humorū quādoqz ī forma ſanguinis diu et coagulati p uiliuz emitunt ac ſi uellent parere. Et quandoqz ipſuz fruſtrū per. v. uel. vii. annos et quādoqz toro tēpe uite earū ramenet ī corpe eoz. Qd ſi diu ī corpe earaz fuerit āti quatuoz. uix aut nūc curat. nec huiusmōi fruſtrū extrahi pōt poſt qd aut trāſuerit tēpus ī quo fetū ī utero rōnabilz moneri dz. et mulier nō ſenſerit ipz fetū moueri ī corpe ſuo. et ueter incepit ingrossari et mestrūa retinetur. tūc mollam ī eſſe non dubitabis. et tunc ſtatiū quonif qz pas. recēs fuerit curetur. et non permittatur ātiquari. Denī ergo pilule fetide almāſoris. Trocisi de mirra aqua ſe. coīum et suffumigia et pessaria mestrūa puocantia fiant ſicut ī p p̄vio caplo diceat. Medicamen ad mollā et mestrūa puocanda. et etiaz ſi mulier fuerit pgnās cōfortat ſtomaſuz et nō ledit fetuz. ideo retētio nem mestrūoz aperit et urinam puocat et mestrūa bono modo R. castorei acori ſe. apij ca. ne. ſiccorū ana. 3. ii. t. rātūr omia et per ſtaminā cribellenā. et in optio uino denī. Fumiguz probatuz. qd mollā ſeu fetuz mortuuz. ſiue uiuuz facit cadere cito R. thymiae ameos. oppopona eis galbani ſulfuris uiui ana. terātūr omnia et eis ſelle uachino incorpozenī. et fac ex eis omnibus pilulas quaz unaz poſt aliā ſuper carbo nes ardētes mulier mittat. et per embocū ſumū ab illis pilulis resolutuz ī uiliā recipiat p horā. et poſtea ſilz unā horā faciat. qd ſtatim educit fetū ſiue uiuū ſiue mortuū. et mollā ſilz pbatuz eſſt. Item terātūr rute cuſ ſcamonea ſuppositoria

Tertius

Si ne per ipsas leges angustias et exortibus
Excedit et invadit nos ille loco certe fatus
Sic ergo ex parte eiusdem, quod est sicut enim in Iudea et Iona.
ex parte eiusdem, quod est sicut enim in Iudea et Iona.
etiam apud Iudeam quod est et apud Iudeam et Iona.
Hinc autem quod paulus quod sed maledicatur.

Capti^s 7["] de reten*iōe* me.^t i^pis p*uocādiōe*.

Estruozū ablātio seu retentio aut ē naturalis aut accidentalis. naturalis est que fit in senectute. postq̄ eīm mulieres senescere īcipiūt amittūt mestrua. & de hī iusmōi ablātiōe naturali mestrua. medicus non debet se intrōmittere. quia nō est possibile medico in talib⁹ mestrua puocare. Accidentaliter vero mestruozū retentio mulierib⁹ accidit iuuenib⁹ pleriq⁹ ex nimia tristitia gemitu dolore timore īciunio solitudine nimis uigiliis nimio fluxu san. a naribus ul' ex febre & similib⁹. deficit etiā retinētur mestrua ppter apostema matricis aut ex frigidis & uiscosis hī. in matrice existētibus. Ethiūsmōi aecidentalis mestruozū retentio curatur ī iuuenib⁹ & in hīs que adhuc l. annū nō transierūt. Sig⁹ igitur retentiōis mestruozū sunt hec dolor capitis colli & dorsi grauitas oculorū & grauitas & dolor uenti is ab umblico īferius fastidium malus appetitus & qñz appetunt tuffos cretas & carbones lutiz & similia. urina alba & spissa cum resolutiōibus mltis apparet. aut apparet nigra uel eruginosa aut quasi lotura carnium. Et iste mulieres disponitūt ad ydriopisimā maniam & melencoliaz nisi curētur. Et nota q̄ matrix ē ita ī corpore mulieris locata. tanq̄ receperatculū om̄z supfluitatū corporis quicadmoz est sentina nauis ad quaz omnes supfluitates natis decurunt. Unde ut dictum est hīz huius modi mestrua accidentalia ultra mōz retinētur. & sunt grossa uenietia ad pedes faciūt podagrā

Liber

Si nero mediocria ad epar ueniant et ipediant digestivam uirtutem faciunt ydriopisum. Si uero subtilia sint hec retenta ascendunt cerebꝝ et faciunt mania et melancoliā et huiusmōi diuer sas pas. Nam ut ait Ipo. in asso. qnta particule Mestrūis uenientibus et nō eueniētibus accidunt egritudines. Unde medic⁹ d⁹ esse multū solitus in eis puocandis (qum oportet) sicut in hoc diceat capitulo. Et in his cōstringendis si indebite fluxerint sicut diceat in sequenti ca. Siat syrups fm magistrū meū ad mestrua p uocanda. R. calamēti agrestis et domestici ca ueneris quercale ma. et mi. bugulose an. M.i. semi. feniculi et anisi an. 3. 5. radicis ap̄i anisi sp̄gi et brusci sticad̄ pas. sine nucleis sauine poly mon. ana. 3. i. prasii ameos dauci squināti. cuscute ana. 5. v. cassiel. aristo. lon. baccarū lauri an. 3. quartā reupontici. 2. i. hec oia parū contrita buliāt in aqua quousq; ad tertīā ptez reddeat. deinde colētur et addito zucharo fiat syrups de quo quolibet mane sumat. 3. 7. cū aqua decoct. calamenti cāpestris. et sem. fen. et caprifolii. post ea purgeat cū pilulis Ipo. uel cū lotura tali R. ca. ue. scolopen. an. M.i. sauine. 2. 5. calamiti campestris et fluvialis an. 3. i. iuiube sebesten an. xxv. uerbene cimas. xv. hec oia additis pri nis. xxx. in sufficienti q̄titate aque coquantur quousq; quarta ps pdicte decoctio. remaneat et colletur et collature addat pulpe cassiefi. 3. ii. diaboraginati catartici iperialis an. 3. i. benedicta lasatiue. 3. 5. sequēti die post purgationē si fuerit fortis) in mane intret hoc bal. R. sanie iuniperi saluie ruthe ru tinctorꝝ pitarie serpili rosmarini arthemisie malue caprifolij uerbe ne cal. mēti mentasti radicis spargi et brusci ana fassiculū unū hec omnia in aqua buliant et ipsa intret copertā tinā in qua pdicta aqua cuz herbis ip̄is mitat et suffet se til' solū cū decoct. herbarū pdictarū suffumigēt matrix. In tertio nero die flobothomeēt de uena saphena cuius situs est ppe cauiculā pedis. sequēti vō die de uena alterius pedis minuat. Elio die apponātur uētose cū scarificatiōe in crurib⁹ supra nondū et sanguis fz uires extrahaet. et hoc dico uir tute existēte fortis. Itē dētetur trōcisi de mira optimi ad mestrua puocāda. R. mirre. 3. iii. farie lupinop. 3. v. foliorū rute mētastri pulegii cice rū ru tinctorꝝ asse serapini oppoſacis an. 3. ii. formētur inde trōcisi quorū quilibet sit. 3. i. et

omni mane sumat unū ex eis cum aqua decoct. seminis iuniperi uel sauine et est melius sit in uino albo coquat. Qd si adhuc oib⁹ predi etis factis mestrua nō ueniat. ponat uentoſe sine scarificatiōe supra femur. et in nocte sequēti suppositoriū istud i matrice supponat. R. ci claminis elebozi albi calamēti euforbū serapi ni ana. 3. 5. omnia terāt. et cū succo sauine. mēte uel arthemisie confice. et in modū digiti supponat in uulua. Eliud ad idē fac suppositoriū de malo terre mondato qd possit in uulua in troire. et ex oleo laurino uel pulegino inungat. et mittat in uulua. Eliud ad idem arthemisia. mirra ruta ysopus nitru piper et serapinū cuz felle taurino uel lacte et melle cōfice. et in lana succida uel bombace iuoluat et suppōat. Eliud ad idē faba lupina et radix stachis assa fetida. uerbena mercurial' malua et gith. cuz melle tri ta confice. et in lana succida uel bombace pōant et iuoluātur et imitant. Eliud nascale ad idē in uulua bombax uel lana succida. deīn i succo matricarie et tyriaca simul mixtis intingatur et supponat quia miromō mestrua puocant oia predicta suppositoria. et si matrix acuse dictorū suppositoriorū dolcat somētcs os uulue cuz de coctōe. malue bis malue et brance ursine. et inū gatur cuz oleo camo. pulegino muscelino butiro et similibus. Gucus cāforate sucus rute su cus arthemisie uel ipse hei be et radix diptami sauina puleginū et calamētu. hec omnia uel ali qua pdictarū herbarū in comestione data uel uinū decoctionis ipsarū in quo trifera magna distempata fuerit in potu data sepe isalibiliter mestrua prouocat. uī si uis accipe rute. 3. iii. di ptami. 3. ii. nūces. 3. iii. terrantur omnia et cum uī no in quo predicte herbe decocte fuerint uel saltim aliqua earū in potu detur qr est mirabile et expertū ad mestrua puocanda. Item si de tur. 3. i. euforbii triti cuz petro. et assaro mestrua prouocat. Itē si terres insimul uerbenā termo formes. 3. 7. x. gariosi. in libr. i. uini. et usq; ad medietatē bulire facias. et cunti dormitū in se ro uel in matutinis detur quia mestrua prouocat. Syrupus p. ma. mei cōpositus cuz quo curauit quādam dominā prope tranuz que carebat mestruis et iam incipiebant ei apparere tumores in uentre et in lacertibus et icipiebat fieri ydriopica ppter mestruorū retentionē. R. ca. ue. caprifolii uerbene eupatorii endiuie sco lopēdrie boraginis buglose calamenti campe

Tertius

72.

stris & fluminalis rubee tintorū camedreos ea mepitheos ualeiane ana. M. s. florū camo. sc. feniculi anisi cimini torefacti radicis feniculi. apii. spargi brusci florū boraginis buglose pas sularū sine nucleis an. 3. i. se. comuniū. 3. ii. ordei mundi p. s. s. quinanti assari ameos ana. 3. s. sce besten. xl. iniubc. xx. feniculi porcini. 3. ii. mente cimas. l. zuthari uel mellis. q. s. sumat de eo quotidie. 3. ii. quolibet mane cū aqua decoc. pulegii caprifolii & semi. feniculi. Si reten tio uel ablato mestruoꝝ fuerit ex tristitia uel nimio gemitu & dolore & similibꝝ animi passion. tristitia cōmutetur in gaudiū et ita sedet et in quibꝝ animi delecteſ exerceat. Et si qd amat qd comode habere non possit statim blādus uerbis pmittat. Si ex cōstrictōe uenarū retineātur mestrua. et pp hu. uiscosos superius in matrice habudantes & ora uenap̄ cōstringātur detur syrups stupiſ scriptus & purget utsu pra in principio huius cure dictū ē. deinde fiat re media puocātia de qbꝝ stupiſ ſpetēt tracauit.

Dditio si mulier cōtinue comedat be tonicā uel decoctionē eius in breui re euperat mestrua ḥpdita. Ad mestrua puocāda aqua fluens de queru femīa cū ouo forbili. uel cū uino data & ſuppoſita cū pefario ex bombace uel lana ſuccida facta mestrua p uocat. Gucus caphorate rute. & arthemifie p ſe quilibet corū & oēs in potu dat. uel ipſe berbe in uino decoct. uel in crispellis qualiterūqz date mestrua puocant. Suppositoriū ad meſtrua puocanda. R. ſtora. calamite laudani lignaloes asſeretide ſarapini galbāi ana terātū & cū ſucco ſauine uel arthemifie cōfice & ſupponatur. Aliud pbatū ad mestrua puocāda. accipe radices tassi bar. & mīda eas a cortice exte riori. & inūgātur oleo laurino uel muscelino. & pul. nigelle deſup aspergaſ. & imitaſ in uulua qz mestrua pro certo educit. Aliud ad idē mirabile. accipe armoniaci. galbani & ſerapini & cū tyriaca miſſe & ſupponat. Sz iter omnia radix lily trita cū oleo muscelino. laurino uel pulegi no & ſupposta cum lana ſuccida uel bombace potissima ē ad mestrua puocanda. Suppositoriū ad mestrua puocāda. terratur ſcabiosa cū ſtercore porcino & addat fel uacinū ante & in ſubtili petia lini inuoluat & ſuppōatur p nocte. Suppositoriū ex galbano & armoniaco. & affaſe. mestrua puocat & etiā ſecondinā educit

prīus tñ ex buttiro uel melle ſungaſ os uulue mulier ibi ſentit ardorem ppter ſuppositoriū predictū. Apozima optimū ad mestrua p uocanda. R. quatuor radices comunes meu yre os. calamenti acori ru. ma. arthemifie campho rate ſerpili ana. 3. i. ameos nardi ſemi. feniculi petro. caſie ul' ſpice celtice an. 3. s. hec oīa i ſuf ſiciēti q̄titate aque quousqz tertia pars remaneat. bul' & collentur & addito zucharo ul' mel le al. diſpumato. q. s. ſiat apoziſma. & quolibet mane ſumat de eo. 3. ii. cum aqua arthemifie & rute. est eīm mirabile. Bōbax iſuſtus in ſucco centauree minoris ſuppoſitus mestrua puocat. Et decoctio granorū iunipi bibita & ypericon ſimilis. & decoctio assari. uel biber. 3. ii. decoc. hedere mirabilis puocat. Pefariū mundans matricē fit de dactilis assatis in ſupis & ſicubꝝ & radice gentiane & nigelle.

Capl'm 8^m de fluxu me. imoderato ſtrigēdo

Eſtrua qñqz plus ſumint debito ꝑ fit m aut ex humo. habundantia p incōtinētiā. aut eorum acumine. humorū habu dantia cognoscit ex plectrica corporis diſpoſitione. ex repleteſ uenarum. ex larga dieta pcedente ex ſan. per uulua in magna q̄titate ḥcurente. Acumen uero humorū cognoscit. qz ca loz in pſundo uulue tentit. & ſi pannus lineus in pſuis mestruis intingat. & poſteā deſſiceat in ſole ul' circa ignē remanet colorē crocco iſectꝝ. Et in exitu ſuo mestrua exēunt cū ardore & in cendio. Et hec paſſio ſi antiquata fuerit diſſicile curat. ex quo orificia uenap̄ diu fuerit apta diſſicilime cōſolidant. Unde ad hanc paſſionē diu inueteratam ſequit̄ maties fastidium iſuſatio coloris tumor peduz & ydropiſis. Aliquādo exēunt mestrua ſicut ſex uini. aliquando alba aliquādo nigra. Et cō huiuſmōi fluxus diu pſeuerauerit (ut dixi) ſequit̄ iſouenietia dieta & diſſicile curatur. Si itaqz ſan. fuerit in cā ſiat minutio de bassilica & nētosassupra mamilas apponamus ſine ſcarificatōe. uel ēt ſub mamilis ſine ſcarificatiōe uel cum ſcarificatione.

Si uero aliorū humorū habudantia fuerit in cā ut collera. flegma uel melancolia purgetur ſicut in capitulo de dolore capitū dictuz est ſeriatꝝ & ēt in aliis quā pluribus locis & poſteā cum restrictiū medicinis ſubſcribendis iſtātamus. Et ſi humorū acumen in cauſa fuerit

Cōtemperetur eum decoctio. prūnorū uiolē. casiefistule tamarindorum reubarbari. et similiā. Qualitercūqz igit̄ fluxerit mestrua ultra debitu modū purgato prius hūore in cā exēte (Si etas tēpus. regio et consuetudo pmisserit) primo fiat expimētuz ypo. in affo. dicētis. Mulieri mestrua si uis retinere sitā maiorē ad mammillas appōe. Sitia eim ē uētosa. et si fieri pot sit uentosa ita magna. q̄ totaz mamillā sub se cōtincat. et sine scarificatiōe apponat. deinde cōstrictiūs utat remediis. phiciaē h̄o cōstrictiūs mestruoꝝ magistri mei. cū pessario in matricē R. suci plātaginis et faciolarie an. 3. ii. gipsi. 3. i atanasie boli san. dra. nūmiae an. 2. quartuz. Sucus urtice in uulua bis uel ter inieetus mestrua restringit. Itē fiat emplastꝝ supra pectenē et renes ex mastice bolo san. draco. olibano et mumia ana oibꝝ puluerizatis et cū acetō et albu. ouī mixtis et cōficiis. Aliud ad idē squama ferri subtill̄ trita et aceto et aqua ro. buliat usq; ad cōsumptionē liquoꝝ. deinde addat pul. certe cōbuste et pulue. cornu cerui adusti quātuz ē p̄dicta squama. postea adde pul. corticis glādiū quercus quātū de oibus. et hec oia insimul mixta cū succo plātaginis scorporētur. et una p̄ earū pessarizet. et i uulua iniciat. Alia uero p̄ cū albū. ouī et aceto cōfecta supra renes et pectenē epithietur. Nascale factū ex galla alumine sanguie draco. mastice bollo mumia simpbito acacia et castoreo cum atanasia uel cū succo plātaginis cōfectū et suppositū mestrua cōstringit. Sufumigatio de ungula mule supra carbōes posita si sub nulua recipiat cōstringit mestrua. H̄z ipedit īpregnationē per mēsēz. Aliud suffumigatio mestrua restringēs. R. balaustiaz p̄ si die mirtiloꝝ coculaꝝ quere cortex castanea rugosa. follioꝝ sorbi piri et nespuli corrigiol. plātaginis et similiā cōstrictiūs an. Et oia in aqua plūniali. uel cisterne bull. et mulier ex aq; sumū sub nulua recipiat. et cū tepefacta fuerit sub ea sedeat et spongia marina uel lana sucida in eodē liquore intincta pectini et renibꝝ applīcat. et ultio p̄dictis locis predicte h̄be pistare calide éplastrētur pul. cōsolide mioris soleaz ueteris et panni blani uel scarlati oīum insimul in pignato nouo supra ignē cōbustorū et sufflatus in uulua mestrua cōstringit. Et ut breuiter me expediā. quecūqz dixi ualere i fluxu et passione emoroydaz et in fluxu sanguis nariū et di senteria pnt in p̄priis capitulis dixi in hac cā

ualent. et eadē ē dicta in hoc eāu h̄petunt sicut in dictis dixi capitulois. Qd si mulier fluxu mestruoꝝ habēs dolorē in precordiis paciat ac cipe magnā triserā cū uino deoc. boli cina. masticis. et saculus lini subtilis in modū digiti factus īpleatur ex pul. facto ex ro. mastice. bolo cina. san. dra. spodio. olibano et simpbito et mumia et radice cōsolide minoris ana.

Dditio sucꝝ pentafilon ad cōtitatē. 3. i. a datus cū 3. ii. atanasie in māe. et modi ca aqua plūniali. et i sero tātūdeꝝ uel salteꝝ decoc. ipsiꝝ h̄be cū atanasia data mestrua cōstrīgit p̄batū ē. Itē suppositoriū ex māia puluerizata factū statī stringit fluxuꝝ mestruorū. Pilule ad cōstrictionē mestruoꝝ poptime. R. san. dra. boli. ar. coralli. olibani simpbiti gumi arabici opii lapið emathitis ana p̄fice cū succo plantaginis et atanasia detur ex eis: 3. i. Et ēt suppositoriū ex eis informatū et i uulua suppositū mirabiliter stringit mestrua. Item miclete et zucharū rosatus antiquū et diarodon abatis oia mixta et data cum aqua plūniali cū lapide emathitis fuerit fricatus addito succo plantaginis et cū atanasia mestrua mirabiliter strīgit. Itē radix cōsolide maioris trita cū bollo et lapide emathitis san. dra. cina. et modico masticis insimul oia cum uill' ouoꝝ mixta. et in fritell' uel alio quoqz modo data mestrua sine dubio restringit. Item. R. suci plātaginis libz. i. mucilaginis dragati gumi arabici an. 3. ii. mīsce. et immitatur medietas intus matricem et alia bibatur.

Capitulū nonū de suffocatiōe matricis.

Uandoqz accidit quedā passio mulieribꝝ. que suffocatio matricis dicit. Et quidā medici ignorantia imbuti hanc pas. sincopim esse credunt. Alij uero minus bene diudicantes pas. huiusmōi epilenſiaꝝ esse dicunt. s̄ multū decipiunt. Nam huiusmōi pas. inter se multū differūt. Sincopis eis. fit ex ira tristitia longo fluxu mestruoꝝ uel sanguine aliunde manante. ut ex fluxu uenarum īmoderato. et ex subita mutatione calloris in frigidū et ex pluribus aliis causis de quibus in tractatu desincopi in libro febriū dicam. et corpus in sincopi calet. et dum pulsatur statim in se revertitur. In hac autem pas. mulier non sentit quicquaz. Et fit hec pas. per intervalla et non subito. et tanta fit in hac passio debilitas et

afflictio q̄ ē maior q̄ in aliq̄ spē sincopis. sic q̄ mulier p̄iuat totali sensu et motu. et nō pot in aliq̄ p̄cipi uita ei⁹ nisi p̄ lanā carpinata ul̄ bom bicez narib⁹ appositū. uel p̄ ampulā uitreat ple na⁹ aq̄ supra peet⁹ mulieris positā. qz ipa lana p̄ motu quēcūqz respiratōis p̄ os mouet. et aq̄ i⁹ ampula exū a pectoro quoēcūqz motu mouet et effundit. et i⁹ hoc p̄cipit uita mulieris pa. m̄ficiis suffocationē. Differt et hec pas. ab epilepsia qz epileptici subito et repete et nō p̄ iterualla ca dunt et spumāt p̄ os. et i⁹ casu eoꝝ de stercore ul̄ spmate ul̄ urina paꝝ iuolūtarie emittit i⁹ acces sione eoꝝ. et os eoꝝ aliquā torquet. et pedes et man⁹ eoꝝ strahet. q̄ i⁹ haꝝ pas. nō accidit. Sit ergo suffocatio m̄ficiis duꝝ matrix. ipa spūalia p̄imit. et sic mulierē q̄si mortua appere facit. ut dixi. Sit aut̄ p̄ncipalit̄ ex retēcōe mestruo ruz ex aliq̄ huoz uenoso exūte i⁹ ipa matrice et ex corrupto spmate i⁹ uenenositatē conuerso circa testiculos m̄ficiis exūte. q̄ freq̄nter accidit mulierib⁹ iuuenib⁹ casti uiuentibus et moni alib⁹. accedit plurimū i⁹ uiduis q̄ cū fuerint cō snete coyre cū uiris eaꝝ. postnsodū abstinet a coytu et spmis i⁹ m̄ficiis eaꝝ corrūpit. et i⁹ ue nenosa; trāsit h̄itudinez. et sic suffocatio m̄ficiis induit. Eccedit et suffocatio uirginib⁹. q̄ a pa rentib⁹ tm̄ i⁹ domo retinēt ante q̄ nuptui tra dant q̄ qn̄z xxv. annuz uel. xxx. transeunt. Et sic spma i⁹ ipsi suphabūdans i⁹ uenenosas trāsi en⁹ q̄litates suffocationē iducit m̄ficiis. Duꝝ. n. mestrua idebitē retinenēt. uel huoz uenenosus ul̄ spma corruptū i⁹ m̄rice suphabūdat et p̄ coy tuz nō extrahit. sumositas ab istis talib⁹ resolu ta uacuitatē m̄ficiis replet. et descen dit. Ma trix vō repleta et supius ducta spūalia p̄mit. Unde mulier. suffocat̄ quasi. Cognoscit̄ h̄ pas. aut̄ ex p̄cedētib⁹ causis et signis. et ex retēcōe mestruoꝝ. et granedie capitī. renū et cossaz. et similib⁹ p̄cedētib⁹. In ipsa itaqz accessione suffocatiōis m̄ficio cū mulier stat iacens. ac si ess̄ mortua liget et stringat cū fassia cosse p̄ pe genua fortit. et brachia ppe cubitū. Postea fricct̄ p̄es iſeriores extremitatū cū sale fuligine aceto et aq̄ mixtis puoceſ sternutatio cū ca storeo piretro euforbio adiſi pipe et similibus apponat̄ fetida narib⁹ eaꝝ sicut sūt liciniuſ in amurca olei intinctu. et igne accēsuz et postea intigi dz. et fumus sub narib⁹ eaꝝ supponat̄ ut i⁹ narib⁹ i⁹ ret. armoniacū galbanuſ serapinum affa fetida et filia sup carbones ardētes ponat̄

et fumū ab eis resultuz in eaꝝ narib⁹ subitrare facias. Uriet̄ et fetide et stercore humana supra carbones posita et v̄mes uel carnes fetide et q̄ cunqz fetidiora istis excogitare potes. narib⁹ apponere debetis. ad hoc ut matrix ipsa spūlia p̄mēs illū sentiēs fetorē ad locū suū de seēdat. Itē adhoc ut matrix ad locū suū descē dat. qm̄ multū ab aromaticis p̄fortat̄. sicut sui fumigatiōes ex aromaticis sub uulua hoc mō laudanū thus. lignā aloes. storax. abra. musc⁹ nūces muscate. garioſi. pulegiū maiorana. basili con et huīsmōi sup carbones ardētes ponant̄ et i⁹ uino bul. et p̄ embocū fumus ab eisdeꝝ resolutus in uulua trāseat et mulier i⁹ scella p̄forata colloceſ. et sit optie pānis copta et stricte cincta sup pānos sic q̄ fumus et p̄decis aromaticis resolutus ad nares per pānos trāsire nō possit s̄ solū in uulua subintret. Cuꝝ itaqz mulier iā ad uitaz reuersa fuerit. que p̄is q̄si mortua ui debat. Scias ntrū hec pa. uenerit pp̄ mestru. retentionē. et tūc p̄rouoca mestrua i⁹ ea fm̄ q̄ in ea° de. M. p̄tociōe dictū ē. Et si humo. frigi uel cal̄i in eaꝝ esse noscant̄. purga fm̄ q̄ i⁹ plib⁹ capi' uilis mei breuiari docui. Si ex spermate corrupto fiat hec pas. si uirū h̄eat coeat cū eo. Si vō iuuenis puella fuerit et uirū petens. tradatur nuptui. Si vō uidua uel mōacha l̄ uouerit castitatē deo. fiat remediū hoc. salgēmia et nitruz ana pultuerizet̄ subtilit̄. et euꝝ aceto uel aq̄ salsa uel salmetina distēpe. et bombaz i⁹ huīus mōi liquorib⁹ intinct⁹ supponat̄ i⁹ uulua. ex h̄ enī sit quedā mordicatio. un̄ spma emittunt. Quedā domine uidue et mercatrices. quāꝝ mariti a patria recedūt. et qn̄z stant p. ii. iiii. annos nō renertētes ad patriā qn̄z huīusmodi pas. iſcurrūt. et nimis apetunt coytuz. s̄ timētes iſregnari nō audet cū uiris coyre. et supponit̄ sibi digitū uel quēdaꝝ sacūlū p̄m̄ ſioletum hō bace factū in mōz v̄ge uirilis. et tm̄ iſponunt it̄ et extra q̄ spmatizant̄. Et alieh̄nt̄ quoddā uas erēt̄ uel ex auricalco factū i⁹ modū v̄ge uirilis i⁹ medio ūauū. i⁹ cm̄ ūitātē ē ūoramē paruum et tm̄ dueūt̄ i⁹ uuluis suis int̄ et extra. q̄ spmatizare iſciunt̄ mitūt̄ i⁹ uuluis suis p̄ illō ūoramē p̄ mediū uasis illī ūaz aq̄ ro-q̄ misceſ cū spma te. Et mulieres tuscie magis sūt uiciare hoc pe cato sodomitico ceteris mulierib⁹. Inueni enī quadā uice ūamo mane i⁹ uia i⁹ ciuitate florētie quoddā iſt̄ ūaz ūic factuz in modū v̄ge uirilis. qd̄ cuiudā mulieri ceciderat. Et p̄pea ūao q̄ i⁹ ta

libus delectant. si predecā oīa sodomitica sunt.
et ab ecclia prohibita. Est. n. maximā peccatū
facere. un potius oīulo q̄ cū uiris coheāt et mi-
nus peccatū comittēt. Abstinet a salsis. et a car-
nibus uincitosis uictositatez ḡnantib⁹. a carni-
bus uachinis leporib⁹ et similib⁹. uinuz odori-
feruz et bñ limphatū bibāt. Additiōes barda-
na maior iupra caput posita eleuat m̄ricez. Jo-
ualet i precipitatiōe. et sub planta deprimit. iō
ualet i suffocatiōe.

La⁹. x. de p̄cipitatiōe m̄ricis seu dislocatiōe

Liqñ matrix p̄cipitat̄ seu dislocat̄.
un ipsa qñz dextrosl̄. qñz sinistrosl̄
declinat qñz et ps ipsi⁹ exit et uenit us-
qz ad os uniu. bz. n. hoc fieri ex relaxatione
neruoꝝ ipsius m̄ricis. et ex supfluis. hu. m̄ricez
agrauantiib⁹. Cognoscit̄ aut̄ m̄ricis p̄cipi-
tatio si exierit uisu uel tactu obstetricis. Si
vo ad aliquod lateꝝ descēderit cognoscit̄ per in-
flationez et duriciez ipsius lateris ad qd̄ descē-
dit. et p dolorē et grauedinē pectis. capis. renuz
et brachioꝝ. et colli et partiū m̄rici adiacētiū. ex
tortione et dolore ab umbilico inferi⁹. et supra
qñz usqz ad stōm. ex p̄dictione uisus. subuersio-
ne stōi. et ex retētione mestruoꝝ. Cureſ autē
hec pa. i hunc modū. p̄mo ponat mulier in bal-
ubi decocte sint mal⁹. niol. brāca ur. cū oleo et
butiro. uel saltē ex hac aqua somēt̄ et ei⁹ mul-
ta laueſ. deinde cū retinacula pp̄ huiusmōi bal-
tel sumigiu uel lotionez fuerint bñ relaxata a
muliere forti. ul' uiro fidel⁹ et amico. sic q̄ sit to-
ta extēsa i terra uel i lecto et eleuc̄ pedes ei⁹ et
p̄ eos forti⁹ trahat̄. sic q̄ p̄cipitata matrix ad
locū debitū reuertat̄. Sternutatiōes cū elebo-
ro et odisi et silib⁹ et pronocēt̄. Et si mestrua de-
fecerint prouocēt̄ ut dictū ē. Et si hñor i causa
fuerit purgeſ fm qd̄ i diuersis locis dictū est.
Itē apponāter uictose sine scarificatione circa
umbilicū. Itē fiat suffumigatio sub m̄rice ex
fustib⁹ garioſ. lignoaloſ cimino hoc mō. p̄re
dicta oīa i puro uino p noctē iaceat̄. postea de-
coquāt̄ i ipso uino. et mulier sumū illū pembo-
cuz recipiat. qui a predcis resoluīt̄. et nares cū
bōbace oppillent̄. Itē fetida narib⁹ apponāt̄
de quib⁹ supra i precedēti ca. dictū ē. Et si ma-
trix extra exierit interi⁹ reponat̄ p obstetricē
deinde fiat suffumigatio sub ea ex gall' cortici-
bus q̄rens. et glādibus. ramis mirti. balaustri
corticibus maligranati. rosio et silib⁹ cōstrictis

i ca. b̄ disinteria dictio. hec oīa i aq̄ pluniali m̄l
cisterne buſ. deinde mulier i scela sedens i mul-
ta sua huiusmōi recipiat sumū m̄fce p obstetri-
cez p̄us imissa. Ulin d suffumigiu ad idēz aspal-
tuz. colofoniaz. capillos hūanos. et cornu. capri-
tuſ. hec oīa uel quodlib⁹ predictor⁹ p se mittat̄
tur supra prūnas ardētes. et mulier sumā a pre-
dictis resolutuſ p em hoc recipiat in uulua
Ulið ad idē feruginē calefac et acetū sup̄ ifundō
et sumū ab ipsa ferugie resolutū mulier recipi-
at p embocū i uulua. Itē arthria cū aq̄ acatīe et
ypoquistidos et cetera cōstrictiua sumat q̄ i ca.
b̄ disinteria dicta sūt̄ (put uñ expedire). Et dū
matrix ad p̄priuſ locū redierit fiat sub uulua
suffumigatio supra ppe p̄n⁹ hñi⁹ capituli dēa

Q̄ si mulier fuerit nimis stipata clisterizet̄
cū aq̄ decoc. mal. niol. mercurial. ordei fracti.
brāce ur. se. ane. et feni. i qua resoluātur trifera
saracenia uel cassifi. et oleū niolatū. Itē si sit
multū. detur sibi de zuch. albo cū aq̄ ordei. et
ex hac mixtura. R. diarodō abbatis diadragā-
ti et zuch. ro. antiqu. an. 3. iij. de q̄ cum qua ordei
fracti detur qñciūqz uoluerit. Et cetera q̄ i ca.
de siti dicta sūt̄ p̄pinentur. Et si febricitauerit
sunt oī mane. 3. 5. oxizachare cū. 3. ii. penidian
cū aq̄ cal'a. Et postea hñor. q̄ i cā fuerit purget̄
Et deinde empl̄a stōm cōfortātia et electuaria
et huiusmōi i ca. de defectu appetit̄ dicta. fiat
in hac causa.

La⁹. xi. de apāte uulue.

Liquādo fit apā in uulua aut ex abla-
tione mestruoꝝ aut ex p̄cussione. qd̄
apā aut ex ca. aut ex fri. fit hñoribus.
Si ex ca. adest dolor itollerabilis feb. acuta.
urina appz kianos et i superficie liquida cū multis
resolutionib⁹. Si vo ex fri. sit humorib⁹ adest
dolor i pectine et archis. et nō acut⁹ nec cōtinu⁹
s̄ agrauati⁹. adest strāguria seu diffīcltas m̄
gendi. uria pīguis karops et cū resolutionibus
multissup̄ liquida. Itē si hñi apāta sunt i prora
uulue dolor renū et pectinis. et strāguria adsūt̄
Si in pupi. dolor dorsi. et cōstrictio egōnis ad
sunt. Si i supiori pte dolor supra umbiliū et su-
pra stōm adest. Si i iferiori pte. dolor sub um-
blico adē. Si i laterib⁹ dolor ē i iguib⁹ et lateri-
bus et eruribus et cossis. Et nota. q̄ huius-
mōi apāta q̄ i uulua fiunt semp cōcomitatur fe.
Si itaqz i huiusmōi apāte noueris hu. ca. cē i cā
uirib⁹ et etate p̄mittētib⁹). p̄o fiat mīutio desa-
phēa dextri pedis. scđo vo de sapheua sinistri.

et extrahaſ ſan. ab eis fm uires. et exhibeatur. Syrup⁹ niol. uel ro. quolibz mane. Et ſi fuerit corp⁹ oſtitatū iteriz fiant ſuppositoria aliq uſ clifteria lenitia ſi ſuppositoria nō educeret. poſtea mūdificeſ corp⁹ cū decoc. prunoꝝ uiol. ta marinb. capilue. ſe. coium. caſſieſ. trifere ſara ce nice. et ſil'ium hūorez calz ſuauiſ purgatiū. de inde accipe ſolatriū ſempuitā lactucā portula eaz. et ſiles herbas fras. et piftcn̄ optie. et cū oſ'o ro. uel uiio. corpent. et emplz ex eis ppetur. et ponatur ſupra pectine et anchoras et iter podicē et uuluā appōatur ſepi⁹. H itaqz fiat i pn⁹ ut mā repleatur. et acumē caloris mitigetur ſi pōt fieri. poſtea vō malua cū ſeſe lini trito cocta et piſta ſta cū paucō butiro et oſ'o ro. ſupra pectinez optie cplaſtrētur. Et pefariū iſtō i mřice mitatur. meliloti ſe. lini fenugreco et malua. et terant et coquātur cū aſogia porcia aſeris et gali ne. et cū oleo ro. uel uiol. oſice. et pefariū ex eis iſormeſ et i uuluā iſromittat. Et ēt ex pdictis epithieſ peetē pitoneō. et b̄i loca circuiaſtia. Aliō ad idē et ad maturadū oia apata. R. ra dicis altee. brāce ur. male. uolubil'. ſapōarie. ab ſinthi añ. M. i. ſe. lini. fenugre. añ. 3. i. terat oia cū uino albo optio et aſogia poz. liqſcā et melle et modico butiro et oleo ro. et uiol. oia icorpa et addita farina ordei. ſic q̄ oia ſint liqda iſil' paꝝ buſi pignato nouo. quousqz paꝝ idureſcat. et ex hoc iungat pefariū ex bōbace. uel ex lana ſuccida iſornatū et i uuluā iſromittat. et de b̄i unguēto ſupra petiā lini extēde. et locis circuiaſtib⁹ uuluue appōe. Et n. maturatiū ualō ad apata ſupra q̄ pōiſ h ung⁹. Et ſi ſiganē loca apātiſ ex uifcoſitate mal. biſmalue et ſe. li. Et ſi fueſt nimi⁹ ardor et iſendū iungat ex populeon cū oleo ro. uel uiio. mixtis. Si vō febricitauerit iſret ſepe aquā calidā. i q̄ buliat uiio. brāca ur. ſaponaria. malua caules ueteres. et ſilia. Et ex hac aq̄ lauet et ſuffuigēt ſibi os uuluue. deinde unguētu hdictū et cetera. ſupra ſcripta i uuluā i ſromittat et ptib⁹ circuiaſtib⁹ applicent. Q̄ ſi hūorfrūſ fuerit i ca. p̄digerat mā cū ſyrupo mellio. uel cū aliq ſpeteti digiuo mūdificetur hūor ille cū pillis arthe. uel aureis et ſil'ib⁹. de inde cpla ſdicta et epithiata circa loca fiat. Aliud. R. mēte. meliloti ſauici. ſieuui ſiccaꝝ albaꝝ et uauaz passa. añ terat oia. et i uino albo optie coquāt et ex pdicō uino calo uuluia lauet. et pefcircuiaſtē ſi ſ. pectē et pitoneō ex pdictis cpla ſtrēt. Et pefi. r. u ex iſto unguēto illinitū i uul

uaꝝ mittat. R. aſſōgie galie enſeris. et cere añ. 3. iiiij. medule cerui et uituli ana. 3. viij. maſt. melilo ti añ. 3. ii. 5. yſopi pul. floꝝ camo. ſe. lini fenugre ci. oiuſ pulue. añ. 3. ii. tēpent oia cū liqſactis a ſogys et oleo camo. et liciniū i hoc unguēto iſtū etū in uilita pōat. dōec aſa maturaſ. Et ſi iſez ueter ſuerit oſtitat⁹. et nō aſſellet clifteri op⁹ ē. Lū itaqz ipſiſ apā crepauerit. et puf ibi factum fuerit. tūc p̄ itedendū cū mūdificatioſ et oſtri etiuis et oſolidatiuiſ. p̄ igiſ mel diſtēpatuz cū ptiſana uel uino calido. uel cū aq̄ calida ad muſificationē ſanieſ iniciaſ multotieſ in mřice. p̄ q̄ vō ſanieſ ſuerit optie mūdificata aq̄ ro. cuſ licio diſtēpata iniciaſ poſtea unguētu iſtō illi niat uel pefarinuz ex bōbace uel lana ſuccida i tinc. u imittaſ qđ. R. olibani ḡiarabici dragāti litargiru aloes boli ar. maſt. añ. 3. ſ. ceruſe. ſ. iy. h oia terat cū oleo ro. et aq̄ ro. diſtēpentur et ſupra uuln̄ uuluue mittatur. uel pefariuz iur ſi i pfūdo ſuerit ut dixi. Itē pefariū ex licio. bolo mirra thure ſan. dra. et aristologia ro. ana oia terat et cū ſucco plātagis oſiſeatur. et in formoſo ex hiſ ſuppositorio. et i uuluā imiſio mirabilis oſolidat. Cetera aut i ca°. de diſſinteſia et i ca° de crepatura dicta q̄ oſolidat. pñt in hac cā ad oſolidanb apponi. Q̄ ſi prurit ſueſt i uuluā q̄ ſequit accideſ et ſpāliter qñ tuuln̄ ſanare iſcipit. f at hoc. R. al. ou. olli ros. litargiru. ceruſe. et caphore partes eqles miſce oia iſil' et liciniū iungat i pdicis oib⁹ et ſuppōat. Et febricitauerit comedat lactucā ſcariolaz et b̄i. qñz cruda. qñz cū lacte amigō. odiſta detur aq̄ ſe. coiuſ cū zuch. et penidiſ. Si vō nō febricitauerit. coedat pullos. edos. faxiāos. pdicces et oia ſil'ia. et uinā bñ limphatū bībat.

Lam. xii. de dolore maillaz et ḡiantibus lac et de apate maillaz.

Liqñ idurat̄ maillle et tum. ſcūt pter nāz ex eo q̄ lac qñz coegulaſ i eis et fit dolor et tuor. pp q̄ uña ipa iſlat̄. Si ant ergo cpla dcā i ca de dolor tumoř et ardor testiculoz f̄z q̄titatē hūor habudantiū. ut ibi ēdictū. Faria lentis cū ſe. lini et tritici mixtis et ſ. poſta dolorē mā llaz pp lactis et agulatōeſ factū ſoluit. Idē ſacit mēta cū aſogia piftata et ſuppoita. et lac ſacit et generat. Itē ona testudis cū oleo. ro. cimio. et melle diſtēpata et farina fa baꝝ cpla ſta multū u. hec. puocat lac. ſ. lactuca nonella. agn⁹ caſt⁹. raffan⁹ anisū. aq̄ caſei uefis cocti. crux cognata. et ſen. et brodiū ecꝝ bibit̄

Liber

anetū. ordeū fabe grana. ulmi. cicer mel eroe^o
brodia pīguia gallīaz tūsturnoꝝ cū uitell' uno
zū tū carniū castrataꝝ. brodiū catiliū tū cicex. Et
ut i gñalib^o loquar. oīa cibaria tū spāliē cali. t
hu. bñozc gñantia sūpta augmentat lac. Et
c' ouis. t folia porroꝝ trita cū mēta. sece aceti
mica panis. t suco apū. h oīa sūl'mixta t ēplata
tollūt duritiē maillaꝝ t lac resoluunt. Q si
forsan. p̄dicta maillaꝝ dñricties tā in tm̄ fuerit
idurata t resolui nō possit. t iō ad apā ueretur
tur. tūc uideas q̄s bñoz fuerit i cā. nā si guta la
ctis. q̄ ex mailla trabit fuerit alba uel lūida.
tūc bñores i cā eē cognoscas fr̄os. Si vō etria
fuerit uel rubea. tūc bñores cal'os i cā eē nō du
bitabis. quos p̄' mādificabis. dein cū matura
tiūs iſiſteſ. t facta ſanie t mādificata. tunc ul
time ſolidatis utendū ē.

Dditio nota q̄ mēta maillaꝝ ēplaſtra
ta lac puocat. nigella cū aceto diſtēpa
ta t ſupra maillaꝝ dolētes ēplaſtrata
t poſtea cā reouet ab ea ſi ex aq̄ dcoc. eāomill'
ſomēteſ toluit dolorē maillaꝝ pp lac coagula
tū i ipis factū. Itē i dolor t tūore maillaꝝ folia
exule pax tūta ſupponat. Itē faria fabaz cū
uitello oui t melle mixta dolorē t tumorē tol
lit. Idē facit marubiū al. cū aſōgia ueli piftū t
emplatū. Itē ſterc^o colubinā cum melle t cera
reſolutū dolorē t iſlationē tollit.

L^am. xiiij. de morſu canis rabidi.

T q̄r i inicio hui^o tertij li. de morſu aīa
liū tēnosoꝝ tractar̄ pmissi una cū pa
muliez. t iō ad intētuſ uenīes de mor
ſa canis rabidi tractare iſipio. Rabies itaq̄
plerūq̄ acci' canib^o. aut nāli ſpliōne eox q̄ d
climat ad ml'iaz malā fraudolētā t tēnosa. At cū
calor nālis nimis itēſus adhurit bñozc ei^o t ſic
ſit rabiosus. i estate aut̄ frig^o ſgelat ſan. ei^o ut
i yeme tūc accit rabies. Fit et̄ rabies canis ex
ſanguine corporꝝ infeccioꝝ. qñ comedit carnes
cadaueꝝ. t bibt ex ags putridis cū qb^o ipleſ
ml'ia p utrida q̄ ſit rabies. Rabid^o itaq̄ canis
cognoscit p hec signa. q̄z aquā fugit. t qñ aque
obuiat eā fugit. t timet ualde. os ut pl̄m tenet
aptū. t lingua ei^o extra pēder. ſalitia multa ſpu
mosa qñ de ore ei^o fluit. uadit q̄ſi ebri^o. oculi
ei^o imersi t rubicundi auricule ei^o ſūt ſuſpene
caudā iter coſſas portat. uoce nullā aut raucaꝝ
emittit. domesticos ſuos libēt mordz. t et̄ iter
ſicit ſi pōt. t oēſ ferē canes q̄ uidēt eū latrat eū
timēt̄. hec oīa ſe ſig^o malitic dñantio i ipo ca

ne rabido t ificiētio ip̄z. Et ſiunt ut p̄ſi^o canes
rabidi ſi uere t aytūno t fine ueris t yemis t
estate aduēniēte p̄n° p̄dictoꝝ tēpoꝝ. t qū q̄ ſi
cit ſe morſu a cane rabido eſſe. utꝝ fuerit canis
rabid^o uel ne p̄ ſig^o cognoscere potis. piftē
nux bona. t cū mole panis ēpl'ef ſupra morſu
cania. t p tres horas ibi ſtet. dein alicui galine
da uel gallo ad comedēdū. t ſi canis fuerit ra
bid^o morieſ galia uel gall^o iſra ſpacis uni^o diei
ad pl^o. Si vō nō. nō. Aliid expimētū ad idem.
frustrū paſ ſtinctū ſāguine exēte a plaga mor
ſu canis phiciaſ alijs canib^o. Et ſi alijs canes
refutauerit t null^o eox uelit ip̄z morſu cōdere
nō dubites canē eē rabidū. Ex morſu itaq̄ ea
nis rabidi talia accidat ſinthomata. qbusdā in
fra duos dies aut̄ q̄tuor. qbusdā iſra z^o mēſez
t nouū. qbusdā p̄ ſānu ſp paciēt uigiliae ſom
niāt terribilia t cogitatiōes corruptas. t dispo
ſiti ſiūt ad irā t ſtingit rōc^o iſpoꝝ pturbari t p
miceri. ſtōi grauedo. ciboz corruptio. t uēter
eox uel ſhīt ad ſe. t ſpasmaſ t rubet facies
eox t uox rauca effici^o t plorat. Et qñq; uolu
tant ſe ſup terrā. t timēt mirabl^o aq̄. un̄ ydro
phoci dicūt. Nā ydroſ grece aq̄ latine. Goys
vō met^o dī. qñq; et̄ desiderat aquā. deinde pela
māt t qñq; obuiat eis. qñq; absordēt ex ea. qua
re ſtrāgulat t moriūt p eā. Et qñq; ut ait Hui.
latrat ſicut canes. t qñq; migrit pinquedine in q̄
ſūt carnotates q̄ſi ſint aſalia t q̄ſi ſint pui ca
nes. t ſi h^o i hō rabidus aliū hoīc ſanū morde
rit. ſtatī efficitur hō rabid^o ille q̄ morſus ē. In
p̄n° itaq̄ cū q̄ ſe morſus ſuerit a cane rabido et
añq̄ tereatur ab aq̄ curari poſit hō mō. Intēda
mus p̄ ad tenēdū uuln^o dilatatuſ t aptuſ. t ſi n̄
ſuerit ſpliū t aptuſ ſplietur t apiatur. t ſanguis
uge t uētoſe ūt ſupra uuln^o cū ſcarificatiōe po
nātūr t ſāguis i de extraha. ſic q̄ nullomodo
ipsū uuln^o ſtringatur ſeu ſolidetur. niſi pūs
tūſſerit. xl. dies. Et ſi q̄ ſatu^o medic^o añ diem
ſolidatiōis ſolidauerit apiatur. t dilatatum
teneatur. hūectetur q̄ſi ſieri poterit cū apitioſ
ſicut ſūt oppopo. nux t alea. et ſil'ia. Medicia
et̄ colleſ niḡ purgatia detur fz q̄ i ca. de q̄rt
na dicem^o. et i plurib^o alijs locis ſupi^o dixim^o
Fiat et̄ flōmia ſi uī expedire cibos accipiāt di
geſtibiles et leues et q̄z p diuerſis ſatatuſ q̄ſ
imānatūr timēt aquā et̄ et̄ corpora clara. p̄ ſ
ſodatur aq̄ p fistulaꝝ ore eoz i q̄ pul. eacrox ſu
tialiuſ ſbustoꝝ ſit ſmixt^o. pul. et̄ cātaridax. co
aguluz lepoꝝ trituſ et euz melicrato datis. co

gulū catuloy canis suc³ gētiane pul. radicis ei³
en melicerato dat³ h oia siue p se siue admixta
miromō ualeat. Expi^m opti^m ad morsū canis ra
bidi cācros fluuiiales i olla rudi pone et i furno
calido sumi pmittas donec p se teri possint. et
caue ne multū aburāt. de gb³. R. ptes. x. thuf
ptē. i. et da quotidie. z. ii. i mane et sero. z. iii. s. cu
aq frā addita. z. i. s. tyriace diatefferō. p̄us tñ p
cedat ul̄is purga^o coris et bo^m regimē i dieta. et
appo^o sagisugay et uctosay cu scarificatiōe su
p locū et de meis q̄ extrahūt uenenū supra uul
nus apponant. s̄ sicu aleū aut cepe. aut sinap.
aut eruca. aut nasturciū. ruta. et asongia cu sale
pistata et icorpata et supposita miromō uenenū
extrahūt. Itē spica celtica cu sale et galbano pi
stata et icorpata et supposita miromō uenenum
extrahūt. Itē auelāe cu sale et cepe trite et sup
posite oē uenenuz atrahūt. Itē lapis uiridis a
mēbris uenenū extrahit miromō. Empl^z opti
muz. ad idē. R. oppopo galbāi an. l. E. z. i. y. picis
l. b. z. i. aceti l. b. z. i. s. oia iſil liqfiāt et buſ. et cpl^z ex
pdictis supra morsū apponaē qm̄ ē mirabile.
uz quoqz ū uenenū radix diptami. et dragūte e
calamētū bace lauri. ari. lon. et ro. cardus bñdi
ctus. hec oia seu qdlibz eoꝝ p se uz siue sūpta
p os siue emplata. Alea aut pistata et radi tassī
barbassi pul. et ossiuꝝ uituli incēsoꝝ cuz melle
omixtis. ualēt et h oia atra morsū hois i hoie.
Itē ciclamē et assa fetida supposita iuuāt et atra
bunt uenenuz. Medicīa dillatās uuln³ si clau
siꝝ fuerit ē ista. R. sal' cois. z. i. y. sal' ar. z. i. y. cal
cadis. z. i. uitrioli. z. vi. y. sgille asse. z. i. s. rute. z.
v. coral'. z. xi. eris husti. z. v. flor eris. z. ii. y. pra
si. z. i. y. Euacua cu flōia catartico et clisteris f^z
et tibi uidebit expedire. et to^m studiū tuuꝝ sit
i tenēdo uuln³ aptuꝝ quoisqz ad min³ tñsierit
dies. xl. ut dixi. Itē no. q̄ si ep canis rabidi su
pra uuln³ ponat. et det pa. ad comedēdū supra
carbones ardētes assatū nesciēte ipo ē mirabi
le et pbatu ad S. Itē caro pisciū salita cu aleis
cocta et posita multū uz. Itē cinis uitis nitꝝ sal
et mēta cuꝝ acetō et uria pueri viginis cplata ml^z
tuꝝ uz pbatu ē. Itē trite formice flos eris spūa
maris adeps uituli et anseris et olz de alkitraz
fecte iſil emplēt. Itē radix seni. uolubilis et
baurach ep̄taa mirabilē hñt effectuꝝ in extra
bendo uenenum.

La. xiiij. de morsu rutelle et graneay.

Icut dicit. Et i sexta sen sui li. qrti ru
tella ē qdaz aial simile aranea. Et ē
uenatrix muscaꝝ. et dic³ q̄. xij. s̄ sp̄s rutellay

p̄ igic̄ cu q̄ a rutella se ec̄ morsū fateē tādiu i
aq̄ calā pmittat ec̄. dōec dolor gescere uideat.
qz aliqñ dū ē i aq̄ cessat dolō et p̄ ea redit. deiñ
epithiet loc³ cu aq̄ ubi multū sal' sit dissolutuꝝ
et corp³ pl̄i^m calefiat. et die p̄ et seqnti sudare fa
cias pa. deiñ h̄ empl^z supra locū pdicti morsus
appone R. cineris facti de ligno sic³. calcis et
farie ordei an terāt et cu aq̄ salsa ofice. et ep̄len
tur. p̄ tñ det i potu cu uio se. nigelle. et ditpāi
an. z. i. Itē det i potu tyriaca magna u ltyriaca
diatesserō. uel h̄ tyriaca ad morsū rutelle et ara
neay expta. R. nigelle. z. x. dauci cimi ana. z. v.
se. iunipi nucisciōsi an. z. i. y. spice idice baccarū
lauri. ari. ro. carpobalsami. cinamōi. se. arnoglo
se. apij. oiuꝝ an. z. ii. ofice cu melle et det cum
uino uefi ad q̄titatē nucis. Alia tyriaca bona
ad idē et ad morsū serpētū. R. pdell' al. arist.
ro. radicis lily celestis. spice celtice. piretri. di
ptāi. dauci elbi nigri. cimi. affodili. gētiane. se.
nigelle. se. citri folioꝝ rute carpobal. ciamo. ba
lau. boli. coaguli leporis cācroꝝ fluuialitūz ad
buſtoꝝ storacis calaite thuf. se. papa. an. z. ii. te
ranē et ofice oia cu uio uefi et melle et fiāt ttoci
si quoꝝ glz sit pōderis. z. i. det cu uino odorife
ro uefi ad morsū itaqz araneay oferūt oia pdi
eta et sudare i bal. et bibe multū ex uino forti
et bono paulati et paulati uencnū eos ifridat et
uinū calefacit et fert. Itē ari. ciminū nigella. et
ruta sicca. cu uino data ad h̄ dcā miromō ualēt
Itē epithia suppositū i morsu araneay ē opti^m
ul̄ iſil h̄ ad utrūqz morsū p opti^m. R. farie ordi
radicis vge pastof. Folioꝝ porroꝝ ari. ro. cor
ticū granatoꝝ an terāt. et cu aceto et uria hois
addito paucō salis ofice. et si addideris de cine
rib³ factis de lignis sic³ ē opti^m empl^z ad oēs
huiusmōi morsus et.

La. xv. de morsu scorpiōis steliōis et lacerte.

Scorpionū pl̄a sūt ḡnia. Nā qdaz sūt col
loſ albi ali citrini. ali cinericj. et ferā
di et uirides. Alii aurei hñtes candā nigrā. et ui
nos coloris et fāosi sicut dicit. A. Cu itaqz quis
morsus fuerit a scorpione et loc³ morsus apāt
apāt duro et rubeo. et seq̄ ad h̄ i morsū sudō
et trēoz labu. p̄ ḡ euaporet loc³ cuꝝ sale et mi
lio calis et sil. b. his. et ponat supra ipz locū assa
pirety cepe aleū cu sale trita. auelāe trite et sup
posite et nabi barbari alca cu nucib³ et uio m. x
ta et supposita cepe sgile et tyriace. s. S. et diate
seron et ea q̄ ē dicta i morsu rutelle oia h̄ comi
xta et emplata ualēt. et cuꝝ uino sūpta i potu et
sudare i balneo ē mirabil iuuāti ad S. Tertia

Liber

ca bona ad morsū scorpīōis. stellōis. seu lacer te. R. radicis carap :cologntide. absinthiū ari. lon. gētiane baccap lauri been citri. uitio albe an̄ office cū melle & dent̄ ad mōz nucis cū uino. Ellia tyriaca ad idc. R. se. rute cāpestris. cimi. oleoy nucis & uylanap an̄. 3. i. folioy rute sicco rū. 3. i. 5. mirre. thūr an̄. 3. quartā castorei pipis albi. opū an̄. 5. ij. oppopo. galbāi an̄. 3. 5. oia cōfice cū melle. & det̄ ex ea ad q̄titatez grosse fa be cū uino pdicto. Epithiēt ēt loc̄ epithiatib̄ supī dictis. Radix ēt colognitib̄ cūz sale trito. & epithiata miromō u. Eliō ad id. R. aga. radicis affodiloy & fructuū cī baccap lauri foli orū & se. raffani ari. ro. piretri an̄ terat̄. & cū fari na ordei & suco rute omixee & epithimēt. Item furfur tritici cū sumo colubino & sansuco sicco & sale & uria mixtis & ep̄latis ualde scerūt. Et aq̄ decoe. camo. urtica. ca. desup eb̄rocata mirabilē effect̄. Q̄ si stelio uel iacerta momor derint. fiat oia predcā remedia. q̄ q̄ ualent ad morsū scorpīōis & rutelle ī hac cā sili mō spe tunt. & si dētes dietoy aialū ī carne remaserit faciēdo dolorē & pruritū extrahāt cūz seta. uel sclū desup oleū & cineres possueris extrahēta p̄ea det̄ aliq̄ de tyriacis precedētib̄ & ī mor su rutelle dictis & fiat reme suprascripta. Ad dit̄ oes ad morsū serpētiū canis rabidi uipe et cuiuscūq; aial' uenosī pbati. da bibe colear un̄ ī succi radicis ebuli cū uino. q̄ iſalibiliter vēz morsū uenosū aial' uenosī eicit. & ēt uenenu ūptō p̄ os. Rūta data satis iumat in predictis s̄ ebuli suce spālissie u. Si q̄ punct̄ fuerit ab urticis uel suco sglle. summa cura est iungere loca lesa ex olo. expt̄ sū h. Signa si q̄ morsus fuerit a serpēte uenosō sūt h. q̄ dolz mirablē ī loco illo cū pūctura. q̄ denegat ī eo uria & sc̄ cus. Itē scias q̄ sūt p̄les serpētes q̄ nō hñt ue nenū. Et illi sūt p̄pē uenosī. q̄ sūt ipetiginosi et nigri & hñt caudā subtile & p̄pē ann. & isti hñt uenenu ī capitib̄ cox ī quadā capsula. q̄ bñ p̄ot tolli p̄ sc̄itez.

Cap̄. xvi. de morsu sumie seu gati canis domestici uel hois.

D morsū sumie fiat ep̄latio cū cinere & aceto & melle aut cū amigō & sicibus & p̄pē imaturis. Itē litargiriū cū sale redix feni. nigella ēt & mel cū faria horobi mixta & supposita miromō ualēt. Cū vō' gat̄ moz deret accit qñz dolor uehemēs & uiriditas seu liniatas loci. liniat̄ itaq; loca lesa cūz ep̄lo de cepe scō trito. & calamēto cāpestre ep̄l̄ & come

stūz ēt ēmirabile. Nigella ēt & sisam̄ ep̄lata ua lēt. Cū vō mulier l̄ hō boiez momor derit. pōat supra morsū cepe & sal ml̄ tūp diē & noctē dein iungat̄ cū unguēto scō ex adipe cera olo & gal bano. Itē cinis effect̄ cū cepe trito sale & melle. Itē sal tritu cū melle & cinere radicū carolini obustoz. aut radix feni. cū melle. & faria fabaz & cera omixta ex ep̄lo ex eis scō & supposito miromō ualēt. Itē th̄ cū uio oleo & melle & pul ossū uituloz obustoz omixtis & superpositis mirabilē ſt̄ inuamēti. Morsus vō canis domestici curat̄ ſolū ſupponēdo clay ouī cū pilo cī dē canis. q̄ momorderit. ul' pilo alterī canis mītissime tritis. & ſupra platulā de ſtupa positis. et ſupra uulnus positis. Et ea que dicta ſunt in curatione morsus hominis in hoc caſu. ualēt. Itē ernoglosa. ſal. folia cucueris & citrulli. & farina horobi cū melle oia mixta & ſupposta oia ualēt. Itē ſi tieat̄ dc rabie canis teneat uuln̄ aptū laueſ cūz aceto. & ex aceto & nitro ep̄leēt p̄ tres dies aut. ijij. Et ad cetera remedia ī ca. de morsu canis rabidi dcā ſi fuerit neceſſe reūrēt̄ ē. La. xvii. de morsu apū & uespaz.

Et pe qñz & apes mordicāt ſz uehemēti tī ic̄c̄dit & adhurit morsus uespaz q̄ morsus uespaz dolor & rubedo & iſlatio loci. & ſūt uel pe qdā magne hñtes capita nigra aculeos pl̄es & morsus ip̄az ē pessim̄. In puaz ēt morsu qñz q̄ ſit tuor magn̄ & acciūt uelice agrauat̄ ligua talū. Cura itaq; h̄ ī morsu talis ē. q̄ desuper iungat̄ ep̄lēt̄ loca lesa ex reb̄fris et succis fr̄u herbaz. Suc̄ malue bismalue ſolatri vni cularis cibalarie citrulli cucu. cucur. et ſilia uel aceto & oleo uio. uel ro. et albuie ouī ūmirtis & ſup illinita miromō ualēt. Itē de ſedatib̄ dolorez expt̄ i. mittat̄ mēbz morsu ī hac aq̄ calia ſortis horauna dein extrahaet̄ & mittat̄ ſubito ī aquā ſalsā uel ſalmētinā feaz cū aceto mixta. dein liniat̄ loca lesa cū muſcis piftatis q̄ mirabilē ualent. Itē ſterc̄ uachinā cū aceto. Item panis iſlusus ī aceto. uel luto miſt̄ uel miſcus cū terra pefſali et ūmolut̄ miromō u. Itē apib̄ ſe. iuſgami lēticule aq̄ cū aceto et ſra ſupposita miromō ualēt. a ūltī ſi liniat̄ loca cū lacte ſi eius cū ſale et aceto et cātaridib̄ mixtis ſil faciunt loca uelice. et exhibit ab eis aq̄ clara ī q̄ ſtabit malia illī ueneni. q̄ ī missa eſt p̄ uespaz uel apes ī m̄bro aliq̄ coris hñani. Eodēmō cu rent q̄ morsu fuerit. ab apib̄. Itē ſtan̄ iſtis ſyrupis fr̄is ſicut uio. nenuſa. et ſilib̄. et dieta

Tertius

76

fra et huīda iūngat eis si cui succo mal. aceto
mixto q̄ se iūngat. nō t̄sabit morsū uesperatus
nec apū. Si le opat si iūngat ex eodē succo. uel
succo altee cū olo mixto. Itē efugat apes et ues-
pe si suffuigat cā sulfure uino uel auripigmento
et cura formicay uolatiū. et aialia sibi filii; quā
mordet c̄ silis morsui uespaz b̄z. A. i li°. iii. feni-
sexta.

Ca. xviiij. de morū serpētis uipe et siluz.

Uod si serpētus l' uipa seu aliquā sil'e aialia
uēnosus quēq̄ momorderit liget cū fa-
sia fortis ul' cū forti corrigia ppe locū
morsiōis. postea fiat b̄z ma. meū. pbatus. Et
cipiat caput lacerte uiridis. uel illi' aial' q̄ mo-
morderit uel simile uel caput cuiuscumq̄ alteri'
aialia uēnosa et pistet fortis et epithicet supra lo-
cū morsiōis. attrahit. n. uenēnū. et sic fit attractō
a simili. Itē sāguisuge uel uētose cū scarificati-
one supra locū apposite miromō iūiat. Itē ap-
poneat supra loca meās uessicātes et excoriātes
sunt sūt cātarides sinap' et h̄i ualent mirabilē
et b̄z. n. uessicabit loc'. ulti' vō remedij ē q̄ ab-
scidat mēby uenenatū uel cautarizet cū ferro
cādenti uel olo et pice ligda cal'issimis. et nō per
mitat aliquio mō uuln' ḡsolidari. nisi p̄ uuln'
fuerit a uēno mūdicatū et q̄si amissū abscidat
Et si b̄z nō fit ulteri' p̄nt ifici iūbra. et to' corp'
i piculo mortis subest. qñz uenēnū forte petit
cor. et sic subito iterficit pa. Itē detur tyriaca
magna uel mirridatū uel diatesserō et h̄i tyria
ce supposite et uinuz decoc. calamēti et castorei.
Itē mustella et nūs i domo hītās cocta cū ace-
to et faba et cplata miromō iūiat. Laro autē ui-
pere ellixata comexta alea cepe pori sinap' raf-
fan' ruta cepe sglle pistatis cū aceto et cplatum
iūiat. Coaglm siccū cū v̄ga cervi assa graniter
cōesta et cplata iūiat. Coaglm leporis cū uino
decoc. diptai et gētiane datū uel cū suco rute sā
suci. et folioꝝ maloꝝ et uino de. qz miromō uz.
Empl'z ex calce et stercore capno. uel ex testis
aleoꝝ et cepe pistatis et cū succo porri et calamē-
ti ḡfectis et cplatis uz. qñz atrahit uēnūz miro-
mō. Additō ex p̄p̄l'z pbatus p̄m̄pbū anglicū ad
morsū serpētū uite uipe. cū dicebat̄ ei sal' bō' ē
morsū et serpētū ipse faciobat ei deseritū cie-
tuāt̄ hītāt̄ cōst̄ alteri' aq̄ plenū et dicebat̄ su-
p̄a ipaçā quā trib' uelib'. Ja heic pris' et felu
et sp̄nis sc̄i. amē manay paelius p̄m̄sc̄i. liberā
būt̄ fām̄l'z dūs dō uēno serpētū. b̄des trib' hi-
cib' dicebat̄ hāc orāng' dō q̄bento. Baldamo
professorius mirabilis po' tua. v̄tū expellendi

uenēnū. H̄c̄lisi de suis v̄tis credētib' ut q̄s
morsū uipe occupat̄ filiorū metuas et pēculis
beatib' rātū ualeat̄ liberari. p. d. n. v. x. re. et ic
de illa aq̄ ad bib' v̄tis uel negotiis p̄portadit nō
uade go. v̄tē nūtū uenēnū. et p̄. lītā
bit̄ q̄ nō lāndo atib' lītā. qz ē p̄t̄ hūr̄ mei opis
dixime uelle om̄ experientia p̄t̄ op̄ medicoꝝ et
simpliciō aggregare uansū fuit frōtūtem̄ t̄ me
adducere. an̄ q̄lib' d̄s m̄t̄ cōlo entare.

Ca. xix. ad effugādū aialia uēnosa et nocuia.

I q̄s aialia uēnosa effugare uoluerit
bēat secū rutā. Est. n. tm̄ abhoīabilis
rūta uincū q̄z aialia uēnoso. q̄ ipi' odo
rē sētēs statī fugit. un̄ uidi t̄p̄ib' meis φ. M.
me' hēbat uiridariū i neapoli. in quo tota die
tot serpētes et aialia uēnosa apprebāt q̄ ibi peri-
culosū erat ee. et ipē iussit q̄ i p̄l'ib' locis uirida-
rū plātaret rūta quo scō q̄si īcep' uipesceř oia
illa aialia uēnosa fugerūt et nō ultra appuerūt
ut itaq̄z mures fugiat de domo fiat b̄z fāgūm
a. M. meo pbatus. &. realgar. sal' cois corticuz
gr'anatoꝝ rab' elbi nigri litargirū sulfur' corti
cū locuste marie an̄ terat̄ oia et supra carbōes
ardētes aspgāt̄. et fumigeř dom'. qz oēs muſs
fugient longe. et nō reddibūt ampli' ad locum
ubi steterūt. et fugias ab hūi modi fumo ga-
malus est ualde. Aliud ad idem. rasurā cor-
ni cerui picē et atramētū oia in sil' puluerizata
cū oleo ḡfice et cū papiro l' aliquo sil' iūoluūt.
et supra carbōes ardētes ponant et suffumigēt
foramē dom'. Itē realgar datū cum casseō uel
pane tritū ificit mures. Idē facit litargirū ele-
bus niger se. iūsquiā radix caulis scaōnea uel
squama ferri crocus et cepe squile. Suffumiga-
tio aut̄ faciēs fugere oia aialia uenēnosa b̄z est.
suffumigēt forajā in quib' hītāt̄ ex galbanō. se
rapino assa fetida. et ex cornu unguis et pillis
bouis equi. arietis capre. et similiū. Itē fum'
ligni granati. et corticis granati oia aialia uene-
nosa fugant. Itē aspaltū fuigatū radix liliy assa
apiuz. nigella. sulfur. folia lauri et se. ei' cornu
cerui. et cornu capre. storax iūsq̄m̄ radix mā
dragore. pilli capit's. calamētū galbanū. oppo-
ponacū. b̄z oia aialia uenēnosa fugat̄. Itē si q̄s
sub lecto suo posuerit sisinbriū. rutā. ozi'. cala-
mentū. folia lauri. agnuz castuz. et assa nūc̄ ali-
qd̄ aial uenēnolū appropiāt̄ nec ledēt̄ poterit
ip̄z. Sputū iēuni picctū i os serpētis iterficit
ip̄z. Itē iterficit scorpionez. et raffan' masti. ac'
cū tāgit eos. Suffūga' educens scorpīoꝝ. &. storacis. arsenici. adipis zirbi oiūz an̄ terat̄ oia

k 4

Liber

et dissoluat euz uino. et fiat fuijnt ex eis ppe
foram ubi stat scorpiones. Itē radix raffai sup
ponat. ul ex ipsa radice, fumiget foramia i g̃bz
stat scorpiones et educit eos sine aliquo estio eipso ne
alicui. et tūc iterficiat eos cū exierit. dicta fāi
gia et serp̃tes fugat et spalit sulfur. radix lily
cornu cerui. et piretrā suffuigata. Itē si aspgat
loc i quo degut h̃i aialia uenosia aliq̃ decoc.
sinap i qua dissoluta fuerit armoiacū fugiunt.
Item si q̃s liniuerit manas suas suco seu spolio
dragante nō mordebit euz uipa seu serp̃es et si
i manib̃ ipsa tenuerit. Itē si q̃s iungat manas
suas cū cerebro leporis storace aceto et olo mi
x̃is. nō poterit ab aliq̃ aiali uenosio morbi. Itē
radices assodilloz pini r̃cētis nasturey. radicis
cordumēi. rab̃ mādragore. carpobal. an ad spis
studinez bul. et ex eis mēbra iungat. et nullum
aial uenosiu poterit nocere nec uenenat. Musce i
terficiat. si fuigenē cū thure uel elbo nigro. Itē
elebor niger pulucrizat uel arsenicū mixtuz
cū lacte uel melle. et p̃ pietes phiciae cum mu
sce curuit ad ipsū et sugit ex eo statī moriat. Ca
nes et et leopdos iterficit el̃us. Itē amigdale
ama. et comeste iterficiat uulpes. pulices iterfi
cit absinthiū et amarusca aspsa p domū et decoc.
eoꝝ et colloquitide fo. rubi et oleander et odor
cani iterficit eos. Et si ponat san. uel p̃guedo
nisi i sonea uel i sartagie sub lecto curunt pu
lices illue. et necat et moriat ibidē. Itē si liniat
camisia uel brachale uel litiamē i aq̃ i q̃ decoc.
sit absinthiū corp̃ aflat a pedicul lēdib̃ et pu
licib̃ et silib̃. Et si puer i dcā aq̃ ab iſatia plu
rib̃ ebdomōdis balneat. nō tiebit pulices nec
aialia iā dcā pediclos seu lēdies. debet at laua
ri i pdcā aq̃ absinthiaca q̃l sero p tres l̃ q̃tuor
m̃sc̃ et nūc̃ tiebit b̃ mōsupulicū et siliū pdcōꝝ
La. xx. de his quēna supserūt i cibo ul̃ potu. et
de cautela circa uenenū habēda.

I q̃s i cibo ul̃ potu uenuz bibit statiz
aquā calidā cū oleo sisamio uel cōi ul̃
cū uoītu nicolai uel patriarce mixtis
bibat. et uoītu p̃uoz sic dcm̃ ē i ca. de uoītu p
uocādo. et si uomer ñ poss̃ cōedat cibaria mul
ta et bibat lac multū cū decoe. urtice et butiro
et nitat p̃ si possit ad uomēdū et bis uel ter si
possit. Et si uenuz ad iferiora descēderit fiāt. cli
steria. et def̃ aliq̃ laxati q̃ ip̃z uenuz expellat
pills de serapio optie se i hac cā. tyriaca mag̃
h̃. uel diatesserō m̃romō se expta h̃ uenuz.
Itē tyriaca i morbi scorpioniis l̃rutele ũ. Tyria
ca mirabil q̃ si def̃ i pñ cū q̃s uenat fuerit. fac
euomē uenuz. R̃. radicū tre sigillate bacca. lau

ri an. 3. i. et erat osa et oleo cōi office def̃ q̃tituz
una uelana. Itē sterc galli cū suco prash datū
facit statī uomer uenuz. Itē 3. iij. galbāi et 3. i.
mif̃ i potu iuuat aduomē ip̃z uenuz. Tyriace
.n. dicte se h̃rie ueno. et nō p̃mitut ipsū ire ad
em̃. Itē granū iunipi tritū i potu datū wiromō
uenuz expellit. Aliis ad idē R̃. carpobal. ysopi
sicce se. canapis. pipis al. et nigri et lon. acori se
nicli petro. assari cimi. filleris mōtani. et rute ca
storei baccap lauri an. 3. v. se. iusgami spice sg
nati an. 3. iij. cassie. 3. iij. office cū melle et def̃ sic
faba grossa. Lū g̃ supuenit sincopis uenatis et
uēt. et eoꝝ icipit t̃hescre et pmurat pupilla suo
ruz oculoz et oculta nigredo pupille. ñ si ru
beat ocli eoꝝ et cadat pulsus. et egrediat ligua
eoꝝ et sudet sudor fr̃o. tūc se sig̃ mortalia. et in
breui moriat. Si vo uenat st̃it i coře suo silē
mordicatiō et scisidiō et p̃unctionez et corosionez
tūc certi sum q̃ uenuz ē de g̃ne mediciaz acu
tar calāp et mordicatiū sic ē arsenicuz et argētū
mūz cūz sputo extictuz ut dicit. A. i li. iij. sen
scta de uenis. Et tūc lac butiz cruduz at coc
tū se. malue. lin et seugreci et altee euz butiro
et adipe ãseris uel galie et silia dare debem̃. q̃
frāgit acuitatē et mordicatiōez rex uenosartū
sumptaz i cibo uel potu. Aut fuit uenat iflati
onē maximā i coře. et rubediez oculoz et agu
stiā et sitiz exhiberātez. et tūc significat uenuz
pp calitatez fuisse sicut ē euor. scamo. corseni
em̃ malia ñ fuit rep̃sa p̃ idoneā decoc. et et tē
ifridem̃ euz cūz syr̃ uenifa. ro. syr̃ de sā dal̃
aq̃ ro. et suco cucur. cū caphora et cū syrupe
hbis fr̃is factis. Itē lac uachinuz ifratuz de q̃
extictuz fuerit bntiz p̃ et lactuce et silia fr̃a dēt
Et flōiaz si fuerit nēcia etiā adhibeam̃. et loca
ex fr̃is hbis sternam̃. et acrez q̃lifc̃ q̃z possu
ad fritatez alterem̃. Qz si uenenat st̃it stupi
d̃. et pfundissie dormit. et est fr̃us ualde. tunc
sigat q̃ uenenuz est de g̃ne narcoticoz. sicut ē
opiū. mādragora et silia i multa q̃titate exhibi
ta. et tāc dam̃ tyriacā metridatuz assā fetidā. et
alea trita cū uio puro data. p̃sūt. odorēt et mus
cū et silia et ex reb̃ calis fūigēt uestes eoꝝ. Qui
dā nobiles et barōes q̃n cōdūt tenēt supra m̃sā
cornu spētis ul̃ liguā ip̃i i uasū supra unū. panē
et d̃r q̃ si uenenū corā eo portaret aliquā sup m̃
sā statī illō icipit sudař. Qui uenēti tient h̃cāt
sēp fidelē fa nūluz. et sēp sibi credentiā faciant
sieri. et caueant a cibis in salēd ne et acetositate
aut acuitate aut dulcedine dominantibus
aut nimī redolentib̃. Zp̃. n. g̃ uolat dare ue

nena. i huiusmōi cibis ponit ea. un̄ caueāt sibi
ab his i fame ⁊ siti. uehemēti. Si q̄s āte cōestio
nē uel p̄ suat. v. uel. vi. cimas rute ⁊ cū una nu
ce cōedat n̄ poterit a ueneno ledi. Aliō ad idē
R. rute cīas. vii. salis. 3. 5. fucus siccas. v. bolli
ar. 3. iii. hec oīā terāt ⁊ cū uīo sumāt i potu qm̄
uenenū corp⁹ ledere n̄ poterit Itēz caueāt sibi
oēs apotīōe uini i q° fuerit aīal uenenosū. sicut
lacerta serpēs ⁊ huiusmōi necata aīalia naz mi
romō libēter bibūt uinuz. ⁊ qñz cadūt in ipo ⁊
ibidē moriētur. ⁊ qñz i ipo uīo icbzri tur ⁊ uo
mit i eo. un̄ ex tali uīo piculosū ē bibeſ. ⁊ ppea
euz mustū i uase pōitur opillari dž sic q̄ nō re
maneat nisi qđdā foramē i cotone. i quo forsan
digit⁹ possit intrare ne fūositas ab ipso uīo p
cedēs p ipsū foramē possit evaporare. ⁊ foramē
ita strictū q̄ p ipsū aliqd aīal uenenosū itrare n̄
possit. Lū vō ipm̄ mestū bulie it ⁊ clarificatuž
fūcīt. dž opillari totalr. qz tē ūspiratiōe n̄ idigz.
La⁹. xxi. de fistulis cancris lupo ⁊ silibus.

Fistule fit qñz ab hñoribꝫ corruptis et
i interioribꝫ trãsmisis ad aliquod m̄cibꝫ
ipsū corrūpctibꝫ. qñz ab exteri oribꝫ
sicut apāte male curato. et discussio et vulnēr ma-
le sanato. et dñ fistula p sū studinē. qz sicut fistu-
la apte supiori hz foramē angustū. et apte iferio-
ri ilatū extēdit. ita fistula ut plz os. hz strictū
et i pfūdite recōdit i latū. Si itaqz fuerit fistula
i loco earnoso. ubi tēta possit appōi ad foramē
elōgatōnē. pmo itēdam i ponēdo i ea tentā fac-
tā de radice laureo le sicce uel maliterre sicci-
dis. gētiane fp̄tarie uel briōse siccaꝫ ul' cū me-
dulla sābuci. l' tēta palinei l' cū tēta de canabo
stricta i succo līarie apto ore fistule bē ablūat fi-
stula cū uio et mel. an. fil. mixtis. et h̄ fiat ter uel
q̄ter i die. Tertio die balneet cū uria paciētis
nel uria pueri v̄gis et cū succo līarie an. sii mix-
tis et h̄ fiat ter l' q̄ter i die cū tētis optie absterga-
tēt et tēta usqz ad pfūdū fistule mitat ūcta un-
guēto uiridi cui supasp̄gaſ pul. ð sale obusto et
uirið. eris facto. et h̄ fiat p septē demū ex h̄ alio
ūguēto v̄gil tēta. et i ea pōat suc̄titiali maioris
et asōgia pōci netusta liq̄facia iſil' bul. et i eis ap-
pōat uirið eris. 3. i. sal'gōme. 3. 5. coparose. 3. i. ð
iñ fiat tēta ð stupa canapia. et h̄uectet caruit tēte
cū salina hois ieuni. ðiñ ūgaſ h̄ ūguēto. et imi-
tat i fistula. et sup̄ os fistule appōat ēplz f̄cm ð
melle oleo et succo apū et faria triticis et sic p diē
et noctē māeat et i qlz die tēta pdicā. et ēplz pdic-
tū sup̄a cū pōat ſēp donec fistula mōtificeet et
scias q̄ quo usqz sanies et uir ab ea exit aquo

sū et sū rufū uiuit. Et qñ erit ī de sanies modica
et alba et globosa et magis spissa. et cū labia ulce-
rū ruberū icipiūt tūc iā scias fistulā eē mortifica-
tiā. et tūc tātā itige ī ūguēto facto d̄ aliue d̄ plūa
ul' zuchā° litargirio atram̄to et melle dispūato
ūl' ī mōz ūguēti ūfectia. ul' solū fistula iungat̄
melle et sol⁹ pul. aliis d̄ plūa suppōat̄. Et ad in-
ducē⁹ cicatrizatiōez carni qñ tibi ūr excedit̄
tige labia uulnēz cū ūguēto citriō l' ūguēto fus-
co. Qz si fistl'a fuēit ī loco ossuoso. l' neruoso
ubi tēta pōi n̄ p̄sit. fiat tale coliriū. R. sucū celi-
dōie et paꝝ uini albi admisce et paꝝ suci ap̄i et
mel' ru. dispūati. p̄ea aloc epaticū altū d̄ plūa
et mītā ana misce. et modicū uiridis eris. et modi-
cuꝝ sal'gēme. et ista ūtūlīt̄ pul. et cū pdicto suco
et liquorib⁹ misce ī mōz ūguēti et fistule ūtūgāt̄
p̄ lotē cū urina uel aceto. seu liquorib⁹ ūtūra
dictio. Ist d̄ qdē pēetrat usqz ad p̄fun⁹ radicis
fistule ēt si fuerit ī osse et nei uo mortificat potē-
ter. Et si pōat̄ de pul. re ilgar ad q̄titatē lentis
uni⁹ ī eā mortificat ip̄z et cācz et lupū ct. Ez qz
ē res n̄is uēnosa et uioleta. iō d̄z tēpari h̄mō. La-
lefiat lamia ferrea arca uel cuprea. et dū fuerit
bñ ignita supaspgat̄ Falgar pluerizatū et ī aceto
forti extiguat̄ et ita fiat ter uel q̄ter uel so⁹ te-
rae et ī aceto fōti al. p noctē steterit bñ soli sice-
tur ei⁹ mali⁹ et uolēn⁹ ūtūp̄met̄. Et qz qñ n̄ uult
medic⁹ q̄ pa. sciat gd sit. ut uideat̄ ip̄m diuersi-
mōe mutare si cuꝝ eo misceas p̄ea pul. alis zu-
chari uel d̄ pluma. uel pul. b̄i pul. erit al. si me-
diā ptē pdictoz ibi ad misceas. Si rute d̄xi ca-
te folia admisceas erit ūtūd̄ colo. Et uz iste pul.
potissic mortificata fistula. cācro et noli me tā-
ger. Itēz fistula mortificata si imittat̄ ī ea suc⁹
celidōie. in q° dissolua sit salgeme. uiridis cris-
an. z i. suci pdicti et uini al. an lib. 5. Itēz pba⁹
ad fistulā ip̄leat̄ olla liacys sine aq̄ et pōat̄ cop-
ta ūtūra ignez. et eleuabit̄ qdā spūa ūtūra ūtū-
colligat̄ et d̄xiceat̄. qm̄ eā mortificat̄ pba⁹ est.
Ez si aliacys aq̄ distilleat̄ p alēbicuz meli⁹ est.
Quedā uetula curauit qndā. q fistulā ūtūsatā
habuit h̄ mō. tētā tixit ī melle et suco absinthij
et posuit in ea donec saniez al. icepit emiteř. d̄
iñ accepit florē cemeleôte un̄ ūtū fit coagl̄z et cōbu-
fit ipsuz paꝝ ī bacili sic q̄ puluerizari posit. et
d̄ h̄ pul. et aloe an. cuꝝ tenta ip̄ossuit quotidie
donec curata fuit fistula. Itēz coriuz buffois
et testa testudinis siccā et puluerizata uel. eti-
am com'uista et pul. uel ci. uis ex eis factus
fistule ūmissus sanat eā p̄is mortificatā. Emk̄z
factū ex linaria gn̄neruia ebulis melle et faria

siligis supposituz fistule sanat eā p^omortificatā
 Potio expta ē fistulā. R. pipinele absinthiu a
 catic betōice. utriusq; plātagis an. M. i. coquā
 tur ī q̄tuor libz. vini q̄uisq; reddeat ad. libz. ii. &
 additis trib^o libz mellis sūat cietuz unu; ī māe
 & aliuz ī sero de hac potiōe. Itē sūco betōice
 marubū agrimōie milefoli rute & senationem
 ana. & de radicibus. ipsorum fiat potio cum
 mell. vel saltē cū decoc. pdictap hbaꝝ dēxiccat
 fistulā ifra. x. dies si de hac potiōe sūat ifirm^o
 quolz mane cietu;. i. Itē ad fistulā R. caulis ru.
 rnb. tictoz se canapis an. 3. iiiii. vini libz. iii. mel.
 libz. ii. buliāt oia ista & bibāt de isto vino cietu
 .i. os mane & semp oia pdicta remaneat ī vino
 donec fistula dēxiccat. qz p certo ī breui libe
 rabiſ. Itē anātia & filipēdula multū ualēt data
 Itē uideat si corp^o ē plectoticiu. & qz hūor ī eo
 peccat fm qz p ppria signa discerneſ. & didat &
 alteref. p^o ea sp̄eceti catartico etiē f3 qz ī plu
 rib^o locis edoc^o es. & si id get miutōe si ī cap
 te de cephalica. & si ī pectore uel circa. d cardia
 ei. Si circa ublicū de epatica. si circa iferiora ī
 sanbena. Itē pul. de ari. ro. si accipiat ex ea ul
 in pilul' formatu;. 3. i. ī mane & alā ī sero. ī bre
 ui tēpōr fistulā dēxiccat. Itē herba q̄ dicit ga
 riosilata & card^o bñdict^o & agrimōia ī vino co
 eta addito melle. & ī potu data. & ēt herbe deē
 puluerizate ī fistulā īmissa sanat eā. Potō mi
 rabilis ad fistulā. & ēt ossa fracta de uulnerib^o
 & uicerib^o eicit. R. potētille caul'. ru. fragarie
 abortani. tanaceti sūtatū & radicū lapacij acuti
 to zmētile rubee tictoz plātagis utriusq; mus
 cate. gario. cardi benedicti an. M. i. se. feniculi
 apu anisi petro. an. 3. 5. se. canapis ppx triti libz.
 5. coquāt ī. x. libz. vini al. usq; ad ſūptōnē me
 dietatis. & additis libz. iii. mellis fiat apoziā. &
 def de eo quolz mane & sero ciet^o unu; qz mi
 rabilē hz eff. catiā. Itē si uis pbare si fistula ul
 ui' nus ātiquū sit curabilis. R. plātagis utriusq;
 pedis colubini calēdule ſolide ma. milefo
 lu. h̄mule ueris dāete. uolarie lapacij acuti an.
 M. i. sicea. & de h^o pul. da. a. mane meridie &
 sero q̄stuz cū trib^o digitis capeſ pōt si statī euo
 mit eū ē icurabilis. Cōstan. in ātido. Linis ī ca
 pite canis abusti fistulis uel cācro īmissus ipz
 p certo sanat. Itē laueſ fistula cū vino decoc.
 anabule uel suco cē. a uree & porri iſi' bulitis. &
 ī fistulā imitāt. qz sanat eā p certo. Itē solūmō
 suc^o pedis co' ubini inject^o ī fistulā sanat. in po
 tu datuſ ſit' mirabilē hz effectū. Itē ſi fistula

multa habeat forāa. & unū iniciauerit & nō sine
 recta forāa dicta ad h^o ut medicam strare pos
 sit. & ēt ſi loc^o ſit tūid^o & ſtrictus. Stercus cap
 nū ſiccū pulueriza & cū mele ī mōz cpli misce &
 ſuppōne qm̄ tūorē & dolorē tollit & putredinez
 atrabit. & neruos ſortat mirablr uiciates. exp
 tū ē. Itē ſuc^o taffi barbasi cū melle an. coq. do
 nec dicit. ſucus ſit ſūptus & tūc addede pul.
 pſidie & oſliū mirabolanoꝝ citrinoꝝ ī mōz cpli
 corā. & pōe ſup fistulā uel cācrē. qm̄ mirablr
 inuat. Itē ſpiliū & arnogloſe trita cuſ modico
 ſale & ſuppoita ſanat fistulā. Itē cōburat ster
 cus hūanū ī testa noua. dein addat eis tertia pſ
 ſui pipis puluerizati ſubtil'r. & de isto pul. phi
 cias ī fistulā ſeu ī cācrū. qz eū iterficit p certo.
 Itē panē fermītatū p noctē unā ī forti liſtū po
 ne. dein fistule ſuppōe. qm̄ atrabit de pſundo
 putredinē. & ſic ſanat fistulā fz. gal. & yſaac. Itē
 ali^o pul. mortificās fistulā. R. uitreoli arſenici
 & ſumi hūani & atraſtēt an. icorporeſ iſi' & ſbu
 ran̄. & fiat pul. ē. n. ualde fortis in cā hac. Itē
 pul. de auripigmato ſulfure & ca' ce uina cuſ ſa
 pōe gallico icorpatus. & tēta cū eis ſacta ī fiſu
 laz īmissa ī trib^o uel q̄tuor uicib^o fistulā morți
 ſeat. Itē ſi fistula ſit ī manu iterſice murilegū
 ī ſcro & teneas illā manū ubi ī fistula p totā no
 etē ī uiscerib^o dicti murilegi. Et ſi fuerit alibi
 fistula pōat ſupra p noctē murileg^o ſciſſus. & h
 fiat p quatuor aut. u. noctes & d. iii. aut. i. muri
 legis & p certo ſanabit fz q̄ dicit. Petr^o lucra
 tor^o & dicit pbatū. eē. Itē dicit q̄ ſuc^o pipinelle
 īmiss^o fistule & hba. ipa ſup ligata ſanat fistulā.
 Itē pul. exptissim^o ad fistulā. R. ſtercoꝝ galia
 rū milu & ſalis cois an. tere & ſburne ī olla rudi
 oia & adde tertia pte de radice uel corticib^o po
 mi felis terre. i. colognatide. & appi orifitia cū ra
 dice yreos uel mali terre fz q̄ ſupscriptū ē. & di
 ctū pul. inicias. Et qdā addat pdicto pul. costi.
 tartari agarici agrimōie pipinelle arnogloſe ui
 ridis eis an. & cū melle ſificat. & tente ūngat^o
 & ponat ī fistulis. qm̄ eas mortificat. & ossa ſra
 cta atrabit. & malā carnez cozodit. Itē titimāl
 lus cuſ ſua radice ī furno ſiccat^o & puluerizat^o
 & pul. ei^o fistule īmissus eā p certo mortificat
 ſicut dicit gal. Idē facit ſal alkali īmissū. & pul.
 marmoris q̄ uſt eſſe ſal. (& dī petro ſal) īmissus
 idem facit. Item caput gruis oculi & uenter
 ſiccentur aſſentur & pul. cum omnib^o cōtentis
 in eis. quia fistulam cancerum & omnia ulcerata ſa
 nant. gal. ibidez. Itē radix lapacij acuti quolz

die bis. s. māc et sero hē rasa i fistulā pōe p tot
dies usq; ad. p fundū fistule donec aq; nitrosa n̄
exeat s̄z putredo al. et spissa uenire incipiat. et
tūc scias fistulā morū esse. quā tūc cū carpia
et ūgumento fusco uel citrino curabis sicut cete
ra vulnera. galien? ibidez. Itē gariofilata cū;
uīo cocta et uīnū illū bībitū. et herba sup̄a fi
stulā quotidie emplastrata sanat eam in breui
s̄m Albertū. et dicit exptuz ec. Itē agrimonia
codēnō facit sicut dicit p̄dicti auctores. et ē mi
rabilis in oībus fistulis ulcerib? et cācris. Itē
sumus colubin? cū lacte caprino distēpatus da
tus putredinē vulnerū in uiscerib?. et exterius
positus miromō ēt sanat. et apātibus et fistulis
optimus ē. Itē pul. affodiloz fistulā et cane? oc
cidit. Itē accipiat buffo maior q; haberī pōt. et
electis iterorib? totus iplect̄ ex radice laureo
le trita. et sterco galic et sallē cū dialtea cōmix
tia et ponat in ueru. et assēt in igne donec cōbu
stus sit sic q; cū oībus p̄dictis reb? pulueriza
et possit. et piguedo que ab eo exierit colligat.
et de ea qñz modicū in fistula et de pul. oīus p̄re
dictioz pōatur. qm̄ qdaz rusticus dixit mihi. q;
en, hoc puluere curabat oēs fistulas habudā
tes in aliqua pte corporis. Itē pul. cōtra fistulā et
cancerū piculosuz expt?. B. calcis uiue. auripig
mēti alumīs zucharini tartari uini albi. an. 3. ii.
terātūr et i pāno linea ligētūr. et p tres dies in
fortissimo aceto iaceat. quarta vō die i igne cō
burātūr i pignato nouo bene obturato. et pul.
iste usui fuet. qz i duab?. uel tribus uicibus
cancerū uel fistulā mortificat p certo. que mor
tificata curātūr cū unguēto fusco. et ceteris ami
niculis fz q; certa vulnera curātūr. Et nota q;
oīa. que fistulā curāt et mortificat sil? curant et
mortificat cācrū et lupū et b?i sil? es egritudies.

Dditio ad remouēdū cicatricez seu qd̄
a cūq; signū remaneat p? uīlu? ul' apā. i
fundat petia lini i suco fistulā domē
stici. qd̄ ē sil'e mēte bōe. et pōat supra cicatricē.
et cū fuerit dexcicata itez in ipo suco infundat.
et suppōatur cicatrici. et fiat totiēs quoisq; tol
latur cicatrix - oē uestigiu? ei?. et caro ibi equeſ
et remaneat sine signo et uestigio aliquo. Itē aq;
vitis sup̄ cicatricē poīta sil'i mō ȳstruit eā. Qui
dā habēs fistulā lōgo tēpore i pectorē n̄ repiēs
apō medicos remediu? usus ȳscilio cuiusdā pe
rigi accepit qualz die cū olerib? carnib? et ouis
deherba dicta cauda eqna et curatus ē i breui.
Unguētu? q; misit rex. Frācie dño. Grego

rio pape quarto uz ad fistulā emerū et apāta et
ad oēs duricles. B. asōgie marmote cerui et por
ci masculi cere uirgince picis al. et turis masculi
an. puluerizati et cū asongia liquefacta cōfice
et colla p staminā unguētu? et utere. et loco asō
gie marmote pōt pōi asōgia tassi gati silvestris
et domestici. Itē aqua uite cū alumīs zuchario
in fistulā uel cācrū missa bis uel ter i die curat
pbatuz ē. Quidā mulier habēs fistulā i manu
quotidie appōebat i ea sucū celidonic et herbā
tritā sup̄ fistulā bis in die ponebat et i breui ca
rata fuit. Quidā sūp̄it oī mane. corda quinqz
ranap̄ aquaticep̄ i modū pilulap̄. et in breui cu
ratus ē de fistula supra si ȳacū. que aliquā cura
ri nō poterat. Quidā domina curabat oēs pla
gas hoc mō sucū p̄ ta filon bis i die suppōebat
dein i pāz herbā tritā. et sic i breui tēpe curabat
oīa vulnera et icisiōes in q; unq; loco corpis ēt
e. i fractu. a ossis. Itē ad fistulā pbatuz siliginē
cū suco porzi distēpa. et pōe in ea bis uel ter in
die quosq; mortificet. dein. fiat unguētu? ȳso
lidatiū qd̄ uz ad ȳsolidādū oēs plegas. ex iu
eo plā agis et tassi barbati et asōgia ueteri colo
sonia et cera an. ifil'modicū bulitis et i mōz un
guēti ȳfice. Cancer et fistula curātūr si sepius
abluant cū aqua sanguīs distilata et sup̄asp̄a
calce san. Itē accipe sucū apū h̄be roberti nim
hpe aquatice. laua fistulā et pōe tant ȳ medu
la sābuci. et applica ēpl'm. Idez facit sucus be
tonice inject? et radix celidonic cū ro. et uino
bulitis. si inde lauet locus curat. Itēz. B. agri
monie p̄pinelle folioz ciliastri cētauree maio
ris sticados arab. saluie pilosele utriusq; cōso
lide. arnoglbse. san amūde rubee maior caulin
ru. pedis colubini gallitrici absinthij. tanaceti
ligue auis bedř terestris fragarie bulgulose gē
tiane betōice v̄bene an. M. 5. bul. i trib? quar
terōis uini quoisq; reddeat ad quartazonū. i
5. et i fine addat mell. 3. viii. postea distilleat ad
mōz clareti. et pōaf i ȳphora l'admis̄. et utsup̄
Cap". 22". de antrace se i carbūculo.

Icut dicit Elmā. antraz seu carbūcu
cul? fit ex san. grosso et corrupto. et ne
gotiatiōe et laboř p? facietatez. et. b?i
qdez apā aut est rubeū aut citrinū at uiriō at ni
grū et unūq; ipo est mortale pp ipius māz
uenenosaz. et h̄z sup̄a se v̄gulas citrias nigras
uel rubeas liuidas et uirides. et uī egro q; ibi
bēat grauediez. sic si plūbū pōderosū ibi bēret
t est sup̄ ipz sicut lēricula nigra. Elui. tñ dic q;

Liber

rubet ē salvi². decū citrinū. et ex eo qđ decliat ad nigredinē nō euadit aliqz. et est magis timorosus qñ accidit in locis emontorum propter vicinitatē m̄broꝝ p̄ncipalium. Et fortasse hoc mō. qm̄ iducit maliciā p̄ uiaꝝ artariaꝝ ad cor. et fit idē noctis et pulsus cordis et sincop̄ q̄ oia sunt signa prava. Et curabui² egritudinē ē p̄ flō miā et uictosas. et solutiōez uictis cū miabolāis citris sene. et fūoterre. paunis iuubilis. et tamari dis et silibus i potu sepe sūptis. et n̄ curet cōme stiōez dulciū. neq; uinuz dulce et grossū b. bere ml̄tu ſplētia cōdeſ. Et den̄ ei oia uelociꝝ coz ſortatia cū ſtipicitate et arōaticitate ſicut ſūt granata acerba et acerbas citri. et caro pullo ruꝝ uel eodꝝ cū agresta. uſl̄ cū aceto forti cocta. et ſ fert odoram̄tū rerū redolentiū cū iſridatōe ſicut ro. cāphora et huiusmōi. Sup̄ locū autē nihil pōatur niſi qđ resoluit maturat et rūpit. Et ex eis ē c̄pl̄z de ſalle et fermēto. aut ſolū fermētuꝝ masticatus ieſuino ſtō. et ficus pīgues cū ſi napi et oleo de lilio. uel terātur ficus ſicce aut uiae paſſe. cū uitro oleo et ſalle et ſuppōant. et ui truz et terbētia apit et ſanīe mundificat. Qđ ſi poſt tradet̄ apitio. p̄foreſ ſuꝝ aliquo iſtrō. et duꝝ ſanīes expulſa fuerit ipōatur mel coctum ad tertīā p̄tē et ſarcocola puluerizata an. et fiat unguē^m qm̄ totuꝝ mundificat et remouet uit². Et p̄ unguēto frēſco et alijs carnīuꝝ generatōis uitaſ. frater. Teodoric² i p̄n° antracis curabat i p̄m hoc mō. uitelluꝝ ouī crudoꝝ cuꝝ tātundē ſaliſ. puluerizati in ſil̄ cōfiebat. et sup̄ atracē ponēbat quoſq; rumpaſ et tota aquositas egrediaſ. dein iſtō c̄pl̄z ſuppōebat. R. ſuci apū mel diſpūati ana farie ſilligis et tritici tantundē coquātur ad ſpissitudinē et ſuppōe. Qđ ſi fiat corō ebullitō pp̄ emp̄la p̄dcta ſforter̄ coz epithi mādo ſup̄ i p̄m c̄pl̄z ex aqua. ro. ſandal. al. et ru. cora. et huiusmōi. Et det̄ ſucus granatoꝝ aceto ſoz. zucharū ro. triasandal. ſtōaticū ro. et h̄bi et abiuaſ loe² cū aqna ca. Idē ſel porcīnū. dext̄ catū i furno pōatur tñ ſtū tenet carbuncul² ſup̄ i p̄m ſi adheret apātī atrabit apā cū toto rā dice ſua et curabit eger. Idē ſaſ galbanū ſup̄ peciā lini extenſuꝝ et ſuppoituꝝ antraci. ſi eim̄ ē curabil' adheret ſtat̄ ei. et nō pōt inde remoueri. donec radicē atraci atrahat. Et ſi nō fuerit curabilis tūc nō adheret ei. et hoc exp̄iūto uter baſ ſemp ma. meus i atrace. Idē ſolida mīor trita iter duos lapides. et atraci ſuppoita dīno miraculo atracē cito deſtruit et mortificat Idē

ſacit ſcabiosa trita cū ſale an. et ſuppoita. Idē pul. coziādri cū melle miſtus. et ſup̄ carbunculā poitus i p̄m deſtruit et ſumit p̄batū ē. Idē ad de ſuco ſcabioſe et cū ſolide mīoris an. tritis et p̄ſtatis ſtūtuz capit testa unius oni i potu. uel ſucus uſl̄ puluis eius multū ualet cōtra atracē et cōtra moſuz aialiū uenenosoz. Idē tangere ſepc atracē i die cū ſaphiro. et tenere ſaphirū ſu p̄aſc ſ fert atraci. Idē apī ſiſu pes colubin² et naſturtiū trita atracē curat ſuppoita. Idē ſacit radix uel herba. q̄ dicit cauda equina ſup̄ eplāta. Idē cardus bñdictus. abſinbiuꝝ limatic nuclei nuces magne. ruta frumentuz masticatus mora terestrī uel mali capar² ena uſl̄ q̄bl̄z p̄ ſe cōfectū cū melle et ſelle bouis ſuppoita atraci cū apātibus gbuscūq; uenenosis cito ea matu rat et rūpit et quēlibz tumorē eoꝝ diſcluit. Idē ſi uis ſcire utrū pa. antracē debeat liberari an ne. ſi nō febricitat des ſibi modicū hōc tyriace cū uio. et iunge atracē ex tyriaca bōa. et ſi tyria ea adhurit cito ſup̄ ipsuz et maneat ibi. et nō meliorē eger. ſignū ē pessimū mortis uſl̄ lōgitudinis nimie egritudis. Si vō nō adhurit ibi ē ſignū ſalutis et ſpāliter ſi pa. in hoc ſentit alleuiatio nē. Idē nō p̄mitas egrū dormize i p̄n° uſq; quo ſecurus ſiſ ſi de ſalute i p̄ſius in oibuz. cuꝝ ciba bis et huiusmōi ſac ibi ſtinue fieri ſimōes qz ſi dormizet materia uenenosa poſſet rapi ad coz et ſubito egrū iſterficere.

Dditio in cura bubōis p̄cedētib² pur gatiōibus ꝑate collectiōem reſolnit R. rad. ciſ yringi et marini pl̄ ualēt coquātur i aqua et aſongia porci fiat unguen^m ꝑ applicet biſ in die. Unguentuꝝ reſoluēt apāta et ſedans dolor ſ. duo uitella ouoꝝ uſq; ad duꝝ ſub cinerib² coctoz terbētine. 3. 5. olei camo. uel cois uel ro. 3. ii. adipis galine. 3. i. ſan dra. 3. ii. misce. ſucus ebuli uel ſambuci cū farina miſtus ſoluit tuorē apātuz pellis cuniculi cum butiro ſuppoita botio ualet.

Explicit liber tertius incipit quartus.

Ractaturi de fe. uidēdū ē quid ſit febris. Et ut ait Sal. ſup̄ afforiffimis. Febris nil aliud ē quā calor nālis i ignē mutat. Uel ſic fm̄ yſaac. Febris ē calor nālis cursu nature ſupgrediēs p̄cedēs a corde. in arterias ſuo qz ledēs electu. Duplex. n. i corpori bus n̄ris ē calor nālis. un² uidelz q̄ ab elem̄tis

Inascit quē nostra corpora constitutunt ut ptes. et iste calor dicitur potētial. Alius vō ē i nīfis cor poribz calor naturalis q actual. et fūibilis nūcū patēt et iste inascit a spiritibz et hūoribz i corpore extētibus. Et quā iste calor naturalis actualis distēpatur a vitali spū sit se. Se. igit̄ aut sit ex pncipali uitio siue distēpantia spūn; et dicit effimera. aut pncipali distēpantia bñor; et dicit pntrida. aut ex pncipali uitio seu distēpantia mēbroz et ethica nūcupat. de quibz oibz put me lius potero tractare pposui. Hec. n. tria genera se. 2panē tribz q̄ sunt i bal. aeri. u; aq̄ et parieti Aer. n. balnei calorē citi⁹ suscipi⁹ et citi⁹ suscepti depōit quā aqua et h̄ ec assilat̄ effimere in qua spūn citi⁹ iſlātūr et uelotius et citi⁹ curat̄ si me dicus fuerit sollicit⁹ quā alie se. sicut iſeri⁹ cui den⁹ appetbit. Aiqua vō bal. putrid⁹ assilat̄. que cū maiori difficultate calcit quā acr et tardi⁹ i friat̄. Siliter putrida cū maiori difficultate accit̄ et difficultē eā curare quā effimerā. Paries res vō bal. ethice assiliant̄. in qua mēbra cōsu mūtūr. Nā paries ipius balnei ē sicut ethica in qua mēbra cōsumūtūr. Jō difficultē quā p̄dicate curat̄. In unoquoqz genere febriū ē sciēdūz q̄ hec tria qñz distingūtūr siue distēpant̄. s. spēs bñor et mēbra fm magis et min⁹ ut dicā iſeri⁹. Capl̄m 2^m. de effimera.

Effimera sicut dictū ē supi⁹ ē se. que si e ex pncipali uitio seu distēpantia spūn;. et dicit effimera ad fistitudinē cuiusdā pscis. qui effimeratō dicit̄. q̄ i mari nascit̄ et nō uiuit nisi p unū dic̄. codē. n. die quo nascit̄ moritur. s̄l'mō. Se. effimera uix ultra unū diē extēdit peccato vō medici ul'ifirmi iterueniēt̄ aut opilatio porroz mō si usqz ad tertiu uel quartū durauerit et piodos curare icipit i putridō ul' ethicā uertit̄. Se. n. effimera n̄ d̄ habere nisi unū piodū. nec cū rigore seu oripillatiōe icipit. corp⁹ pa. cū tangit̄ nō sentit̄ multū ea. nec pun gens nec mordicās calor appet. uria talū non multū distēpatut in coloze uel in sba a naturali dispōne urie. Effimera aut̄ ē sinthōa alterz⁹ mozbz aut bubonibz. aut apātū alioz calidoz. aut ē morbus p se. et hoc pluribz de cāis accit̄ aut ex nimio labore ea. aer̄ seu f̄ri. ira tristitia agustia sollicitudinē nimio studio. aut pp nīmi sessionē magna frigora aut pp nīmi morā in bal. uel si bal. ex mala aqua factū fuerit. uel si ex malis lignis uēnose qualitatibz balneū fuerit calefactū aut pp mediciaz calidā ab ipito medico datā at-

pp supfluā cōestionez uel potatiōez uini fortis uel pp nīmiū. Jeanniū. aut pp corizā et reumatiz mō. Si. igit̄ pp solis calorē supducit alicui effimera pa. bz caput calidius reliqua pte coris et a cies feruet et rubet. et qñz reuma cal'm p nares et pallatū descēdit. Si vō ex calore acris fuerit corp⁹ magis icēdit quā caput. siti magnā paciūtūr. et desideriū atrahēdi acrē frīm urina aparet sc̄p collozata plus solito et pulsus ēt īmutat̄ et post cibā grati⁹ molestari solet. et si eger sudauerit aleuiaē. In hoc. n. ut dixi differt effimera a putrida q̄ putrida in fa afflictōe fortis affligit quā in pma cū calor sit acutior p putre dñis ebullitiōez. In effimera aut̄ nō ē sic. q̄ ut dixi nō curit p pariodos. Scđm aut̄ accessio effimera nullā ifert molestiā. aut̄ puā. et raro trā sit ad aliā accessionē. nisi forte i putridā uel ethicā mitteat̄ ut dixi. Cū ergo effimera fuerit pp calorē sol' uel aerē calidum. curet̄ hoc mō in aqua buliat̄ mal. uiol. folia salicis et uitis rose et hui⁹ mō. et ex ipsa aqua somēt̄ caput ei⁹ ut sudet postea man⁹ et t̄p̄ora et pedes. ex p̄dicta aqua ca. lauent̄ et abstergātur bñ cū pāno lineo. densūt̄ iungātur oleo ro. ul' uiol. cū agresta et lacte mulieris. Itē agresta sue⁹ cimaz⁹ rubi et oleū uiol. et ro. iſimul misce et i huiusmōi liquore pānuſ lincus iſulus t̄p̄oribz et frōti applicetur sepe et sepi⁹. Itē cōstituantur eger i domo frīa. et feneſtre sunt apte ut uetus frīdus possit libere itare et si nō fuerit dom⁹ naturali⁹ frīa. fiat hoc artificiā ut p arīe supleam⁹ defectū nature. Eros eim sicut dicit aristō. cōitatur naturaz in q̄tuz pōt. recipiātur itaqz. x. uel. xv. spongie marine magne. et ifondātur i acetō. et suspēdātur circū circa lectū pa. aqua curēs naturali⁹ uel artificiel alī distillās uel saltē ante ifirmā cōstituantur. folia friarū herbaz et arboruz p domuz aspergantur. sicut sunt cimbalarie vīricularis crasule solatri. frondiuz canaz pāpini uitis et rami salicis rose uiol. et filia bis artificiose iſridabit̄ domus. Et camphoraz ēt odorēt̄. ēt intrent bal. aq̄ t̄cepēt̄. et ibi suauit̄ et molit̄ fricēt̄ cū manu p̄cipue i locis articuloz. dein suauit̄ cūz panno līeo abstergātur ei ex oleo ro. uel uiol. iungātur. et hoc fiat bis uel ter si fuerit opoz tunuz. Syrupuz et inlep. qui soluz fiunt ex aq̄ et zucharo bibat̄. uel si nīmuz cōstipati fuerit yrupuz uiol. bibant̄. et syrupum etiam ro. si non fuerint constipati plus debito. lactucas portulacas assas pruna damaseena scariolis

cicorēa. cūcur. assatae farinaz ordei amig. micā pānis p̄us lotā i aqua: v. uel sex uicib⁹ addito pauco zucaro. Si l'r succū granatoꝝ bibat cū aq̄ p̄nt ēt uinū subtilissimū optie liphatū bibere. si h̄z appetut. tñ i pua q̄titate det. tuci⁹ dare quā dare ē. collocet i loco moli t dormiat pl⁹ solito. t ēpl⁹. ēt puocatiū ſōpni qđ i ca. de frenesi dictū ē frōti t tīpib⁹ applicet. Et si post h° aliqđ uestigiā laboris uel lassitudis appuerit. ad bal. itez ducat. t oia p̄dicta remedia fiat q̄ usqz pa. libereſ. Et si dispō coris pa. fuerit plectrica. t san. ualō h̄ndauerit fac fl'omiā uene baſilice h̄stri brachii. t fz v̄tute egri san. extra has ne for'e ifirm⁹ i s̄inobā icidat. t hoc dico uirib⁹ etate ſplōne t tpe pmittētib⁹. t suetudie n̄ h̄dicēte. Et si colera nimia ſuph̄ndauerit leui ter t suauif educat cū decoc. in ca. ð dolore ca pitis ex colera facto dicta. ne eger i cauon fe. icidat. dein suprascripto regie regat ifirm⁹. Et si febrē huiusmōi pa. p̄ iterualla fuerit n̄is cō ſtipati fiat eis clistere aliqđ lētiū ut ex mal. mercurial. uiol⁹ t frufurib⁹ additis cassiafi. ol'o uiol. zuca. uiol. t ſil'ib⁹ aquā ro. oleuz uiol. uel ros. t acetū i ſil'miffe. t petia i tali liquof ifusa fronti t tporib⁹ pati. applicet. hoc. n. mō curabit effimera pp calorē. ſol. uel aeris calidi ut pp dictā bulitionē p̄ ſolē uel aerē cal'm factā ite rādo p̄dicta remedia quoqz pa. liberatus sit. Si vo aliqđ effimeraz patiā. ppter ea q̄ uſus ē bal. nālif ca. īdebitē ut ſulfureo alioſo ferreo calcāti t ſil'ib⁹. Et ēt pp bal. aq̄ artifialif calide q̄ ſci p̄ maifestationē ip̄i pa. tūc curet h° mō. Intret bal. aq̄ tepid. t ibi laueſ t suauif fricet dein cū pāno lineo abſtergat. t cū ſupradictis oleis iungaſ t epithiate iſto frōs t tpora epi thi. t R. ſādal. al. t ru. ro. ſeis portulace an. 3. ſ spodn ḡiarab. dragāti an. 3. ii. terrāt oia. t puluerizētur. t cū aqua ro. diſtēpenē t pānus i his p̄ lietis ifusus locis applicetur l'ð ſucco ſolarri uel ol'o ro. t ſuco cucu. t agresta i ſil'miffis idē facēt poteris. def̄ ſyrup⁹ ro. uel uiol. t iulep. t mittātur fz ſupiorē doctrinā: Si vo q̄s hāc fe. īcurrat pp nimia potationē uini fortis. t puri def̄ ſyrup⁹ iulep ſyrup⁹ acetosus cū fria. t uoi tuis puocetur uel cū uoitu p̄iarche. Nicolai ſ scaruelle t puocabis uoitu. t a uio oio abſtineat quoqz liberat⁹ ſit. Sup ſluuiū aliquē uſ riuiū ſtituat pa. uel ſaltē i domo fiat acr artifialif frid⁹ ſicut ſupradictū ē. Lāphorā odo rēt t huiusmōi fria. Et cū fe. ſedata fuerit pōa

eur i bal. aq̄ tepide. t ibi leuiſ fricetur cū māu ſin abſtergat t iungatur uſ ſupra dieta ſup̄ scripta tribuatur. Et paretur cibaria ip̄i cum aceto t cū agresta aqua ro. t ſucco granatoꝝ t ſil'ib⁹. poma c̄t elixa cōedat. Qđ ſi qđ effi merā pa. pp cōeſtione calidoꝝ ciboz ſolūmō. caretur p̄dicta. uoituꝝ puocādo t oia p̄ ordinē faciēdo ſicut nūc dictū ē. Et cuz fe. paꝝ ſedata fuerit aqua ordei cū zucharo in bōa q̄titate in potu dicitur. Et qz h̄ ſe. p̄dicta q̄ fit ex uini forris potatiōe multoties i putri. cōſueuit uerti. pp hoc oꝝ medicū ualde ēē ſoliciū in cura eaꝝ. Si itaqz iſti patiāt capis grauedinē t oculoꝝ extēſioꝝ rubedo ſupuenerit t uenar̄ plenitudo. ēt uria ruffa. cū ſba ſpissa t oris dulcedo. t alia ſig⁹ ſanguis cū appuerit. tūc extrahat san. cū fl'o⁹ t ēt cū uctosis. t clisteria mollificatiā t lenitiā fiat. t ſoluat̄ ueter ſi fuerit opportunū cū decoc. dicta i ca. ð dolore capis ex ſā guie ſato. Si vo q̄s effierā patiāt ex fri. aere. uel frie aq̄ itroitu qđ cognoscit qz color cutis mutat⁹ ē i plūbeū uel obſcuꝝ puluis. ē puius t uelox. uria rubea paꝝ imutata. qñz appens alba. aut plūbea. ocl'i t facies paꝝ tumet. caput graue t frim. cutis dura. durior tñ ſi ſit pp. bal. aq̄ frie pa. ēt fateſ ſe leſu ſuisse a frio aere. uel bal. ul' iſuſiōe aq̄ frie. Lū itaqz he febrēs his ð cāis ue niāt curctur h° mō itret pa. ſtuphā aq̄ calid⁹ t ibi morā trahat q̄oqz ſudet. dein leuiſ fricet abſtergat coz ei⁹ t iungaſ ex ol'o camo. t optie colloceſ i lecto moli. t bē copiaſ t ſudet t dormiat ibi. t cibos ſubtilſ ſumat t bōi nutrimenti t boni ſāguis ḡiatiōs. t uinū forte t ſbtile i pua q̄titate bibat. t paꝝ cōedat. t dū generit. ſi p̄ itez aliqd de fe. remāſerit ad bal. itez ducat t ad to " regim̄ dictū. Elia ēt calida ut diacimū diacalametū. t huiusmōi cū fuerit i cōualeſſentia dētetur. Qđ ſi ex ira hec paſ. fuerit oculi rubet t extra eminēt t cito mouēt. facies rubz pulsus ē magn⁹ t fortis uria pl̄ ſolito collozeſ paꝝ. Si vo ex tristitia l'āgustia. ocl'i ſauāl t q̄ eti. ſūt toti⁹ coris ūbilitas t pull⁹ ūbilior c̄ ſolito t facies paleſcit ul' citriātū paꝝ. ſil'z mutat̄ uria ēt paꝝ a ſuo colore nāli. Dr̄io ergo mutat̄ iſti tales i bal. aq̄ tepid t ol'o ro. uel uiol. euī i iungaſ. poſt hoc aqua ro. ſup caput eoꝝ iſuſdaſ. Epithieſ pectus eoꝝ t ſupra caput t ſupra coz ēt appoat̄ hoc epithia. R. ſādal. al. t rabei ro. an. 3. ii. cāp dore. 3. 5. terātū t cū aqua ro. conſice. ſirupus iulep detur in potu cum ſucco